

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O OBRANI ZA 2016. GODINU

Zagreb, svibanj 2017.

SADRŽAJ

UVOD	4
1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA	6
1.1. STRATEŠKI KONTEKST	6
1.2. OBRAMBENA POLITIKA I PLANIRANJE	10
1.3. MEĐUNARODNA OBRAMBENA SURADNJA I SIGURNOST	12
1.3.1. <i>Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije</i>	12
1.3.2. <i>Multilateralna obrambena suradnja</i>	18
1.3.3. <i>Bilateralna obrambena suradnja</i>	24
1.4. UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA	28
1.4.1. <i>Postojeća struktura osoblja</i>	28
1.4.2. <i>Prijam osoblja</i>	29
1.4.3. <i>Profesionalni razvoj</i>	30
1.4.4. <i>Dragovoljno vojno osposobljavanje</i>	33
1.4.5. <i>Pričuvni sastav</i>	33
1.4.6. <i>Stambeno zbrinjavanje</i>	34
1.4.7. <i>Zdravstvena zaštita</i>	34
1.4.8. <i>Ravnopravnost spolova</i>	36
1.4.9. <i>Dušobrižništvo</i>	37
1.4.10. <i>Tranzicija i izdvajanje osoblja</i>	38
1.4.11. <i>Kineziologija i sport</i>	40
1.4.12. <i>Psihologijska ispitivanja</i>	40
1.5. UPRAVLJANJE MATERIJALNIM RESURSIMA	42
1.5.1. <i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske</i>	42
1.5.2. <i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice</i>	44
1.5.3. <i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane</i>	45
1.5.4. <i>Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova</i>	46
1.5.5. <i>Opskrbna materijalna sredstva</i>	47
1.5.6. <i>Komunikacijsko-informacijski sustavi (KIS)</i>	47
1.5.7. <i>Vojne lokacije i građevine</i>	48
1.6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RESURSIMA	52
2. ORUŽANE SNAGE	56
2.1. IZVRŠENJE MISIJA I ZADAĆA	56
2.1.1. <i>Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika</i>	56
2.1.2. <i>Doprinos međunarodnoj sigurnosti</i>	59
2.1.3. <i>Potpoma Oružanih snaga civilnim institucijama</i>	65
2.1.4. <i>Izvanredni događaji</i>	68
2.1.5. <i>Postupanje Vojne policije</i>	68
2.2. PREGLED STANJA SPOSOBNOSTI	70
2.2.1. <i>NATO ciljevi sposobnosti</i>	71
2.3. OBUKA I VJEŽBE	72
2.4. LOGISTIČKI SUSTAV	75
2.4.1. <i>Održavanje tehničko – materijalnih sredstava</i>	75
2.4.2. <i>Prehrana i usluge</i>	78
2.4.3. <i>Prometna potpora</i>	79
2.4.4. <i>Zdravstvena potpora</i>	81
3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE	83
3.1. OBRAMBENE PRIPREME	83

3.2.	INSPEKCIJSKI POSLOVI	85
3.3.	OBAVJEŠTAJNI, PROTUOBAVJEŠTAJNI I SIGURNOSNI POSLOVI	86
4.	UPRAVNO-PRAVNI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA	87
4.1.	UPRAVNO-PRAVNI POSLOVI.....	87
4.2.	IMOVINSKO-PRAVNI POSLOVI I UPRAVNI POSTUPCI.....	88
4.3.	JAVNA NABAVA	89
4.4.	OSTALA PODRUČJA RADA.....	90
4.4.1.	<i>Financijsko upravljanje i kontrole</i>	<i>90</i>
4.4.2.	<i>Unutarnja revizija</i>	<i>90</i>
4.4.3.	<i>Odnosi s javnošću.....</i>	<i>91</i>
5.	REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE 2015. – 2024.	94
5.1.	UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA, OBRAZOVANJE I ZNANOST	94
5.2.	MATERIJALNI RESURSI.....	95
5.2.1.	<i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske.....</i>	<i>95</i>
5.2.2.	<i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice</i>	<i>97</i>
5.2.3.	<i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane</i>	<i>97</i>
	PRILOZI.....	99
1.	PREGLED SUDJELOVANJA U OPERACIJAMA POTPORE MIRU, OPERACIJAMA ODGOVORA NA KRIZE, HUMANITARNIM OPERACIJAMA I DRUGIM AKTIVNOSTIMA U INOZEMSTVU U 2016. GODINI.....	100
2.	PREGLED IZVRŠENIH VERIFIKACIJSKIH AKTIVNOSTI PO NADZORU NAORUŽANJA. 101	
3.	POSTUPANJE VOJNE POLICIJE.....	104
4.	UKUPAN BROJ IZVANREDNIH DOGAĐAJA	105
5.	PREGLED IZVANREDNIH DOGAĐAJA U OPERACIJAMA POTPORE MIRU, OPERACIJAMA ODGOVORA NA KRIZE, HUMANITARNIM OPERACIJAMA I DRUGIM AKTIVNOSTIMA U INOZEMSTVU	105
6.	ZAVRŠENE SLIJEDNO-RASTUĆE IZOBRAZBE ČASNIKA I DOČASNIKA 2015./2016.....	106
7.	ZAVRŠENE FUNKCIONALNE IZOBRAZBE ČASNIKA I DOČASNIKA 2015./2016.	107
8.	IZOBRAZBA I TESTIRANJE STRANOG JEZIKA U SREDIŠTU ZA STRANE JEZIKE 2015./2016.	107
9.	VJEŽBE ORUŽANIH SNAGA.....	108

UVOD

U skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom 2. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15 i 27/16) Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskome saboru Godišnje izvješće o obrani (u daljnjem tekstu Izvješće), koje u okvirima svoje nadležnosti izrađuje Ministarstvo obrane (članak 14. stavak 1. točka 5. Zakona o obrani).

Izvješće je definirano kao prikaz aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Oružane snage) u prethodnoj godini, stanja i razvoja obrambenih sposobnosti, provedbe obrambenih priprema te strukture obrambenih resursa i ostvarenja ključnih razvojnih projekata i prioriteta (članak 4. stavak 2. Zakona o obrani). Ono omogućuje zastupnicama i zastupnicima u Hrvatskome saboru i široj javnosti uvid u postignuća Ministarstva obrane i Oružanih snaga u prethodnoj godini, tako da predstavlja i nezaobilazan alat s pomoću kojega Hrvatski sabor provodi funkciju demokratskoga nadzora nad Oružanim snagama.

Prvo poglavlje daje cjelovit prikaz stanja i aktivnosti provedenih u području obrambene politike i planiranja, prioriteta i aktivnosti na području međunarodne obrambene suradnje, stanja na područjima upravljanja ljudskim, materijalnim i financijskim resursima.

Drugo poglavlje, koje se odnosi na aktivnosti i rezultate rada Oružanih snaga, sadržava pregled izvršenja misija i zadaća, stanja sposobnosti i ključnih čimbenika koji su utjecali na postignuća u 2016. godini, prikaz provedbe obuke i vježbi te pregled i analizu logističke potpore.

Posebni poslovi u području obrane opisani su u trećem poglavlju, koje osim stanja obrambenih priprema obuhvaća provedbu inspeksijskog nadzora te pregled stanja u području obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih poslova.

U četvrtom poglavlju prikazani su poslovi vezani uz imovinsko-pravne poslove i upravne postupke, područje javne nabave, financijsko upravljanje i kontrole, unutarnju reviziju i odnose s javnošću.

U skladu s obvezama Ministarstva obrane definiranim Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. do 2024. godine (u daljnjem tekstu Dugoročni plan razvoja), u posebnom poglavlju dan je prikaz njegove realizacije u 2016. godini.

Izrazi koji se koriste u ovome Izvješću, a koji imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA

1.1. Strateški kontekst

Tijekom 2016. godine nastavljen je trend porasta nestabilnosti političko-sigurnosnog okružja u Europi i svijetu. Priroda sigurnosnih izazova i prijetnji postaje sve kompleksnija i nepredvidljivija te je očita sve jača isprepletenost i međuovisnost vanjske i unutarnje sigurnosti.

Unutarnje nestabilnosti i oružani sukobi u pojedinim državama i regijama, politička fragmentacija, ekstremističke ideologije i radikalizam, demografski trendovi i socijalne promjene, rastući zahtjevi za energijom te brz razvitak informacijsko-komunikacijskih tehnologija imaju znatan utjecaj na sigurnosno okruženje Republike Hrvatske.

Uz već postojeći destabilizirajući utjecaj ukrajinske krize na koheziju i djelotvornost zajedničkoga vanjskopolitičkog djelovanja u odnosima s Ruskom Federacijom, referendumska odluka o izlasku Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije dodatno je osnažila ulogu i značaj nacionalnih država, dovela do preispitivanja stvarnog utjecaja europskih institucija i politika te u konačnici potaknula razmišljanja o budućnosti cjelokupnoga europskog projekta.

Redefiniranje američke vanjske politike koju je potkraj 2016. godine najavila nova državna administracija, inicirala je preispitivanje održivosti postojeće europske i euroatlantske političke i sigurnosne arhitekture. To se, uz ostalo, odnosi i na postojeću neravnotežu što se tiče investiranja u obranu država članica NATO-a, što je zajednička obveza država članica, na temelju dogovora sa sastanka na vrhu Saveza u Walesu. Ova događanja nametnula su dodatnu potrebu za strateškom prilagodbom saveznika i partnera, s ciljem izbjegavanja dezintegracijskih procesa odnosno pronalaženja konstruktivnih rješenja za jačanje kohezije unutar NATO-a, ali i Europske unije, a time i političke moći i obrambenih sposobnosti ovih organizacija.

Godinu 2016. karakterizirao je i nastavak pogoršanja odnosa Ruske Federacije i zapadnih država, ne samo zbog zanemarivih rezultata u rješavanju ukrajinske krize, nego i zbog neslaganja o ruskoj ulozi i vojnom angažmanu u Siriji. Ovakva situacija rezultirala je najnižom razinom odnosa od završetka hladnog rata i povećanom prisutnošću i aktivnostima ruskih Oružanih snaga u zapadnom dijelu Ruske Federacije i Krimu odnosno preventivnog

angažmana NATO-a u istočnoeuropskim državama članicama. Odlukama iz Varšave Savez je dodatno osnažio postav kolektivnog odvratanja i obrane kroz Ojačanu prednju prisutnost (*Enhanced Forward Presence*) na području istočnog Baltika i Prilagođenu prednju prisutnost (*Tailored Forward Presence*) na jugoistoku Saveza. Vojno-diplomatska intervencija u Siriji, pokrenuta 2015. i nastavljena tijekom 2016. godine omogućila je Ruskoj Federaciji da u bliskoistočnoj regiji ostvari značajne geostrateške ciljeve i učvrsti svoj položaj u nadmetanju s regionalnim i globalnim čimbenicima na tom području, sa značajnim implikacijama u odnosu na daleko širi prostor.

Tzv. Islamska država izgubila je značajan dio moći iz razdoblja teritorijalne i političko-ideološke ekspanzije, u najvećoj mjeri zbog pojačanog angažmana heterogene koalicije predvođene državama Zapada. Međutim, njezina sposobnost borbenog djelovanja, uključujući i ofenzivne operacije, do kraja 2016. godine nije bila u potpunosti uklonjena.

Teroristički napadi u 2016. godini potvrđuju da tzv. Islamska država sve više postaje europsko sigurnosno pitanje, osobito u svjetlu očekivano pojačanog povratka stranih terorističkih boraca u matične države. Uz gubitak nevinih života, ovi napadi su, kao i prijašnjih godina, u određenoj mjeri prouzročili posljedice zbog kojih su i poduzeti strah, nesigurnost, daljnja politička i vjerska radikalizaciju, ksenofobija, rast populizma te širenje ekstremističke propagande. Također su doveli do daljnjeg preispitivanja postojećih modela međudržavne obavještajne suradnje. Pozivanjem na provedbu terorističkih napada, aktiviranjem postojećih i regrutiranjem novih sljedbenika na području jugoistočne Europe, ova radikalna skupina potencijalno može destabilizirati političko-sigurnosnu situaciju u susjedstvu te ugroziti sigurnost građana Republike Hrvatske.

Izbjegličko-migrantska kriza, kao posljedica sukoba na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi, ali i siromaštva, besperspektivnosti, kao i dramatičnih klimatskih promjena na daleko širem području i dalje će predstavljati veliki izazov za model otvorenog i kozmopolitkog društva kao jednog od ključnih temelja Europske unije. Nakon zatvaranja tzv. balkanske rute te sporazuma između Europske unije i Republike Turske u ožujku 2016. došlo je do razmjernog smirivanja emigrantsko-izbjegličke krize, barem kad je riječ o njezinoj kopnenoj¹ dimenziji. Unatoč tome i dalje se ne može isključiti mogućnost novog vala izbjeglica i

¹ Poražavajući podaci Međunarodne organizacije za migracije i UNHCR-a govore da je na tzv. Sredozemnoj ruti od 2014. više od 10 000 migranata izgubilo živote u pokušaju da se domognu Europe.

migranata, čime bi ovo humanitarno, gospodarsko, ali i sigurnosno pitanje² ponovno moglo biti u fokusu Zajedničke vanjske i sigurnosne politike. Iako je postignut konsenzus oko sporazuma s Republikom Turskom, još uvijek nije usklađen model odnosno osmišljena strategija za efikasno funkcioniranje zajedničke migrantske politike Europske unije. To je dovelo do unilateralnog djelovanja i stvaranja neformalnih miniblokova, odnosno međusobno suprotstavljenih vizija i opcija o daljnjem suočavanju s emigrantsko-izbjegličkom krizom, osobito u vezi s izbjegličkim kvotama.

Kako bi se suočile s cijelim nizom kriza u južnom europskom susjedstvu u koje su – uvelike i zbog slabosti središnjih vlasti nefunkcionirajućih država – involvirane terorističke organizacije, razne političke i vjerske frakcije te regionalni i globalni akteri, države članice Saveza su, u svrhu potpore jačanju stabilnosti država u južnom susjedstvu, na sastanku u Varšavi naglasile važnost daljnje izgradnje obrambenih kapaciteta (*Defence and Security Capacity Building, DCB*) država zahvaćenih krizom i oružanim sukobima, ponajprije kroz osposobljavanje lokalnih snaga za preuzimanje nadzora i jačanje sigurnosti na vlastitom teritoriju.

Zbog sve intenzivnijeg razvoja i svestranijeg korištenja, raste uloga kibernetičkog prostora kao poligona informacijskog ratovanja i ostalih oblika sigurnosnog ugrožavanja građana, institucija i država. Kibernetički prostor postaje sve pogodniji medij za manipulacije i širenje dezinformacija, ekstremističkih i radikalnih ideologija, kriminalno djelovanje, prikupljanje podataka i sabotaze. Uvažavajući činjenicu da posljedice kibernetičkih napada na kritičnu informacijsku infrastrukturu mogu biti razorne poput onih nakon konvencionalnih napada, Savez je u Varšavi donio odluku o priznavanju kibernetičkog prostora, uz zrak, kopno i vodu, kao jedne od operativnih domena. Vrlo je vjerojatno da će se trend povećanja prijetnji u kibernetičkom prostoru nastaviti i dalje.

Tijekom 2016. godine Europska unija je postigla značajan korak u institucionalnom unaprjeđenju Zajedničke sigurnosne i obrambene politike putem predstavljanja Globalne strategije za vanjsku i sigurnosnu politiku, kao i planova za njezinu provedbu, poput Implementacijskog plana za sigurnost i obranu i Europskoga akcijskog plana za obranu.

² Brojne sigurnosne prijetnje proizašle iz ove krize već su u pojedinim državama Europske unije dobile potvrdu u praksi – realna opasnost da se među izbjeglicama i migrantima nalaze i osobe pripravne za izvođenje terorističkih napada; mogućnost nasilnih sukoba između domicilnog stanovništva i migrantsko-izbjegličke populacije; pojačane tenzije na granicama između zemalja na migrantskoj ruti itd. Poseban problem su iznimno dobro organizirane kriminalne skupine koje ostvaruju velik profit od ilegalnog transporta izbjeglica i migranata kako na kopnenoj tako i na pomorskoj ruti.

Učinkovita provedba ove strategije zahtijevat će usklađivanje prioriteta i prevladavanje nesklonosti dijela članica da sigurnosno-obrambena pitanja rješavaju u okviru Europske unije. Tijekom sastanka na vrhu u Varšavi, potpisana je i Zajednička NATO-EU deklaracija o mjerama i aktivnostima usmjerenim na jačanje suradnje i poboljšanje komplementarnosti dviju organizacija u područjima borbe protiv hibridnih prijetnji, ilegalnih migracija,³ kibernetičke sigurnosti i obrane, izgradnje obrambenih sposobnosti, obrambene industrije i istraživanja, vježbi te izgradnje sigurnosnih i obrambenih kapaciteta u istočnom i južnom susjedstvu.

Još uvijek ne u potpunosti stabilan i konsolidiran prostor jugoistočne Europe, također je bio poprište intenzivnih političkih i sigurnosnih zbivanja. Neriješena unutarnja politička pitanja, gospodarske i socijalne poteškoće, korupcija, međunacionalne napetosti, jačanje vjerskog radikalizma, zastoj u reformama i nepostojanje konsenzusa oko ulaska u euroatlantske integracije, kao i prelamanje interesa i djelovanja regionalnih i globalnih aktera, uključujući i pojedine oblike hibridnog ratovanja, pridonose destabilizacijskom potencijalu ovoga prostora, što može negativno utjecati na sigurnost Republike Hrvatske.

Iako se proeuropska ili proatlantska stajališta u državama Jugoistočne Europe – koje Republika Hrvatska dosljedno podupire – i dalje deklarativno zastupaju, činjenica je da proces približavanja Europskoj uniji trenutačno ne daje presudan politički impuls za stabilizaciju ovoga područja, unatoč određenim pozitivnim integracijskim pomacima u pojedinim zemljama. Razvitak situacije u 2016. godini upućuje na slabljenje utjecaja Europske unije u regiji te potvrđuje činjenicu da se pitanje proširenja ne nalazi među njezinim ključnim vanjskopolitičkim prioritetima. Politički čimbenici koji ideološki, politički i kulturološki zastupaju, ako ne dijametralno suprotne, onda sasvim sigurno značajno udaljene vrijednosti i norme u odnosu na one koje su tradicionalno široko prihvaćene u Europskoj uniji, u sve većoj mjeri popunjavaju gospodarski i osobito geopolitički vakuum koji ostavlja Europska unija opterećena nizom kriza izazvanih unutarnjim i vanjskim čimbenicima. S druge strane, najavljeni ulazak Crne Gore u NATO dodatno će proširiti krug država članica Saveza u hrvatskom susjedstvu i pridonijeti stabilizaciji jugoistoka Europe.

³ Na Varšavskom sastanku na vrhu utemeljena je NATO Operacija *Sea Guardian* s ciljem sveukupne izgradnje sposobnosti pomorske sigurnosti, uključujući logističku i nadzornu potporu EU operaciji Sophia koju od 2015. godine provodi EU radi sprečavanja krijumčarenja ljudi na Sredozemlju, kao i njihova spašavanja.

1.2. Obrambena politika i planiranje

Tijekom 2016. godine prioriteta u oblikovanju i provedbi obrambene politike na razini Ministarstva obrane, odnosili su se na nastavak izgradnje obrambenih sposobnosti utvrđenih Dugoročnim planom razvoja za razdoblje 2015. – 2024. i NATO ciljevima sposobnosti.

Aktivnosti međunarodne obrambene suradnje, uključujući aktivnosti izgradnje međunarodne sigurnosti, provedene su u skladu s vanjskom i sigurnosnom politikom Republike Hrvatske, kroz koordinaciju i suradnju s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, a dobile su dodatni impuls nakon sastanka na vrhu NATO-a i predstavljanja Globalne strategije Europske unije.

Razvitak obrambenih sposobnosti u sklopu NATO-a zajednički je pothvat multinacionalnih struktura i međunarodnog osoblja te predstavnika država članica, kojim se održavaju i razvijaju sposobnosti za provedbu tri ključne zadaće Saveza definirane Strateškim konceptom: kolektivnu obranu, upravljanje krizama i sigurnost kroz suradnju (*Collective Defence, Crisis Management, Cooperative Security*). Opća i zajednički utvrđena ambicija Saveza je raspolaganje dovoljnim sposobnostima za sve zadaće i zadržavanje strateške prednosti u količini i kvaliteti sposobnosti nad bilo kojim potencijalnim protivnikom, s obzirom na to da samo pod tim uvjetima države članice mogu računati na daljnje održavanje dostignute razine sigurnosti.

U sklopu NATO-ova procesa obrambenog planiranja (*NATO Defence Planning Process*) prvo se zajednički utvrđuju razina ambicija i ukupne potrebe za sposobnostima Saveza, a zatim se te sposobnosti svake četvrte godine dodjeljuju državama članicama kroz transparentnu proceduru i u otvorenoj raspravi. Tijekom 2016. godine Ministarstvo obrane sudjelovalo je u procesima identificiranja potreba za sposobnostima na razini NATO saveza i utvrđivanju obveza koje u sklopu toga treba preuzeti Republika Hrvatska.

U lipnju 2016. godine u Bruxellesu je održana radionica „Postavljanje ciljeva“ gdje su predstavnici Savezničkog zapovjedništva za transformaciju prezentirali prijedlog novih ciljeva sposobnosti za Republiku Hrvatsku.

U rujnu 2016. godine Republika Hrvatska zaprimila je nacrt paketa NATO ciljeva sposobnosti za 2017. godinu (*NATO Capability Targets 2017, Version:1.0*), kojim je predloženo usvajanje 55 ciljeva sposobnosti.⁴

NATO proces obrambenog planiranja stavio je težište na snage i sposobnosti koje NATO treba da bi dosegnuo svoje ciljeve do 2025. godine, ali i nakon toga. Hrvatski paket ciljeva sposobnosti za 2017. godinu doprinos je ostvarenju minimuma zahtijevanih sposobnosti (Minimum Capability Requirements 2016) koji je razvijen na temelju političkih smjernica (Political Guidance 2015).

Radi usklađivanja prijedloga paketa ciljeva sposobnosti za 2017. godinu, mješoviti NATO tim vođen Savezničkim zapovjedništvom za transformaciju (*Allied Command Transformation, ACT*) uključujući međunarodno osoblje/osoblje NATO uprave za obrambenu politiku i planiranje (*International Staff/Defence Policy and Planning*) i međunarodno vojno osoblje (*International Military Staff*) je s timovima Ministarstva obrane i Oružanih snaga, u prosincu 2016. održao bilateralne konzultacije kako bi utvrdio nacionalnu prihvatljivost predloženih ciljeva sposobnosti te prikupio dodatna objašnjenja, a sve radi izrade sljedeće inačice paketa ciljeva sposobnosti za 2017. godinu odnosno nastavka procesa.

Očekuje se da će Paketi ciljeva sposobnosti za 2017. godinu biti usvojeni u lipnju 2017. godine na ministarskom sastanku NATO-a.

Nakon dobivenih izvoda iz Plana obrane Republike Hrvatske, u prosincu 2015., započeo je proces izrade planova djelovanja u ministarstvima i planova provođenja utvrđenih obveza u tijelima sigurnosno-obavještajnog sustava i tijelima državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje i hidrometeorologiju.

Godine 2016. predstavnici Ministarstva obrane održali su niz ekspertnih sastanaka s nositeljima izrade planova djelovanja odnosno planova provođenja utvrđenih obveza, na kojima su usklađivana rješenja te prikazani načini razrade aktivnosti po pojedinim područjima. Ministarstvo obrane je na temelju Metodologije za izradu Plana obrane Republike Hrvatske i planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema (Narodne novine, br. 129/14), izradilo Nacrt Plana djelovanja Vlade Republike Hrvatske.

⁴ Prethodni paket ciljeva iz 2013. godine imao je 50 ciljeva.

1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost

Sigurnost Republike Hrvatske temelji se na izgradnji i unaprjeđenju vlastitih obrambenih sposobnosti, snažnom i djelotvornom Sjevernoatlantskom savezu, jačanju Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, djelotvornim mehanizmima kooperativne sigurnosti i postizanju dugoročne stabilnosti bliskoga regionalnog okruženja. U području međunarodne obrambene suradnje za 2016. godinu bila su određena sljedeća prioritetna područja provedbe aktivnosti međunarodne obrambene suradnje i sigurnosti:

- Razvitak potrebnih obrambenih odnosno sposobnosti odgovora na krize, ponajprije kroz implementaciju NATO ciljeva sposobnosti (*Capability Targets*)
- Postizanje visokog stupnja interoperabilnosti, razmjestivosti i održivosti te aktivnog djelovanja u okviru NATO-a i Europske unije
- Jačanje posebnih odnosa s glavnim strateškim saveznicima (Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska)
- Održavanje i intenziviranje obrambene suradnje s državama Srednje Europe
- Jačanje stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi, s naglaskom na suradnju sa susjednim državama regije radi njihova približavanja i razvijanja partnerstva s NATO savezom i Europskom unijom
- Sigurnost i učinkovitost pripadnika i postrojbi Oružanih snaga u misijama i operacijama
- Aktivno sudjelovanje u tijelima i forumima međunarodnih organizacija i inicijativa, ispunjavanje preuzetih međunarodnih obveza te promicanje nacionalnih interesa
- Doprinos razvoju domaće vojne industrije.

1.3.1. Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Politika međunarodne obrambene suradnje i sigurnosti u okviru NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije težišno je bila usmjerena na pružanje doprinosa izgradnji stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okruženja, kao jednog od temeljnih ciljeva sigurnosne politike Republike Hrvatske, a provođena je prvo kroz sudjelovanje u operacijama potpore miru u okviru NATO-a i Europske unije te kroz sudjelovanje u NATO snagama brzog odgovora i borbenim grupama Europske unije.

Predstavници obrambenog resora također su intenzivno sudjelovali u strukturama, forumima i aktivnostima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, dajući doprinos kreiranju politika i operativnom djelovanju.

U okviru NATO-a, u 2016. godini provedeno je 258 aktivnosti. U okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije provedene su 53 aktivnosti.

Aktivnosti u sklopu NATO-a

Republika Hrvatska je 2016. godine u NATO zapovjednoj strukturi (*NATO Command Structure, NCS*) u skladu s preuzetim obvezama, popunjavala 100 % dodijeljenih pozicija, od čega 18 stožernih pozicija (časnici i dočasnici) te jednu generalsku poziciju u Savezničkom zapovjedništvu združenih snaga u Napulju (*Allied Joint Force Command Naples*), koju dijeli s Republikom Slovenijom na rotacijskoj osnovi. Uz sudjelovanje u radu NATO zapovjedne strukture, nastavljen je doprinos Oružanih snaga NATO strukturi snaga (*NATO Force Structure, NFS*). Uz popunu pozicija u strukturi NCS-a i NFS-a, nastavili smo popunjavati i nacionalna predstavništva (Vojno predstavništvo Republike Hrvatske pri NATO-u i Europskoj uniji, Obrambeni odjel Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora, Nacionalno vojno predstavništvo pri Savezničkom zapovjedništvu za operacije (SHAPE), Nacionalni ured za vezu pri Savezničkom zapovjedništvu za transformaciju (ACT)). Sveukupno, tijekom 2016. godine popunjavali smo 57 pozicija.⁵

Republika Hrvatska sudjeluje u NATO multinacionalnom korpusu sjeveroistok (*NATO Multinational Corps North East, MNC NE*) u Republici Poljskoj, koji je u 2016. godini nastavio proces ubrzane transformacije i podizanja stupnja spremnosti, kao odgovor na sigurnosne izazove na istočnim granicama Saveza. U navedenom zapovjedništvu, koje je dio NATO strukture snaga, Republika Hrvatska sudjeluje s jednim stožernim časnikom u odjelu operacija. Nadalje, nastavili smo sudjelovanje i s jednim stožernim časnikom u odjelu za planiranje u Savezničkom korpusu za brzo djelovanje (*Allied Rapid Reaction Corps, ARRC*) u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Kao odgovor na prijetnje s istoka, NATO je uspostavio i prednje zapovjedne elemente savezničke prisutnosti u sklopu Mjera prilagodbe Saveza na teritoriju istočnih država članica (*NATO Force Integration Units, NFIU*). Republika Hrvatska je, uzimajući u obzir razvijenu

⁵ Nacionalne pozicije rotiraju se svake četiri godine, a NATO pozicije načelno svake tri godine.

bilateralnu suradnju s Republikom Poljskom, pristupila NFIU koji je uspostavljen u Republici Poljskoj te popunila jednu poziciju stožernog časnika za transport u veljači 2016. godine.

Dodatno, Republika Hrvatska daje doprinos i u tri NATO središta izvrsnosti (*NATO Centres of Excellence, CoE*) koja imaju važnu ulogu u razvoju doktrine, identificiranju naučenih lekcija te poboljšanju interoperabilnosti u sklopu sveukupnih napora za transformaciju Saveza. Tijekom 2016. godine nastavljeno je sudjelovanje s jednim časnikom (načelnik Odjela za obuku) u NATO-ovu središtu izvrsnosti za planinsko ratovanje (*NATO Centre of Excellence for Mountain Warfare, NATO MW COE*) u Republici Sloveniji i jednim stožernim časnikom u NATO-ovu Središtu izvrsnosti vojne policije (*NATO Military Police Centre of Excellence, NATO MP COE*) u Republici Poljskoj. Kao odgovor na hibridne prijetnje, NATO je pristupio i osnivanju Središta izvrsnosti za protuobavještajno djelovanje u Poljskoj (*NATO CI COE*). Republika Hrvatska je u tom središtu dobila jednu stožernu poziciju u odjelu analitike, koja je popunjena u rujnu 2016. godine.

Tijekom 2016. godine Republika Hrvatska je deklarirala i imala u statusu pripravnosti jednu motoriziranu pješačku satniju, Vod vojne policije i jedan CIMIC tim za unaprijeđene NATO snage brzog odgovora (*eNRF/VJTF 2016*). U pripremi su bile snage za VJTF 2017 i to Vod vojne policije, CIMIC tim te jedan tim za specijalne operacije (SOTU).

Nacionalni sustav za nadzor i zaštitu zračnog prostora integriran je u NATO sustav protuzračne i proturaketne obrane (*NATO Integrated Air and Missile Defence System, NATINAMDS*). Svakodnevnim obukom osoblja i postrojbi deklariranih za NATINAMDS u zemlji i inozemstvu, modernizacijom opreme, razmjenom podataka i radarskom slikom s drugim NATO članicama, dežurnim dvojcem lovačkih zrakoplova, Republika Hrvatska štiti svoj i zračni prostor saveznika. U kontekstu modernizacije sustava, nastavljeni su radovi na projektu ASBE⁶ koji većim dijelom (75 %) financira Savez, a čijom implementacijom će Republika Hrvatska dobiti moderan i integrirani sustav zapovijedanja i nadzora zračnim prostorom (završetak se očekuje nakon 2020. godine).

Projekt uspostave i izgradnje Nacionalnoga razmjestivog komunikacijskog modula (*DCM F*) tijekom 2016. godine postigao je inicijalnu operativnu sposobnost, dok se puna operativna sposobnost planira dostići do kraja 2017. godine. Nacionalni razmjestivi komunikacijski modul nalazi se u strukturi 1. bojne veze NATO CIS (*Communications and Information Systems*) grupe. Pripadnici Oružanih snaga koji su razmješteni u DCM tijekom

⁶ Air Command & Control System Software-Based Element

2016. godine bili su upućivani u NATO vođenu misiju Odlučna potpora u Islamsku Republiku Afganistan u skladu s Odlukom Hrvatskog sabora o upućivanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske na dužnostima u NATO zapovjednoj strukturi, NATO strukturi snaga i drugim nacionalnim (multinacionalnim) zapovjedništvima u operacije i druge aktivnosti u inozemstvu pod vodstvom NATO-a (Narodne novine, br. 105/15).

U inicijativi Koncepta vodećih nacija (*Framework Nation Concept, FNC*) pod vodstvom Savezne Republike Njemačke, Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u razvoju sposobnosti u okviru Logistike i Združene vatrene potpore te prati aktivnosti u većem broju ostalih područja sposobnosti. Što se tiče razvoja većih formacija u okviru Akcijskog plana za spremnost, doprinos Republike Hrvatske još je uvijek u nacionalnoj proceduri odlučivanja. Njemačka strana predlaže da doprinos država članica inicijative bude vidljiv u njihovim paketima ciljeva sposobnosti.

Osim sudjelovanja u FNC skupini pod vodstvom Savezne Republike Njemačke, Republika Hrvatska sudjeluje i u FNC skupini pod vodstvom Talijanske Republike. S obzirom na to da Republika Hrvatska sudjeluje u razvitku šireg spektra sposobnosti u okviru njemačke skupine, u okviru talijanske skupine iskazan je interes za sudjelovanje u razvoju sposobnosti u okviru područja „Stabilizacija i obnova“ (*Stabilization & Reconstruction*), s posebnim naglaskom na vojnu i policijsku obuku.

U kontekstu NATO-ove inicijative „Pametne obrane“ (*Smart Defence*), Republika Hrvatska popunjava i jednu stožernu poziciju u Multinacionalnom združenom zapovjedništvu Ulm (*Multinational Joint Headquarters, MN JHQ Ulm*) u Saveznoj Republici Njemačkoj.

U sklopu inicijative „Pametne obrane“, u 2016. godini nastavljeno je aktivno sudjelovanje (Republika Hrvatska je supredsjedavajuća nacija uz Češku Republiku) u projektu Multinacionalnog zrakoplovnog obučnog centra (*Multinational Aviation Training Centre – MATC*). Projekt uspostave MATC-a pokrenut je u cilju standardizacije zrakoplovne obuke, povećanja interoperabilnosti te efikasnosti i efektivnosti obučnih aktivnosti kroz multinacionalnu suradnju. Pod okriljem MATC-a provodi se i hrvatsko-češki projekt preduputne obuke mentora za obuku afganistanskih zračnih snaga (*Air Advisory Teams Predeployment Training Course, AAT PTC*). Projekt od početka financira pet država tzv. nordijskog saveza (Kraljevina Danska, Kraljevina Nizozemska, Kraljevina Švedska, Republika Finska i Kraljevina Norveška). O kvaliteti i važnosti obuke govori činjenica da se kontinuirano provodi već petu godinu. Na početku je uključivala samo Republiku Češku i Republiku Hrvatsku, a danas uz njih još i Mađarsku i Republiku Slovačku. Do kraja 2016.

godine uspješno je provedeno 14 tečajeva preduputne obuke mentora za obuku afganistanskih zračnih snaga u Zrakoplovnoj bazi „Zemunik“.

Najznačajnija aktivnost u 2016. godini u kontekstu NATO-a svakako je bio summit održan početkom srpnja u Varšavi u Republici Poljskoj. Na summitu je, kao odgovor na promijenjeno geostrateško okruženje donesena odluka o savezničkom postavu odvratanja i obrane odnosno o upućivanju snaga na sjeveroistok Saveza u okviru ojačane prednje prisutnosti (*enhanced Forward Presence, eFP*) Republika Hrvatska je najavila mogućnost doprinosa jednom motoriziranom pješničkom satnijom za ojačanu prednju prisutnost na istoku Saveza unutar skupine pod vodstvom Savezne Republike Njemačke, o tome odluku donosi Hrvatski sabor.

Osim sudjelovanja na redovitim sastancima ministara obrane članica NATO-a i sastancima Vojnog odbora NATO-a u formatu načelnika združenih stožera, Republika Hrvatska je prvi put u rujnu 2016. godine bila domaćin Konferencije Vojnog odbora NATO-a te sastanka obrambenih političkih ravnatelja NATO-a.

Vezano za sudjelovanje u NATO vođenim operacijama i misijama, Republika Hrvatska, zajedno sa saveznicima, nastavlja doprinos snagama u Islamskoj Republici Afganistan u misiji Odlučna potpora. Okosnica angažmana Republike Hrvatske 2016. godine bilo je upućivanje hrvatskih mentorskih odnosno savjetodavnih timova za obuku afganistanske vojske, timova za obuku civilne policije, stožernog osoblja te snaga zaštite savjetodavnih timova i kampa. U sastavu hrvatskog kontingenta nalazili su se i pripadnici država Američko-jadranske povelje (Bosne i Hercegovine, Republike Crne Gore, Republike Makedonije, Republike Albanije) koji su tijekom 2016. godine, prije upućivanja, završili i preduputnu obuku u Republici Hrvatskoj te sudjelovali na vježbama ocjenjivanja snaga.

U NATO operaciji potpore miru „*Kosovo Force*“, KFOR u Republici Kosovo, hrvatski kontingent je bio tijekom godine fokusiran na izvršavanju zadaća zračnog transporta (s dva transportna helikoptera), rad u NATO stožeru operacije KFOR te rad u NATO savjetničkim timovima. Tijekom 2016. godine izvršene su dvije rotacije hrvatskih snaga u Afganistanu (4. i 5. kontingent) te tri rotacije u Kosovu (21., 22. i 23. kontingent).

Aktivnosti u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Republika Hrvatska sudjeluje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije (*Common Security and Defence Policy, CSDP*) i članica je Europske obrambene agencije (*European Defence Agency, EDA*) i Satelitskog središta Europske unije.

(*European Union Satellite Centre, EU SatCen*). Nastavljeno je sudjelovanje u radu Političko-sigurnosnog odbora Europske unije, kroz sastanke ministara obrane i načelnika glavnih stožera oružanih snaga država članica, kao i sudjelovanje na sastancima ravnatelja za obrambenu politiku te na sastancima u različitom formatu u sklopu Europske obrambene agencije.

Uz to, predstavnik Oružanih snaga nastavio je svoje sudjelovanje u radu Vojnog osoblja Europske unije (*EU Military Staff, EUMS*) u svojstvu sekundiranog nacionalnog stručnjaka.

Doprinos Oružanih snaga operaciji Europske unije NAVFOR Somalija ATALANTA nastavio se kroz stalni angažman časnika analitičara u zapovjedništvu operacije u Northwoodu (Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske).

Uz navedeno, drugi hrvatski Samostalni tim za zaštitu brodova (*Autonomous Vessel Protection Detachment, AVPD*) upućen je u područje operacije početkom studenog 2016. godine, a povratak tima u Republiku Hrvatsku obavljen je u siječnju 2017. Kao priznanje za izvanredno odrađene zadaće, u borbi protiv pirata na obalama Somalije, hrvatskom Samostalnom timu za zaštitu brodova 13. siječnja 2017. zapovjednik operacije uručio je medalju. Također, jedan pripadnik Oružanih snaga bio je raspoređen na ratni brod Kraljevine Nizozemske od kolovoza 2016. do prosinca 2016. godine.

U rujnu 2016. godine Republika Hrvatska je isporučila Oružanim snagama Republike Mali drugu donaciju naoružanja, streljiva i medicinske opreme u vrijednosti 1.485.603 kuna o čemu je Vlada Republike Hrvatske donijela Odluku 6. veljače 2014. Donacija je realizirana uz podršku Kraljevine Belgije koja je osigurala transport, kao i podršku Zapovjedništva operacije Obučne misije Europske unije u Republici Mali (*European Union Training Mission Mali, EUTM*) koje je hrvatskoj strani pružilo svu potrebnu logističku pomoć pri realizaciji primopredaje.

Donacija je također odgovor na poziv francuske strane za većim angažmanom Republike Hrvatske u EUTM Mali i drugim misijama u kontekstu članka 42.7 Ugovora iz Lisabona. Republika Hrvatska je u tom kontekstu ponudila francuskoj strani mogućnost potpore misiji u obliku donacije, čime bi se rasteretili francuski vojni potencijali i omogućio njihov jači angažman u borbi protiv tzv. Islamske države.

Oružane snage sudjelovale su u borbenoj skupini Europske unije pod vodstvom Savezne Republike Njemačke (*European Union Battle Groups, EUBG 2016/2*) koja je bila u stanju pripravnosti od 1. srpnja do 31. prosinca 2016. Doprinos je bio 239 pripadnika

Oružanih snaga. Osim toga, nastavljene su pripreme za sudjelovanje u borbenoj skupini pod vodstvom Talijanske Republike (*EUBG 2017/1*).

1.3.2. Multilateralna obrambena suradnja

Tijekom 2016. godine provedeno je 858 zadaća međunarodne obrambene suradnje u različitim područjima.

Multilateralna obrambena suradnja težišno je bila usmjerena na izgradnju stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okružja, kao jednog od ciljeva sigurnosne politike Republike Hrvatske, a provodila se sudjelovanjem u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda, sudjelovanjem u radu regionalnih inicijativa kojih je Republika Hrvatska članica te provedbom mjera izgradnje povjerenja i sigurnosti u okviru Ujedinjenih naroda, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), RACVIAC – Centra za sigurnosnu suradnju te ugovora, sporazuma i konvencija iz područja nadzora naoružanja koje je Republika Hrvatska potpisala i ratificirala.

Predstavnici obrambenog resora te izaslanstva i predstavnici Ministarstva obrane također su intenzivno sudjelovali u radu foruma i u aktivnostima međunarodnih i regionalnih inicijativa čime su, u skladu sa smjernicama vanjske i sigurnosne politike Republike Hrvatske, pridonijeli kreiranju politika u području multilateralne suradnje i međunarodne sigurnosti.

Tijekom 2016. godine održano je niz sastanaka ministara obrane ili njihovih predstavnika, načelnika glavnih stožera oružanih snaga i pomoćnika ministara obrane za obrambenu politiku u okviru pojedinih foruma, organizacija i regionalnih inicijativa, tematskih konferencija i sastanaka ekspertnih skupina po pojedinim tematskim cjelinama.

Nadzor naoružanja, kao dio multilateralne obrambene suradnje, predstavlja funkcionalno područje u kojem Ministarstvo obrane, u ime Republike Hrvatske, primjenjuje mehanizme koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma. Mehanizmi se sastoje od prava i obveza koje je svaka država članica obvezna provesti u skladu s pojedinim sporazumom, ugovoru ili konvenciji kojima je pristupila. Aktivnosti Ministarstva obrane u ovom području provodile su se kroz inspekcije na teritoriju drugih država članica, prihvate inspekcija na teritoriju Republike Hrvatske, izradu i razmjenu vojnih informacija te sudjelovanje u radu upravljačkih i ekspertnih tijela pojedinih mehanizama.

Međunarodne vježbe planirane su s ciljem obuke i uvježbavanja snaga za izvršenje dodijeljenih misija i zadaća te dostizanja NATO ciljeva sposobnosti.

U cilju promicanja hrvatske namjenske industrije, predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su na različitim međunarodnim sajmovima i izložbama vojne opreme i naoružanja, pri čemu su aktivnosti bile usmjerene u prvom redu na one manifestacije na kojima su izlagali hrvatski proizvođači.

Aktivnosti u sklopu Ujedinjenih naroda

Nastavkom sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda, Republika Hrvatska je generirala svoj doprinos očuvanju dosadašnjih postignuća operacija potpore miru Ujedinjenih naroda na području stabilizacije i izgradnje sigurnosti, u skladu s iskazanom predanošću Republike Hrvatske tim ciljevima.

U operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda, pripadnici Oružanih snaga sudjelovali su u svojstvu vojnih promatrača, časnika za zdravstvo te časnika za vezu. Osim temeljnih vojno-promatračkih zadaća, koje se odnose na nadziranje provedbe mirovnog sporazuma (sudjelovanje u dnevno operativnoj ophodnji u području odgovornosti promatračkih stanica te izvješćivanje), pripadnici Oružanih snaga su obnašali i stožerne dužnosti (operativnih časnika, časnika za vezu, časnika za logistiku te časnika za prikupljanje i analizu vojnih informacija) u Glavnom zapovjedništvu misija Ujedinjenih naroda u kojima su sudjelovali.

Pripadnici Oružanih snaga svojim su profesionalnim pristupom u izvršenju svih postavljenih zadaća tijekom 2016. godine afirmirali visoki ugled Oružanih snaga te dostojno predstavljali Oružane snage i Republiku Hrvatsku. Kroz rad u multinacionalnom okruženju, generiran je kvalitativan i kvantitativan doprinos u provedbi mandata operacija potpore miru Ujedinjenih naroda, uz istovremeno stjecanje novih znanja i iskustava rada u multinacionalnom okruženju.

U okviru globalne kampanje Ujedinjenih naroda,⁷ pri čemu namjera Ujedinjenih naroda nije konkurirati operacijama drugih međunarodnih organizacija (Europska unija, NATO) već privući kapacitete koji su se oslobodili smanjenjem sudjelovanja u drugim operacijama, Republika Hrvatska je putem Stalne misije pri Ujedinjenim narodima u New Yorku uputila Verbalnu notu kojom deklarira mogućnost stavljanja na raspolaganje opće

⁷ Tijekom 2014. i 2015. godine, dvogodišnja globalna kampanja Ujedinjenih naroda bila je usmjerena na jačanje doprinosa država davateljica snaga te samim time jačanja sposobnosti operacija potpore miru UN-a kako bi mogle ponuditi učinkovit odgovor na multidimenzionalne prijetnje globalnoj sigurnosti (transnacionalne prijetnje, terorizam, asimetrično okruženje), uzevši u obzir promjene u karakteru operacije te problematiku zaštite civila i limitirane mogućnosti brzog rasporeda snaga.

inženjerijske postrojbe razine satnije za upućivanje u neku od operacija potpore miru Ujedinjenih naroda tijekom 2018. godine, u sklopu kontingenta jednog od potencijalnih bilateralnih partnera jednu godinu. U skladu s tim, Ministarstvo obrane započelo je izradu analize mogućih bilateralnih partnera te najoptimalnijeg modela opremanja i obuke deklarirane postrojbe.

Kao dodatni doprinos jačanju sposobnosti Ujedinjenih naroda, Republika Hrvatska je u 2016. godini provela drugi po redu Međunarodni integrirani tečaj za policijske službenice trećih država (Afrika i Azija) koje se upućuju u operacije potpore miru.⁸ Budući da je tečaj iznimno dobro prihvaćen, kako od Ujedinjenih naroda, tako i od trećih država, Republika Hrvatska je prihvatila i u 2017. godini provesti takav tečaj.

Provedba obveza prema Ujedinjenim narodima iz područja nadzora naoružanja težišno se realizirala kroz aktivna sudjelovanja na konferencijama i sastancima po konvencijama Ujedinjenih naroda iz tog područja te izradu godišnjih izvješća po Konvenciji o kazetnom streljivu (CCM), Konvenciji o protupješačkim minama (Ottawska konvencija), Konvenciji o zabrani ili ograničenju uporabe određenog konvencionalnog oružja koje se smatra iznimno opasnim ili je neselektivnog djelovanja (CCW), kao i kroz sustavno praćenje primjene drugih rezolucija po pitanju nadzora nekonvencionalnog i konvencionalnog naoružanja usvojenih od Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Aktivnosti u sklopu Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS)

Kao odgovorna članica međunarodne zajednice, Republika Hrvatska aktivno pridonosi svim segmentima rada Organizacije za europsku sigurnost i suradnju kroz kontinuirano sudjelovanje u svim aktivnostima Foruma za sigurnosnu suradnju te u radu ostalih tijela, odbora i radnih skupina koje se, osim nadzorom konvencionalnog naoružanja, bave i pitanjima borbe protiv terorizma, cyber sigurnošću, sigurnošću granica te drugim aspektima kooperativne sigurnosti. Predstavници Ministarstva obrane aktivno su pridonijeli radu navedenih tijela Organizacije za europsku sigurnost i suradnju kroz sudjelovanje na Godišnjem sastanku o implementaciji Bečkog dokumenta, Godišnjoj preglednoj konferenciji o sigurnosti, Seminaru visoke razine o vojnim doktrinama te najvažnijoj godišnjoj aktivnosti Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, Ministarskoj konferenciji, gdje su donesene važne odluke i deklaracije o budućem radu organizacije.

⁸ Tečaj je proveden u međuresornoj suradnji Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva obrane u Središtu za međunarodne vojne operacije.

Kriza u Ukrajini nastavila je biti dominantna tema na dnevnom redu većine tijela Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, prije svega Stalnog vijeća i Foruma za sigurnosnu suradnju. Angažman što se tiče krize u Ukrajini prioritetno je bio usmjeren na političko praćenje uloge Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u rješavanju krize u Ukrajini, kako bi tijelima državne uprave osigurali točne i pravovremene informacije za pripremu međunarodnih sastanaka i donošenje nacionalnih odluka.

U području nadzora naoružanja, tijekom 2016. godine, Ministarstvo obrane provelo je sve obveze koje proizlaze iz dokumenata Organizacije za europsku sigurnost i suradnju te potpisanih ugovora, sporazuma i konvencija po pitanju nadzora naoružanja. Izrađene su i svim članicama Organizacije za europsku sigurnost i suradnju dostavljene ažurirane informacije za 2016. godinu: Godišnja razmjena informacija o obrambenom planiranju i proračunu, Godišnja razmjena vojnih informacija po Bečkom dokumentu 2011 (AEMI), Godišnja razmjena informacija o naoružanju po Sporazumu o subregionalnoj kontroli naoružanja (SSKN) te Globalna razmjena vojnih informacija (GEMI).

Kroz rad Foruma za sigurnosnu suradnju i njegovih ekspertnih tijela predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su u raspravama o Bečkom dokumentu 2011 te su aktivno pridonijeli kreiranju novih prijedloga za njegovu modernizaciju. Također, sudjelovali su u radu Godišnje konferencije o procjeni primjene Bečkog dokumenta 2011, kao i na Godišnjoj preglednoj konferenciji o sigurnosti u Europi (ASRC).

Kako je od 2015. godine Sporazum o subregionalnoj kontroli naoružanja (SSKN) prešao u nadležnost država potpisnica (Republika Hrvatska, Republika Srbija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora), značajan angažman predstavnika Ministarstva obrane bio je usmjeren na rad Subregionalne konzultativne komisije, najvišega upravljačkog tijela SSKN-a i njezinih radnih skupina.

Posredstvom vojnih savjetnika u misiji Republike Hrvatske pri Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju i Ujedinjenim narodima osigurano je aktivno sudjelovanje u radu Konzultativne komisije za provedbu ugovora „Otvoreno nebo“. Kroz rad u konzultativnoj komisiji, stručnu prisutnost prilikom certifikacije novih zrakoplova i digitalne tehnike država potpisnica te provedbom promatračkih letova u skladu s dogovorenim kvotama, dan je važan doprinos implementaciji sporazuma.

Sudjelovanje u regionalnim inicijativama

U 2016. godini nastavak suradnje i daljnje unaprjeđenje partnerskih odnosa sa susjednim državama te državama iz regionalnog okruženja prepoznati su kao područja od posebnog značaja za sigurnost Republike Hrvatske. Glavni ciljevi sudjelovanja u regionalnim inicijativama su: jačanje mjera povjerenja i sigurnosti među državama članicama; nastavak procesa proširenja NATO-a i Europske unije na države jugoistočne Europe; ispunjavanje obveza iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji; zajednički razvitak obrambenih sposobnosti te zajedničko sudjelovanje u operacijama potpore miru. Sudjelujući u regionalnim sigurnosnim inicijativama i forumima, Ministarstvo obrane je nastavilo svoj proaktivan angažman u kontekstu daljnje afirmacije Republike Hrvatske kao regionalnog lidera i pokretača potrebnih procesa u državama jugoistočne Europe, pri čemu je poseban naglasak stavljen na sudjelovanje u multinacionalnim formatima koji aktivno korespondiraju s euroatlantskim aspiracijama država članica, poglavito Američko-jadranskoj povelji.

Republika Hrvatska obnašala je ulogu predsjedateljice Američko-jadranskom poveljom, inicijativom koja, kao jedina platforma formalizirane prisutnosti Sjedinjenih Američkih Država na području jugoistočne Europe, okuplja Republiku Albaniju, Crnu Goru, Bosnu i Hercegovinu, Republiku Hrvatsku, Republiku Makedoniju i Sjedinjene Američke Države te Republiku Srbiju, Republiku Sloveniju i Republiku Kosovo, kao promatrače.

U okviru ove inicijative Republika Hrvatska je nastavila pružati aktivnu potporu implementaciji projekata usmjerenih na postizanje temeljnog cilja osnivanja ovog formata – integracije svih država jugoistočne Europe u transatlantske integracije. U funkciji ostvarenja ovoga cilja, Republika Hrvatska je u 2016. godini prepoznala važnost nastavka aktivnog angažmana u okviru četiri tematska područja djelovanja: doprinos međunarodnoj sigurnosti kroz participaciju u misiji „Odlučna potpora“ (*Resolute Support*), razvitak interoperabilnosti kroz zajedničku obuku i program vježbi, razvitak sposobnosti te zajednička suradnja u cilju suzbijanja novih i rastućih prijetnji, kao što je primjerice širenje radikalne ideologije. Najvidljivija konkretna suradnja realizirana je u okviru zajedničkog sudjelovanja u NATO vođenoj misiji „Odlučna potpora“ u Islamskoj Republici Afganistan koja je nastavljena i u sklopu 4. i 5. hrvatskog kontingenta, koji su u područje operacije upućeni tijekom 2016. godine. Osim toga, formirana je mreža funkcionalnih skupina koje prate stožernu strukturu Glavnog stožera Oružanih snaga u cilju ostvarenja osnovne svrhe ove inicijative te ključnog preduvjeta za njegovo ostvarenje – interoperabilnost Oružanih snaga država članica.

Tijekom godine hrvatskog predsjedanja Američko-jadranskom poveljom, poseban naglasak stavljen je na razmatranje novih mogućnosti razvoja i intenziviranja suradnje izvan Afganistana u širem NATO okruženju. Na sastanku ministara obrane Američko-jadranske povelje, održanom 8. i 9. prosinca 2016. u Trakošćanu, raspravljalo se o postignućima tijekom hrvatskog predsjedanja Američko-jadranskom poveljom kao i budućoj suradnji unutar A-5 inicijative, uzimajući u obzir odluke s NATO summita u Varšavi, kao i izmijenjeno sigurnosno okružje.

Kao aktivni promotor načela inkluzivnosti i politike otvorenih vrata, Republika Hrvatska je nastavila pružati aktivnu potporu aspiracijama Republike Kosovo za stjecanje statusa punopravnog člana Američko-jadranske povelje, premda u odnosu na pitanje članstva Kosova postoje i određeni prijevori drugih članica (poglavito Bosne i Hercegovine).

Republika Hrvatska je, kroz sastanke ministara obrane te sastanke koordinacijskog i upravljačkog tijela, nastavila sudjelovanje u okviru Forum ministara obrane Jugoistočne Europe (*South Eastern Defence Ministerial, SEDM*), promičući sigurnosni dijalog u jugoistočnoj Europi o pitanjima od zajedničkog interesa.

Nastavljeno je i sudjelovanje u okviru Inicijative za obrambenu suradnju (*Defence Cooperation Initiative, ICI*) u okviru koje su vršene aktivne pripreme za uključivanje Republike Hrvatske u Borbeni skupinu Europske unije u prvoj polovici 2017. godine pod vodstvom Talijanske Republike.

U okviru Srednjoeuropske obrambene suradnje (*Central European Defence Cooperation, CEDC*), Republika Hrvatska je, na strateškoj i operativnoj razini, nastavila sudjelovati u aktivnostima unutar definiranih područja suradnje s ciljem jačanja i razvoja obrambenih sposobnosti te postizanja više razine interoperabilnosti te izgradnje dijaloga o sigurnosnim pitanjima od zajedničkog interesa na području srednje Europe, s posebnim naglaskom na problematiku izbjegličke krize i problema s kojima se u tom kontekstu susreću države jugoistočne Europe odnosno države koje su bile najizloženije migrantskim valovima na tzv. „Balkanskoj ruti“.

U okviru multilateralne suradnje, naglasak je stavljen i na daljnju afirmaciju vidljivosti i uloge RACVIAC – Centra za sigurnosnu suradnju, kao međunarodne organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, koja je istovremeno u regionalnom vlasništvu. Ministarstvo obrane sudjelovalo je u radu sva tri područja djelovanja RACVIAC:

Cooperative Security Environment Pillar (CSE) s fokusom na kontroli naoružanja, *International and Regional Cooperation Pillar (IRC)* s temama vezanim za međunarodnu i regionalnu suradnju i euroatlantske integracije te *Security Sector Reform Pillar (SSR)* namijenjen reformama sigurnosnog sektora. Nadalje, nastavljen je aktivan angažman u aktivnostima Mreže za sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje (*C-WMD Network*) koju je, kao svojevrsno četvrto područje, inicirala i uspostavila Republika Hrvatska, a obuhvaća stručno tematsko područje razmjene iskustava po pitanju izrade nacionalnih strategija koje reguliraju područje sprječavanja širenja oružja za masovno uništenje.

Ministarstvo obrane je, putem financijskih doprinosa, sekundiranjem osoblja i aktivnim sudjelovanjem svojih eksperata u aktivnostima koje RACVIAC organizira, nastavilo pružati aktivnu podršku radu ove organizacije istodobno potičući države članice na aktivnije sudjelovanje u radu RACVIAC-a s ciljem daljnjeg profiliranja RACVIAC-a, kao platforme za uspješnu regionalnu suradnju te intenziviranja dijaloga i suradnje u području sigurnosti između zemalja jugoistočne Europe.

1.3.3. Bilateralna obrambena suradnja

Bilateralna obrambena suradnja težišno je bila usmjerena na strateški značajne saveznike i partnere na području sigurnosti i obrane. Aktivnosti koje su se odvijale u okviru bilateralne suradnje bile su usmjerene na potporu razvoju i održavanju obrambenih sposobnosti, ostvarenju NATO ciljeva sposobnosti, produbljivanju odnosa sa strateškim saveznicima i partnerima te s državama Srednje Europe, kao i na jačanje sigurnosti i učinkovitosti pripadnika i postrojbi Oružanih snaga u međunarodnim misijama i operacijama. Poseban naglasak stavljen je na aktivnosti potpore jačanju stabilnosti i sigurnosti u Jugoistočnoj Europi i suradnju sa susjednim državama te potporu državama aspiranticama za članstvo u NATO-u i Europskoj uniji u njihovim nastojanjima za ispunjavanje traženih kriterija.

Najznačajniji partneri u 2016. godini bile su Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, Republika Austrija, Francuska Republika te susjedne države, odnosno države od posebnog interesa za regionalnu sigurnost: Mađarska, Republika Slovenija, Talijanska Republika, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Kosovo i Republika Makedonija.

Uz provedbu bilateralne obrambene suradnje s navedenim državama, posebna pozornost pridodana je i suradnji s ostalim državama gdje je bilo izgledno da će ovaj oblik

suradnje doprinijeti jačanju partnerskih odnosa između dviju država, razvoju gospodarske suradnje te ojačati ukupni međunarodni položaj Republike Hrvatske.

Sjedinjene Američke Države glavni su strateški saveznik i partner Republike Hrvatske u području sigurnosti i obrane s kojim se prioritarno razvija obrambena suradnja u gotovo svim funkcionalnim područjima. Tijekom 2016. godine poseban naglasak stavljen je na razvoj obrambenih sposobnosti, dostizanje NATO ciljeva sposobnosti, obrambene reforme, razvoj helikopterskih sposobnosti, sposobnosti Hrvatske ratne mornarice, obavještajne sposobnosti, izgradnju i modernizaciju obučnih kapaciteta Hrvatske kopnene vojske na Vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“, snage za specijalne operacije, obrambeno planiranje, međuresornu i civilno-vojnu suradnju u upravljanju u krizama te informatičku sigurnost.

Većina provedenih bilateralnih aktivnosti sa Saveznom Republikom Njemačkom tijekom 2016. godine bila je u potpori zajedničkog sudjelovanja u NATO vođenim misijama i suradnje u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, pri čemu je naglasak bio na zajedničkoj obuci, suradnji specijalnih postrojbi, razvoju interoperabilnosti i ključnih obrambenih sposobnosti.

Okosnicu suradnje s Republikom Poljskom činila je suradnja specijalnih postrojbi i suradnja vojno-obrazovnih institucija, vojno-tehnička suradnja, suradnja u okviru Središta izvrsnosti vojne policije i Središta izvrsnosti za protuobavještajno djelovanje, u Multinacionalnoj bojnoj vojne policije, Zapovjedništvu Multinacionalnog korpusa Sjeveroistok (*NATO HQ MNC NE*) u Szczecinu te u NATO-ovom elementu integracije snaga (*NATO Force Integration Unit*).

Intenziviranje suradnje s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske, tijekom 2016. godine nastavljeno je kroz suradnju mornarica te zajedničke obuke kopnenih vojski što je uključivalo i korištenje hrvatskih poligona za obuku britanskih oružanih snaga. Poseban doprinos jačanju kako bilateralne, tako i suradnje u okviru NATO-a, je nastavak sudjelovanja Republike Hrvatske u Zapovjedništvu savezničkih snaga za brzo djelovanje (*Allied Rapid Reaction Corps, ARRC*) upućivanjem jednog stožernog časnika, kao i hrvatsko pristupanje Združenim snagama visoke spremnosti (*Very High Joint Task Force, VJTF*) u 2017. godini pod britanskim vodstvom.

Suradnja s Republikom Austrijom odvijala se u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije odnosno inicijative Srednjoeuropske obrambene suradnje (suradnja specijalnih postrojbi te u području izobrazbe). Republika Hrvatska, zajedno sa sedam drugih država (Republika Austrija kao vodeća nacija, Kraljevina Belgija, Republika

Bugarska, Savezna Republika Njemačka, Kraljevina Nizozemska, Republika Poljska, Republika Slovenija) sudjeluje u radu Inicijative Europske unije za obuku planinskog ratovanja.

Suradnja s Francuskom Republikom bazirala se na suradnji ratnih mornarica, suradnji u okviru pomorske sigurnosti, kao i u suradnji u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije (operacije), poglavito u logističkoj potpori hrvatskom Samostalnom timu za sigurnosnu zaštitu broda u operaciji ATALANTA te na području izobrazbe.

Većina provedenih bilateralnih aktivnosti s Talijanskom Republikom odnosila se na suradnju ratnih mornarica, suradnju u regionalnim inicijativama te suradnju u okviru Međunarodnog programa zajedničke geoprostorne proizvodnje (MGCP).

Aktivnosti obrambene suradnje s Mađarskom bile su fokusirane na suradnju u području obuke helikopterskih posada, specijalnih postrojbi i vojno obrazovnih institucija te suradnju u okviru inicijative Srednjoeuropske obrambene suradnje.

Fokus suradnje s Republikom Slovenijom u 2016. godini bile su aktivnosti vezane za uključivanje u rad Multinacionalnog središta izvrsnosti za planinsko ratovanje u Republici Sloveniji (Republika Hrvatska je pristupila u ožujku 2014. godine, poziciju popunila u travnju 2016. godine) te uključivanje voda za nuklearno-biološko kemijsku obranu za dekontaminaciju Oružanih snaga u bojnu RBKO Oružanih snaga Republike Slovenije (bojna će biti priključena u NATO-ov Multinacionalni korpus Sjeveroistok). Tijekom 2016. godine provedene su zajedničke vježbe i uvježbavanja (UDAR, ŠTIT, SPREMNOST, zajednička topnička gađanja) te inicirana suradnja u okviru inicijative Srednjoeuropske obrambene suradnje.

U području obrambene suradnje sa susjednim državama posebna pozornost posvećena je aktivnostima i projektima u okviru Američko-jadranske povelje (A5) te u području izobrazbe i obuke (nastavlja se uključivanje susjednih država u sveučilišne programske studije školovanja kadeta).

Nastavljena je dobra suradnja s Crnom Gorom u obliku zajedničkog sudjelovanja hrvatskih i crnogorskih pripadnika oružanih snaga u NATO misiji „Odlučna potpora“ u Islamskoj Republici Afganistan, suradnja ratnih mornarica u okviru projekta „ADRION“ te prijenosu hrvatskih iskustava u okviru procesa pristupanja Crne Gore NATO-u.

Nastavljena je i intenzivna obrambena suradnja s Republikom Kosovo na području izobrazbe i obuke pripadnika Kosovskih snaga sigurnosti (KSS), prijenosa ekspertize iz obrambenog planiranja i izrade strateških dokumenata obrane, a u svrhu daljnjeg razvoja i dostizanja sposobnosti KSS za preuzimanje zadaća osiguranja mira i sigurnosti.

Suradnja s Republikom Makedonijom, dominantno se odvijala kroz aktivnosti u okviru Američko-jadranske povelje i sastanke na visokoj razini.

Za potrebe Kraljevskog ratnog zrakoplovstva Sultanata Oman i u 2016. godini provedeno je školovanje njihovih pilota u Republici Hrvatskoj.

U svrhu doprinosa razvoju hrvatske vojne industrije, putem aktivnosti međunarodne obrambene suradnje nastavljena je promocija domaćih proizvođača naoružanja i vojne opreme u stranim državama (Republika Azerbajdžan, Republika Irak, Država Katar).

Obavljena je redovita rotacija 28 pripadnika Oružanih snaga za dužnosti u inozemstvu, a za još četiri kandidata pokrenuta je procedura imenovanja, odnosno upućivanja.

U Republici Hrvatskoj akreditacijom ili su-akreditacijom u 2016. godini djelovala su 32 strana vojnodiplomska predstavništva s ukupno 40 predstavnika. Sjedište u Republici Hrvatskoj ima 14 vojnodiplomatskih predstavništava, a 18 ih ima sjedište u nekoj drugoj zemlji i su-akreditirani su za Republiku Hrvatsku.

1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima

Tijekom 2016. godine nastavljene su aktivnosti usmjerene na dostizanje projicirane personalne strukture Oružanih snaga i Ministarstva obrane te unaprjeđivanje kvalitete osoblja.

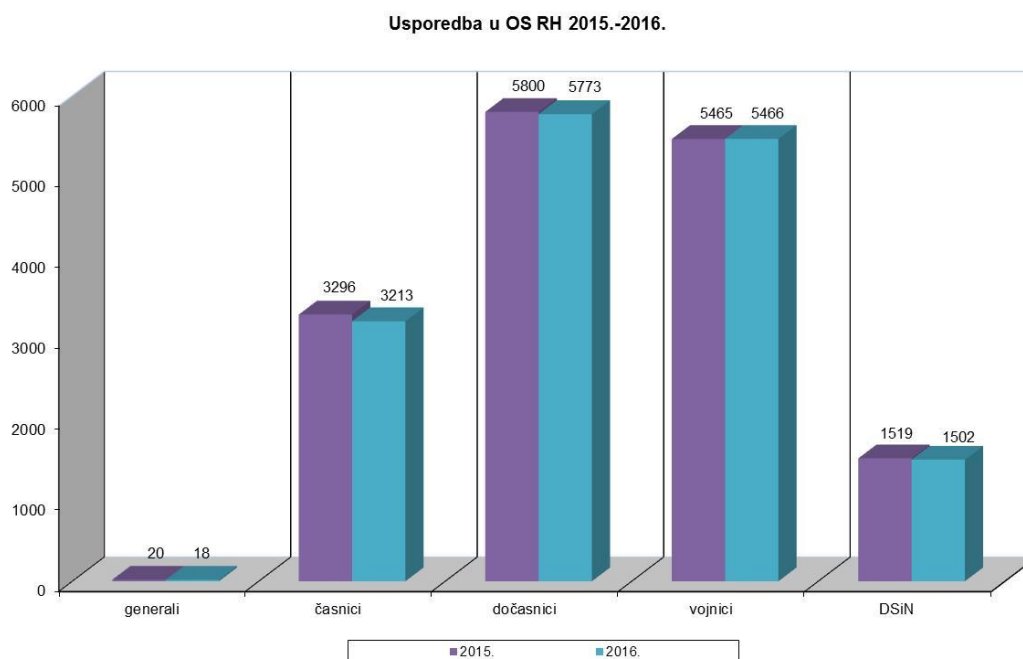
1.4.1. Postojeća struktura osoblja

Ukupno brojno stanje djelatnog sastava 31. prosinca 2016. bilo je 17 217 osoba. Popuna ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga po ustroju iznosi 86,94 % (Ministarstvo obrane 90,04 %, Oružane snage 85,69 %). Prosječna dob djelatnih vojnih osoba je 38,24 godina (Ministarstvo obrane 48,94, a Oružane snage 38,01), a državnih službenika i namještenika 50,99 godina (Ministarstvo obrane 49,48; Oružane snage 51,88). Ukupna prosječna dob svih djelatnika obrambenog resora je 40,01 godina (žene 43,47 godine, a muškarci 39,34 godine). Brojno stanje djelatnog sastava 31. prosinca 2016. vidljivo je u Tablici 1. ovoga Izvješća.

OSOBLJE	MORH			OS RH			UKUPNO		
	m	ž	ukupno	m	ž	ukupno	m	ž	ukupno
Djelatne vojne osobe	226	89	315	12969	1546	14515	13195	1635	14830
Državni službenici i namještenici	320	565	885	965	537	1502	1285	1102	2387
UKUPNO	546	654	1200	13934	2083	16017	14480	2737	17217

Tablica 1.: Brojno stanje djelatnog sastava 31. prosinca 2016.

Tijekom 2016. godine, nakon procesa izdvajanja i prijma, broj djelatnih vojnih osoba smanjen je za 107 osoba, a broj državnih službenika i namještenika manji je za 37 osoba.

Slika 1: Usporedba brojnog stanja osoblja Oružanih snaga po kategorijama za 2015. i 2016. godinu

1.4.2. Prijam osoblja

Prijmom osoblja u 2016. godini osiguravala se popuna ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga u skladu s dugoročnim planovima i potrebama obrambenog resora.

U skladu s Planom prijma djelatnih vojnih osoba, primljeno je 800 vojnika/mornara, 15 kandidata za časnike, od čega devet doktora medicine. Prijam doktora medicine, kao deficitarne struke u Oružanim snagama, proveden je po posebnom modelu osposobljavanja iz 2014. godine koji je, zajedno s pojačanom promidžbom i uvođenjem posebnih poticaja, rezultirao prijmom ovog broja liječnika.

Na dočasničke dužnosti, u djelatnu vojnu službu na neodređeno vrijeme, primljeno je 250 ugovornih vojnika.

Na temelju Plana prijma u državnu službu u Ministarstvo obrane putem javnog natječaja primljeno je troje državnih službenika s radnim iskustvom u Oružane snage i dvoje državnih službenika – vježbenika u upravni dio Ministarstva obrane, sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem, integriranim preddiplomskim i

diplomskim sveučilišnim studijem odnosno specijalističkim stručnim studijem. Iz drugih državnih tijela sporazumno je premješteno pet državnih službenika.

Stipendiranje studenata kroz program kadet i stipendiranje studenata viših godina na određenim studijima, dodatni su modeli ciljanog prijma osoblja za potrebe Oružanih snaga te je u 2016. godini školovanje završilo 33 kadeta prema prethodnom modelu školovanja kadeta (sedam žena i 26 muškaraca).

U akademskoj godini 2016./2017. upisan je treći naraštaj kadeta na nove studijske programe Vojnog inženjerstva i Vojnog vođenja i upravljanja.

1.4.3. Profesionalni razvoj

Profesionalnim razvojem vojni sustav omogućuje pojedincu dostizanje, održavanje i razvoj sposobnosti, znanja i vještina potrebnih za uspješno obnašanje dodijeljenih dužnosti. Provodi se neprekidnim usavršavanjem, obukom i izobrazbom te promicanjem u viši čin.

Upisom treće generacije u akademskoj godini 2016./2017. uspješno je nastavljeno školovanje kadeta na četverogodišnjim preddiplomskim sveučilišnim vojnim studijima u organizaciji Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ i Sveučilišta u Zagrebu. U akademskoj godini 2016./17., uzevši u obzir i kadete na višim godinama navedenih studija, kao i one upisane na više godine studija prema prethodnom sustavu, školuje 274 kadeta (46 žena i 228 muškaraca) te 13 kadeta (stranaca), dok je u 2016. godini školovanje završilo 33 kadeta (sedam žena i 26 muškaraca). Pripremljena je podloga za otpočinjanje procesa ustrojavanja i akreditacije sveučilišnog studijskog programa „Vojno pomorstvo“, a Vlada Republike Hrvatske je u ožujku 2017. godine donijela Odluku kojom se pokreće postupak za ustrojavanje i akreditiranje posebnog integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija „Vojno pomorstvo“ u okviru Sveučilišta u Splitu.

Na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima školovalo se ukupno 45 djelatnika (četiri žene i 41 muškarac) koji su na školovanje upućeni ranijih godina, a školovanje je završilo devet djelatnika (jedna žena i osam muškaraca). Nastavljeno je osposobljavanje djelatnih vojnih osoba iz Oružanih snaga za pilote helikoptera (tri polaznika) te je vojnim pilotima i nadalje omogućen diplomski studij aeronautike uz potporu Ministarstva obrane.

Vojna izobrazba u Republici Hrvatskoj provodi se u Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ za potrebe rodova i službi i za potrebe združene razine vođenja i

zapovijedanja. Nastavljen je proces rješavanja popune najdeficitarnijeg zvanja u Oružanim snagama prijmom u službu devet liječnika, njihovim upućivanjem na prvu razinu slijedno rastuće izobrazbe kandidata za časnike zdravstvene službe i rasporedom na časničku dužnost.

Nastavljen je trend školovanja većeg broja polaznika 2. i 3. razine slijedno rastuće časničke izobrazbe čime se časnicima omogućuje daljnji profesionalni razvoj. Slijedno rastuće izobrazbe u 2016. godini završilo je 769 polaznika.

RAZINA VOJNE IZOBRAZBE	ČASNICI	DOČASNICI	UKUPNO
I. razina	64 (56M+ 8 Ž)	259 (233M+ 26Ž)	323 (289M+ 34Ž)
II. razina	100 (76M+ 24 Ž)	153 (142M+ 11Ž)	253 (218M+ 35Ž)
III. razina	86 (73M+ 13 Ž)	84 (80M+ 4Ž)	170 (153M+ 17Ž)
IV. razina	11 (11 M + 0 Ž)	12 (11M+ 1Ž)	23 (22M+ 1Ž)
UKUPNO	261 (216M+ 45 Ž)	508 (466M+ 42 Ž)	769 (682M+ 87 Ž)

Tablica 2.: Prikaz završenih slijedno rastućih izobrazbi u 2016. godini

Različite oblike slijedno – rastuće izobrazbe u inozemstvu završilo je 25 osoba (muškarci), a funkcionalne izobrazbe 65 osoba (tri žene i 62 muškarca). Inozemna slijedno-rastuća izobrazba je uglavnom usmjerena na suradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama kroz program suradnje u vojnoj izobrazbi,⁹ koju su pohađale 22 osobe, a sedam ih nastavlja u 2017. godini (ukupno 29 osoba).

Stručna usavršavanja i funkcionalne tečajeve završio je 1881 djelatnik (98 žena i 1783 muškarca).

FUNKCIONALNA IZOBRAZBA I STRUČNA USAVRŠAVANJA			
	muškarci	žene	ukupno
Tečaj strategijskog planiranja	14	0	14
Tečajevi u OSMVO	152	16	168
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	28	2	30
Ostali funkcionalni tečajevi	1589	80	1669
UKUPNO	1783	98	1881

Tablica 3.: Prikaz završenih funkcionalnih i stručnih usavršavanja u 2016. godini

⁹ International Military Education and Training – IMET

Izobrazba stranih jezika provodi se u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska” i u inozemstvu.

U Središtu za strane jezike “Katarina Zrinska” tečaj stranih jezika završilo je 495 polaznika, od toga 61 žena.

JEZIK	BROJ POLAZNIKA
Engleski	416 (369M + 47Ž)
Njemački	37 (33M + 4Ž)
Francuski	9 (5M + 4Ž)
Talijanski	33 (27M + 6Ž)
UKUPNO	495 (434M+61Ž)

Tablica 4.: Prikaz završenih tečaja stranih jezika u Središtu za strane jezike “Katarina Zrinska” u 2016. godini

U potpori profesionalnom razvoju i dostizanju optimalne strukture djelatnog vojnog osoblja, a s ciljem planskog upravljanja i postizanja kvalitetnijeg odnosa strukture osobnih i ustrojbenih činova djelatnih časnika i dočasnika donesen je Plan promicanja za 2016. godinu. U Tablici 5. ovoga Izvješća prikazana su promicanja u 2016. godini.

Čin	Broj
general zbora	1
general pukovnik/viceadmiral	1
general bojnik/kontraadmiral	2
brigadni general/komodor	3
Ukupno generali	7
brigadir/kapetan bojnog broda	83
pukovnik/kapetan fregate	189
bojnik/kapetan korvete	208
satnik/poručnik bojnog broda	230
natporučnik/poručnik fregate	196
poručnik/poručnik korvete	63
Ukupno časnici	969
časnički namjesnik	53
stožerni narednik	179
nadnarednik	222
narednik	261
desetnik	185
skupnik	251

Ukupno dočasnici	1151
razvodnik	28
pozornik	123
Ukupno vojnici	151
Sveukupno	2278

Tablica 5. : Prikaz promicanja u 2016. godini

1.4.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje

Dragovoljno vojno osposobljavanje provedeno je u dva ciklusa, a uspješno ga je završilo 956 ročnika.

Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se u Vojarni „123. brigade“ u Požegi i Vojnom poligonu „Gašinci“ u Gašincima. Ročnici koji uspješno završe osposobljavanje, stječu jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.

GODINA	BROJ PRIJAVA
2008.	1282
2009.	1983
2010.	2316
2011.	2889
2012.	2300
2013.	1742
2014.	1539
2015.	2015
2016.	1559
UKUPNO	17 625

Tablica 6.: Pregled prijava za dragovoljno vojno osposobljavanje

1.4.5. Pričuvni sastav

Provedena je smotra dijelova dviju pješačkih pukovnija, pješačke pukovnije u Osijeku (zapovjedništvo, zapovjedni vod, 2. pješačka bojna, izvidnička satnija i logistička satnija) i pješačke pukovnije u Dubrovniku (zapovjedništvo, zapovjedni vod, 2. pješačka bojna,

izvidnička satnija i logistička satnija). Nastavljena je obuka pričuvnika s ciljem da se do 2024. godine ustroji razvrstana pričuva veličine do 20 000 osoba.

U 2017. godini nastavit će se ustrojavanje pričuvnog sastava Oružanih snaga odnosno razvrstane pričuve. Planirano je ustrojavanje dijelova dviju pješačkih pukovnija (po jedna pješačka bojna u svakoj pukovniji) i topničko-raketne pukovnije s ukupno 1872 pričuvnika.

Ministarstvo obrane je u 2016. godini sklopilo ugovor o službi u ugovornoj pričuvi s pet vrhunskih sportaša.

1.4.6. Stambeno zbrinjavanje

Stambeno zbrinjavanje provodi se davanjem na korištenje službenih stanova i isplatom naknade za stanovanje u skladu s Pravilnikom o stambenom zbrinjavanju i Odlukom o naknadi za stanovanje.

Davanje na korištenje službenih stanova u funkciji je privlačenja i zadržavanja kvalitetnog, kvalificiranog i motiviranog osoblja.

Tijekom 2016. godine dano je na korištenje 30 službenih stanova od čega je 16 službenih stanova dano na korištenje djelatnicima deficitarnih zvanja odnosno struka, što je u skladu s ciljem privlačenja deficitarnog osoblja i njihova što duljeg ostanka u službi.

U posjed Ministarstva obrane vraćeno je 19 službenih stanova, koji su u postupku ponovnog davanja na korištenje za službene potrebe.

Zaprimljeno je 46 novih zahtjeva za davanje na korištenje službenog stana i 12 dopuna odnosno izmjena ranije podnesenih zahtjeva za stambeno zbrinjavanje.

Potrebe za stambenim zbrinjavanjem davanjem na korištenje službenog stana najviše su iskazane u gradovima Zagrebu, Splitu i Zadru.

1.4.7. Zdravstvena zaštita

Doneseni su Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku i ovlastima za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu i prava na zdravstveno osiguranje pripadnika Oružanih snaga (Narodne novine, br. 109/16) i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti za vojnu službu (Narodne novine, br. 109/16). Navedenim pravilnicima osigurani su normativni uvjeti za donošenje novog Programa posebne zdravstvene zaštite pripadnika Oružanih snaga koji sudjeluju u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu kojim će se ažurirati i dopuniti važeći Program posebne zdravstvene zaštite

pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske i državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane koji sudjeluju u operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

Usvojeno je šest NATO normi kao Hrvatske vojne norme i ratificirano šest nacrtu NATO normi iz generičkog područja zdravstvene i veterinarske zaštite.

Za 2016. godinu zaključeni su Sporazum o suradnji u provedbi hitnoga zračnog medicinskog prijevoza u svrhu pružanja zdravstvene zaštite na području Republike Hrvatske i Dodatak Sporazumu o suradnji u provedbi hitnoga zračnog medicinskog prijevoza u Republici Hrvatskoj kojima je uređena provedba ove aktivnosti tijekom 2016. godine i do 30. lipnja 2017.

Između Ministarstva obrane i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaključeni su Dodaci V., VI. i VII. Ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja za 2014. godinu kojim je osigurana provedba ugovora tijekom 2016. godine te rad vojnih ambulanti opće i dentalne medicine u Centralnom zdravstvenom informacijskom sustavu (CEZIH).

Donesene su Smjernice o postupanju za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti, Smjernice o planiranju, provedbi i evidenciji zdravstvenih pregleda vozača i kandidata za vozače i Smjernice o planiranju, provedbi i evidenciji zdravstvenih pregleda kandidata za rad u inozemstvu.

U vojnom zdravstvenom sustavu obavljeno je 7114 zdravstvenih pregleda od čega 5572 zdravstvena pregleda djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga po svim kategorijama te 1542 zdravstvena pregleda kandidata za prijam u Ministarstvo obrane i Oružane snage po svim kategorijama. Podaci o medicinskom vještačenju zdravstvene sposobnosti djelatnih vojnih osoba te razvrstane pričuve iskazani su u tablici 7. ovoga Izvješća.

	br. zaprimljenih predmeta	riješeno na prvostupanjskoj zdravstvenoj komisiji	riješeno na višoj zdravstvenoj komisiji	odbačeno zbog nenadležnosti	u postupku
Djelatne vojne osobe u Ministarstvu obrane te pripadnici Oružanih snaga	193	163	11	-	19

Razvrstana pričuva	140	138	1	-	1	
Ocjena nesposoban za djelatnu vojnu službu = prestanak službe s pravom na invalidsku mirovinu				uk. broj	muški	žene
				27	26	1

Tablica 7.: Prikaz rada zdravstvenih komisija Ministarstva obrane u 2016. godini

1.4.8. Ravnopravnost spolova

U Ministarstvu obrane i Oružanim snagama u 2016. godini bilo je zaposleno 15,90 % osoba ženskog spola. U kategoriji državnih službenika i namještenika udio žena iznosio je 46,08 %, dok je kategoriji državnih dužnosnika udio žena iznosio 14,29 %. Ukupan postotak žena u Oružanim snagama (djelatne vojne osobe, državni službenici i namještenici) iznosio je 13 %, od čega je djelatnih vojnih osoba 10,65 %. Vojnikinja je bilo 7,26 %, dočasnica 10,74 % te časnica 16,24 %.

Postotak žena na voditeljskim dužnostima u Ministarstvu obrane iznosio je 38,04%, dok je postotak žena na zapovjednim dužnostima u Oružanim snagama iznosio 7,58%. Sveukupno na voditeljskim i zapovjednim dužnostima u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama bilo je 9,10% žena.

Postotak osoba ženskog spola koje su tijekom 2016. godine sudjelovale u operacijama potpore miru iznosi 7,32%.

Ministarstvo obrane promiče rodno osviještenu politiku, o čemu svjedoči i dokument „Rodno osviještena politika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama“. Riječ je o *policy* dokumentu, prvom ovakve vrste u obrambenom resoru, čija je svrha uspostavljanje stvarne ravnopravnosti spolova provedbom politike jednakih mogućnosti te uklanjanje rodne podzastupljenosti odnosno bilo kojeg oblika rodne diskriminacije u obrambenom resoru. Ovim dokumentom ravnopravnost spolova i rodno osviještena politika artikuliraju se kao jedno od temeljnih načela po kojem djeluje Ministarstvo obrane i Oružane snage.

U Ministarstvu obrane djeluju Odbor za ravnopravnost spolova i Odbor za zaštitu dostojanstva vojne osobe, ustrojeni na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Tijekom 2016. godine, na inicijativu Odbora za ravnopravnost spolova, ostvarena je suradnja s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje, slijedom čijeg su stručnog mišljenja i preporuka prvi put definirani oblici ženskog roda za činove u Oružanim snagama. Ministar

obrane je u kolovozu 2016. godine donio Odluku o označavanju nositeljica činova u Oružanim snagama, čiji sastavni dio čini popis nositeljica činova u Oružanim snagama.

1.4.9. Dušobrižništvo

U skladu s temeljnim demokratskim pravom svake osobe na vjeroispovijest, kroz instituciju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj provodi se duhovna skrb pripadnika katolika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama. Nastavljena je uspješna suradnja s Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom hrvatskih branitelja i Ministarstvom pravosuđa u pojedinim aktivnostima, posebno u izvršenju preuzetih obveza na međunarodnom vojnom hodočašću u Lourdesu u Republici Francuskoj.

U 2016. godini osnovana je Mješovita komisija Hrvatske biskupske konferencije i Vlade Republike Hrvatske koja će definirati položaj Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj u odnosu na Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova. Članovi Povjerenstva Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova te Vojnog ordinarijata nastavili su rad na izmjeni i dopuni Pravilnika o ustroju i djelovanju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Nastavljeni su radovi stručnog povjerenstva na izradi Združene doktrinarne publikacije „Dušobrižništvo“.

Najvažnije aktivnosti tijekom 2016. godine bile su: Međunarodno vojno hodočašće u Lourdes u Francuskoj Republici (58. PMI) provedeno od 17. do 24. svibnja 2016. na kojem je Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj sudjelovao sa 684 pripadnika Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva hrvatskih branitelja, međunarodno vojno hodočašće u Rim u Talijanskoj Republici od 28. travnja do 2. svibnja 2016. na kojem je Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj sudjelovao sa 104 pripadnika Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova, 24. hodočašće Oružanih snaga, policije i hrvatskih branitelja u Mariju Bistricu provedeno 2. listopada 2016. (oko 5000 sudionika), hodočašće Oružanih snaga, policije i branitelja u Sinj 30. srpnja 2016., duhovne vježbe za djelatnike Ministarstva obrane i Oružanih snaga, međunarodno vojno hodočašće u Republiku Poljsku (Jasna Gora), vojno hodočašće u Bosnu i Hercegovinu (Bobovac).

Tijekom 2016. godine Vojni ordinarijat proveo je 14 planiranih aktivnosti iz područja međunarodne suradnje. Redovite djelatnosti iz područja duhovne skrbi i pastoralna koje provodi Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj su slavljenja Misa u povodu vjerskih blagdana i proslava blagdana vojnih kapelanija odnosno obljetnica postrojbi, pastoralni pohod vojnog ordinarijata (biskupa) kapelanijama, posjet obiteljima djelatnika te duhovne obnove u vojnim kapelanijama.

U skladu s odredbom Zakonika kanonskoga prava, Sveti otac Franjo prihvatio je odreknuće od službe vojnog ordinarija mons. Jurja Jezerinca te je 30. studenoga 2015. imenovao mons. Juru Bogdana biskupom – vojnim ordinarijem u Republici Hrvatskoj koji je nakon toga zaređen za biskupa u Splitu 27. veljače 2016.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj svoje aktivnosti i rad usklađuje s drugim vojnim ordinarijatima država članica NATO-a što se tiče duhovne skrbi u misijama potpore miru.

Vojni kapelani su uključeni u misiju potpore miru u Islamskoj Republici Afganistan te povremeno u Republici Kosovo gdje su pružali duhovnu skrb pripadnicima hrvatskog kontingenta i pripadnicima iz drugih država. Priprema hrvatskog kontingenta obuhvaća i upoznavanje s islamskom kulturom.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, uza sve dosadašnje aktivnosti, planira uvesti posebne duhovne programe i seminare. Na razini Vojnog ordinarijata ustrojava se „Obiteljsko savjetovalište“ koje će biti na raspolaganju pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

1.4.10. Tranzicija i izdvajanje osoblja

Planom izdvajanja osoblja za 2016. godinu utvrđena je svrha Plana: odabrati, pripremiti i izdvojiti najmanje 1130 djelatnika (380 državnih službenika i namještenika i 750 djelatnih vojnih osoba).

Prikaz izdvajanja osoblja u 2016. godini prikazan je u Tablici 8. ovoga Izvješća.

OSOBLJE	BROJ OSOBA
Djelatne vojne osobe s pravom na mirovinu po članku 6.	661
Djelatne vojne osobe po drugim osnovama	303
Državni službenici/ce i namještenici/ce	61
UKUPNO	1025

Tablica 8.: Prikaz izdvajanja osoblja u 2016. godini

Iniciranjem izmjena zakonskih odredbi te stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br.

75/15) stvorene su zakonske pretpostavke koje su rezultirale donošenjem Odluke o utvrđivanju programa tranzicije i zbrinjavanja i načinu njegove provedbe koja je stupila na snagu 2. listopada 2015.

Najvažnije promjene u načinu provedbe novoga programa tranzicije i zbrinjavanja (u daljnjem tekstu Program), osim mogućnosti uključenja osoba koje su izdvojene po članku 6. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba od 1. siječnja 2015., ogledaju se kroz dopunjene aktivnosti tranzicije – provedbi obveznih savjetovanja za ugovorne vojnike, usmjeravanju u novu karijeru dok je osoba još u sustavu, mogućnosti refundiranja troškova izrade projektne dokumentacije za korisnike aktivnosti potpore samozapošljavanju te dvogodišnje praćenje pojedinačnog tijeka tranzicije.

Težišne zadaće u 2016. godini odnosile su se na aktivnosti informiranja osoba koje ispunjavaju uvjete za korištenje Programa. S tim ciljem provedena su ukupno 1267 informiranja kojim su obuhvaćene i osobe izdvojene tijekom 2015. i 2016. godine.

Za vojnike/mornare primljene na ugovor o vojničkoj službi provode se obvezna planirana savjetovanja prije isteka svakog Ugovora.

U izvještajnom razdoblju provedeno je ukupno 270 savjetovanja. Osim za vojnike/mornare savjetovanje je, na temelju pojedinačnog zahtjeva, provedeno i za 22 djelatne vojne osobe izdvojene iz sustava s pravom na starosnu mirovinu.

Tijekom 2016. godine, kroz aktivnost usmjeravanja u novu karijeru, u dvogodišnje praćenje tijeka tranzicije izradom osobnoga tranzicijskog plana, uključeno je 97 osoba. Provedenom analitikom utvrđeno je da se radi o osobama koje su, većinom, sa završenom srednjom stručnom spremom, prosječne starosne dobi od 42 godine. S obzirom na to da je 195 osoba uključenih u proces tranzicije ranijih godina, a koje su imale pravo korištenja novog Programa do 31. prosinca 2016., u 2016. godini bilo je sveukupno 292 aktivnih korisnika Programa.

Kroz aktivnost obrazovanja za novu karijeru provedena su 124 savjetovanja te je Ministarstvo obrane s korisnicima Programa sklopilo 110 ugovora o refundaciji troškova obrazovanja za novu karijeru za čiju realizaciju je utrošeno 422.560 kuna.

U okviru aktivnosti potpore zapošljavanju za izvještajno razdoblje provedeno je 265 savjetovanja, a kroz aktivnost potpore samozapošljavanju provedeno je 20 savjetovanja.

Rezultati provedbe aktivnosti Programa tranzicije i zbrinjavanje prikazani su u Tablici 9. ovoga Izvješća.

Naziv aktivnosti	broj aktivnosti
Informiranje	1267
Savjetovanje	270
Usmjeravanje u novu karijeru	97
Obrazovanje za novu karijeru	124
Potpora zapošljavanju	265
Potpora samozapošljavanju	20

Tablica 9. : Rezultati provedbe aktivnosti Programa tranzicije i zbrinjavanje u 2016. godini

1.4.11. Kineziologija i sport

U skladu sa Sporazumom o suradnji, unaprjeđenju i razvoju sporta u Republici Hrvatskoj između Ministarstva obrane i Hrvatskog olimpijskog odbora, tijekom 2016. godine nastavljena je vojno–sportska suradnja. Ovim modelom suradnje vrhunski sportaši dobivaju potrebne uvjete za trening i natjecanje, a Ministarstvo obrane pomaže vrhunskim sportašima i na taj način uspješno promovira hrvatski sport.

Republika Hrvatska nastavila je aktivnosti u okviru Međunarodnog vijeća za vojni sport (*Conseil International du Sport Militaire, CISM*). Tijekom 2016. godine održano je regionalno vojno sportsko natjecanje u malonogometnom turniru „CISM Futsal Cup for Peace“, pod pokroviteljstvom svjetske Organizacije za vojni sport i u organizaciji Oružanih snaga. Na natjecanju su sudjelovale malonogometne ekipe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Hrvatske, Republike Makedonije i Republike Slovenije. Delegacija Ministarstva obrane i Oružanih snaga sudjelovala je na godišnjem zasjedanju 71. Opće skupštine Međunarodnog Vojnog vijeća za vojni sport u Republici Estoniji.

1.4.12. Psihologijska ispitivanja

Sukladno propisanim nadležnostima i važećoj zakonskoj regulativi tijekom 2016. godine doneseni su potrebni strukovni nautci i smjernice vezani uz provedbu psihologijskih ispitivanja u području psihologijske selekcije i klasifikacije za potrebe obrambenog resora: prijam u službu odnosno službu djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga (vozača i kandidata za vozače, prijam i raspored u ustrojstvene jedinice s posebnim uvjetima popune, odabir za vojnu izobrazbu i sl.). Psihologijska ispitivanja provode se samostalno (kao neovisan zaseban postupak) i/ili kao dio zdravstvenih pregleda, a u svrhu utvrđivanja psihičke sposobnosti kandidata odnosno pripadnika za prijam i službu u Ministarstvo obrane i Oružane snage.

Tijekom 2016. godine provedeno je ukupno 9137 psihologijskih ispitivanja te su provedena i vrednovanja po psihologijskom kriteriju i psihologijska klasifikacija za ukupno 1215 kandidata.

Tijekom upisa u vojnu evidenciju, u veljači 2016. godine provedeno je redovito ispitivanje javnog mišljenja o vojnoj službi na reprezentativnom uzorku osamnaestogodišnjaka – novaka, njih ukupno 819 (3 % ukupnog broja). Na osnovi dobivenih rezultata ispitivanja, izrađeno je popratno izvješće, koje je jedna od bitnih smjernica za izradu i donošenje godišnjeg Promidžbenog plana za privlačenje osoblja.

U drugom tromjesečju 2016. godine provedeno je redovito godišnje ispitivanje razmjera zlouporabe sredstava ovisnosti u Oružanim snagama, na ukupnom uzorku od okvirno 5 %, ukupnog broja pripadnika Oružanih snaga (njih ukupno 1481). Na temelju obrade prikupljenih podataka, izrađeno je popratno izvješće o rezultatima ispitivanja za Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske te nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

1.5. Upravljanje materijalnim resursima

Ovo poglavlje obuhvaća podatke o stanju, opremljenosti i modernizaciji naoružanja i vojne opreme u Oružanim snagama, o strateškim zalihama ubojnih sredstava i zbrinjavanju viškova o stanju objekata i infrastrukture, broju napuštenih i neperspektivnih vojnih lokacija te o izgradnji novih i o uređenju postojećih objekata i infrastrukture.

Opremanje i modernizacija provodila se u potpori implementacije materijalne komponente ciljeva sposobnosti te dostizanja zahtijevanih sposobnosti za provedbu misija i zadaća Oružanih snaga. Tijekom 2016. godine zahtjevi za razvojem materijalne komponentne obrambenih sposobnosti i dalje su bili veći od financijskih sredstava odobrenih za tu svrhu. Stoga se provedba programa i projekata opremanja i modernizacije odvijala prema prioritetima definiranim za sve tri grane Oružanih snaga. U njihovu provedbu se u najvećoj mogućoj mjeri nastojalo uključiti domaće proizvođače radi poticanja rasta domaćih gospodarskih i znanstveno-istraživačkih sposobnosti u području obrane, uz poštivanje zakonskih uvjeta jednakoga tržišnog natjecanja.

1.5.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Ministarstvo obrane je u 2016. godini sklopilo dva ugovora s tvrtkom HS Produkt iz Karlovca o proizvodnji i isporuci dodatne opreme za jurišnu pušku VHS. Na temelju tih ugovora nabavljena su 533 optička ciljnika u vrijednosti od 2,5 milijuna kuna, četiri bacača granata u vrijednosti od 50.000 kuna. Nabavljene su određene količine ostalih skupina oružja, osobne i zaštitne opreme (lake puškostrojnice, snajperske puške, sačmarice, pištolji, strojnice, optički ciljnici, nuklearno-biološko-kemijska oprema, kacige i borbeni prsluci).

Isporučeni su vodeni razbijači (“*disruptori*”) vrijednosti od 128.525 kuna. Potpisan je Ugovor za donaciju uređaja za pročišćavanje vode iz viškova Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, čija isporuka se očekuje sredinom 2017. godine.

Inženjerijske postrojbe Hrvatske kopnene vojske opremljene su s 10 aluminijskih čamaca opremljenih izvanbrodskim motorima za uporabu na rijekama i jezerima vrijednosti 1,11 milijuna kuna.

Borbena oklopna vozila BOV PATRIA CRO 8x8

Tijekom 2016. godine nastavljeno je opremanje 126 baznih oklopnih vozila Patria AMV 8x8 podsustavima naoružanja i specijalne opreme kroz jednogodišnje ili višegodišnje ugovore s tvrtkama: „Đuro Đaković – Specijalna vozila“ d.d. (Republika Hrvatska); BELINA (Republika Hrvatska); LUVETI (Republika Hrvatska); PCE/THALES (Republika Hrvatska i Francuska Republika); KONGSBERG (Kraljevina Norveška); COBHAM (Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske); ELBIT (Država Izrael); ITT (EXCELIS, Sjedinjene Američke Države).

Na stalnu uporabu u Oružane snage predano je devet opremljenih borbenih oklopnih vozila BOV PATRIA CRO 8x8, različitih inačica. Time je do kraja 2016. godine ukupno 73 vozila predano na stalnu te pet vozila na privremenu uporabu Oružanim snagama. Nabavljena je oprema i kompletirano je daljnjih 40 vozila čime su stvoreni uvjeti za stavljanje u operativnu uporabu ukupno 118 vozila. U tijeku je proces javne nabave za osam oružnih stanica DUOS 30 mm s integriranim protuoklopnim vođenim raketnim sustavom.

Do kraja 2016. godine u projekt borbenog oklopnog vozila BOV PATRIA CRO 8x8 utrošeno je ukupno 2,3 milijardi kuna.

Haubice – PzH2000

Tijekom 2016. godine nastavljena je provedba projekta PzH 2000 kroz sudjelovanje u programu „PzH2000“ NATO agencije za potporu i nabavu (*NATO Support and Procurement Agency, NSPA*) na temelju ugovora između agencije NSPA i proizvođača „Krauss-Maffei Wegmann“ o servisu, modifikaciji i prilagodbi haubica te izgradnji sustava za upravljanje paljbom potpisanog potkraj 2015. godine.

Za provedbu ovoga projekta Ministarstvo obrane nabavilo je svu potrebnu komunikacijsku opremu, vozila i drugu opremu, čime su stvoreni uvjeti za nesmetanu provedbu ostalih aktivnosti i radnji u procesu servisiranja, modifikacije, prilagodbe haubica te izgradnje sustava za upravljanje vatrom.

Osiguran je neprekidan i pouzdan lanac opskrbe za održavanje navedenih oružnih sustava, odnosno stvoreni su uvjeti za osiguranje funkcije njihova održavanja u zahtijevanoj razini operativne spremnosti i raspoloživosti nakon njihove predaje na uporabu u Oružane snage. Uvođenje u operativnu uporabu i puna operativna spremnost 12 samohodnih haubica PzH 2000, 155 mm s integriranim sustavom za upravljanje paljbom te s razvijenom

infrastrukturuom za održavanje očekuje se 2018. godine. Tijekom 2016. godine u ovaj projekt uloženo je 59,5 milijuna kuna te je od početka projekta ukupno uloženo 160 milijuna kuna.

Nebojna motorna vozila – kamioni

Ministarstvo obrane je 2016. godine opremljeno s pet sanitetskih motornih vozila u vrijednosti od 2,6 milijuna kuna te opremom za održavanje zelenih površina i prometnica, opremom za čišćenje snijega i višenamjenskim platformama za prijevoz tereta u vrijednosti od 1,4 milijuna kuna.

Isporučena su i predana na uporabu tri tegljača s poluprikolicama. Osim toga, donacijom vlade Sjedinjenih Američkih Država nabavljeno je šest oklopnih vozila MRAP Maxx Pro Recovery (logistička vozila za izvlačenje oštećene tehnike).

1.5.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice

Glavni projekt opremanja i modernizacije Hrvatske ratne mornarice u 2016. godini bio je nastavak gradnje obalnih ophodnih brodova.

Obalni ophodni brodovi

Projekt „Obalni ophodni brod“ predviđa gradnju ukupno pet brodova (prototip i četiri broda u seriji) za potrebe Obalne straže Republike Hrvatske za izvršavanje zadaća u nadzoru i zaštiti prava i interesa Republike Hrvatske na moru te povećanja sposobnosti zaštite unutarnjih morskih voda, kao i provedbe ratnih zadaća borbene i logističke potpore. Ugovor o gradnji potpisan je 2014. godine s Brodogradilištem specijalnih objekata d.o.o. Split, a gradnja prototipa započela je 2015. godine. Završetak gradnje brodova planiran je do kraja 2018. godine.

U 2016. godini završen je glavni projekt broda, izvršena je nabava ključne opreme za prototip, završena je gradnja aluminijskog nadgrađa i njegovo spajanje s trupom broda te se započelo opremanjem broda na navozu.

Do kraja 2016. godine u projekt je utrošeno ukupno 63 milijuna kuna, a prototip broda je bio u visokoj fazi izgrađenosti.

Autonomna podvodna vozila

Na temelju ugovora o donaciji vlade Sjedinjenih Američkih Država, u 2016. godini zaprimljena su i stavljena u operativnu uporabu Hrvatske ratne mornarice dva autonomna

podvodna vozila REMUS 100. Vrijednost donacije iznosi 9,1 milijun kuna, a vozila su namijenjena za provedbu mornaričkih minskih protumjera, u dijelu otkrivanja i klasifikacije morskih mina i drugih eksplozivnih sredstava.

Modernizacija raketnih topovnjača

U 2016. godini izvršena je ugradnja navigacijskih radara (X i S područje) na raketne topovnjače RTOP-41 „Vukovar“ i RTOP-42 „Dubrovnik“. Ukupna vrijednost ugovora s tvrtkom „Pomorski centar za elektroniku“ d.o.o. Split iznosila je 1,96 milijuna kuna.

„Pomorski centar za elektroniku“ d.o.o. iz Splita izvršio je nabavu navigacijskog radara, brzinomjera i dubinomjera za ugradnju na raketnu topovnjaču RTOP-11 „Kralj Petar Krešimir IV“. Vrijednost opreme nabavljene u 2016. godini iznosio je 885.000 kuna. Ugradnja i integracija nabavljene opreme bit će izvršena u 2017. godini.

Ostali projekti opremanja i modernizacije Hrvatske ratne mornarice

Za potrebe postrojbi Hrvatske ratne mornarice nabavljeni su suvremeni optički uređaji za dnevno-noćni nadzor morskih površina u iznosu od 1,47 milijuna kuna, oprema za spašavanje iz vode, oprema za pregled broskog tereta, alati za provedbu inspeksijskog nadzora u očuvanju ribolovnih resursa, specijalni alati za održavanje mornaričkih tehničko-materijalnih sredstava te oprema za prekrajne timove u ukupnom iznosu od 402.606 kuna.

Nabavljena su roniteljska sredstva i oprema za potrebe svih postrojbi Oružanih snaga u ukupnom iznosu od 1,45 milijuna kuna.

1.5.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane

Aktivnosti opremanja i modernizacije bile su usmjerene na opremanje Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane izvidničko-jurišnim helikopterima OH-58D „Kiowa Warrior“, izvršenje jamstvenog roka nakon kapitalnog remonta i nadogradnje 12 borbenih aviona MiG-21 te nabavu letачke opreme.

Opremanje helikopterima OH-58D „Kiowa Warrior“

Projekt uvođenja helikoptera OH-58D u operativnu uporabu obuhvaća cjelokupnu obuku letачkog i zrakoplovno-tehničkog osoblja te uspostavu logističkog sustava opsluživanja i održavanja helikoptera na korisničkoj razini.

Ukupna procijenjena vrijednost ovoga projekta iznosi 490 milijuna kuna. Od navedenog iznosa, donacija vlade Sjedinjenih Američkih Država Republici Hrvatskoj iznosi 268 milijuna kuna. Donacija se odnosi na 16 helikoptera, tri trenažera, obuku letačkog i zrakoplovno-tehničkog osoblja te na onu opremu koja je mogla biti donirana bez naknade u skladu s propisima Sjedinjenih Američkih Država. Republika Hrvatska u sklopu provedbe ovoga projekta snosi troškove PDV-a na isporučenu opremu (oko 80 milijuna kn) te troškove nabave univerzalne zemaljske i ispitno-mjerne opreme i alata, tehničkih usluga, kao i troškove za izgradnju, adaptaciju i modernizaciju prateće infrastrukture.

Svih 16 helikoptera, tri trenažera te veći dio ispitno-mjerne i dijagnostičke opreme za održavanje helikoptera isporučeni su u 2016. godini. Isporuka preostalog dijela opreme i provedba obuke predviđena je u 2017. godini.

Borbeni avion MIG-21

Nakon provedenog remonta, avionima je ostvareno 1800 letova i više od 1000 sati naleta. Prosječna raspoloživost aviona za operativnu uporabu tijekom 2016. godine omogućavala je provedbu namjenskih zadaća te provedbu borbene i redovite obuke za 12 do 15 pilota. Osim redovite obuke i izvršavanja namjenskih zadaća eskadrile, obučena su dva nova pilota za avion MiG-21, a dva su pilota dodatno osposobljena za probne pilote.

Za dva aviona isteklo je jamstvo, a jamstvo za preostalih 10 aviona se produžuje na 2017. godinu.

1.5.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova

U Ministarstvu obrane i Oružanim snagama na uporabi je ukupno 10 vojno-skladišnih kompleksa za skladištenje svih vrsta ubojnih sredstava. Od toga su četiri perspektivne i pet uvjetno perspektivnih lokacija, a jedna lokacija služi za privremeno skladištenje ubojnih sredstava i naoružanja.

U svim navedenim vojno-skladišnim kompleksima, trenutačno se skladišti i čuva 18 360 tona raznih vrsta ubojnih sredstava, od kojih 9872 tone perspektivnog. Uz navedeno, u skladištima se čuva i 588 tona ubojnih sredstava u vlasništvu tvrtki iz Republike Hrvatske po raznim osnovama (vlasništvo Agencije „Alan“ d.o.o.).

Za potrebe Oružanih snaga tijekom 2016. godine provedena je nabava 79 tona ubojnih sredstava (šest vrsta pješačkog streljiva, topničke kapisle za metak za haubicu 155 mm) u ukupnoj vrijednosti od 13,6 milijuna kuna.

Nabavljena je oprema za nuklearno-biološko-kemijsku obranu u vrijednosti od 4,1 milijuna kuna te laboratorijski uređaji za ispitivanje postojanosti baruta, goriva i maziva u ukupnoj vrijednosti od 227.000 kuna.

Zbrinuto je 818 tona neperspektivnih, viška perspektivnih i otpisanih ubojnih sredstava. U vlastitim kapacitetima Oružanih snaga zbrinuto je 289 tona, 13 tona je donirano drugim korisnicima (Ministarstvo unutarnjih poslova i Republika Mali), 99 tona je zbrinuto industrijskom demilitarizacijom u domaćim gospodarskim kapacitetima, a 417 tona je zbrinuto prodajom preko Agencije Alan d.o.o.

1.5.5. Opskrbna materijalna sredstva

Opremanje pripadnika Oružanih snaga osobnom opremom (odjećom i obućom), vojnom opremom opskrbe struke i ostalom opskrbnom opremom provodilo se prema planiranoj dinamici te je osigurana neprekinutost i dostatnost opskrbe svim klasama vojnog materijala u zemlji i inozemstvu. Za opskrbu odjećom, obućom, vojnom osobnom opremom i drugom intendantskom opremom u 2016. godini utrošeno je 85,5 milijuna kuna, a za taborsku opremu 21,4 milijuna kuna.

Nabavljeno je pet šatora (model Alaska) sa sustavom za grijanje i hlađenje, rasvjetom i podnicama primarno namijenjenih za smještaj pripadnika Oružanih snaga tijekom vježbi i izvanrednih situacija te dva sanitetska i jedan zapovjedni šator.

1.5.6. Komunikacijsko-informacijski sustavi (KIS)

Težišne aktivnosti u 2016. godini bile su na održavanju funkcionalnosti komunikacijsko-informacijskog sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga te opremanju i modernizaciji vojnom komunikacijskom i računalnom opremom.

Nastavljeno je sustavno znavljanje računala i ostale računalne opreme te je ugovorena usluga najma ispisa koja će se implementirati u 2017. godini u cilju postizanja financijskih ušteda te podizanja kvalitete usluge ispisa.

Na informacijskim sustavima koji podupiru postojeće poslovne procese nastavljena je nadogradnja i unaprjeđenje. Izrađena je snimka poslovnih procesa za potrebe izrade novog aplikativnog rješenja vojne evidencije.

Nabavljena je radiokomunikacijska oprema za potrebe opremanja vojnika i borbenih vozila MRAP te za potrebe razmjestivog komunikacijsko-informacijskog sustava.

Izvršena je I. faza modernizacije i nadogradnje kontaktnog centra (CRM) i videokonferencijskog sustava za potrebe Oružanih snaga u skladu s idejnom i projektnom dokumentacijom.

Nabavljene su potrebne licence programskih alata i sistemskog softvera za redovito funkcioniranje i odvijanje poslovnih procesa kao i licence za specijalizirani vojni softver za prognozu učinaka djelovanja nuklearno-biološko-kemijske obrane. Za određen dio softverskih licenci ugovoren je povoljniji način licenciranja i omogućena je količinski neograničena uporaba. Osigurano je i potrebno tehnološko jamstvo.

Za potrebe opremanja novoga Glavnog podatkovnog središta informatičkom opremom ugovorene su usluge dizajna koncepta opremanja.

Nastavljena su značajnija ulaganja za nabavu sigurnosnih rješenja u cilju povećanja sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga te povećanja sposobnosti obrane informatičkog prostora.

Kontinuirano se radilo na normativnom uređenju, obuci i školovanju u cilju konsolidacije obrane informatičkog prostora.

1.5.7. Vojne lokacije i građevine

Vojnim lokacijama i građevinama se, u skladu s odredbama Zakona o obrani, smatraju nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske koje su dane na upravljanje i raspolaganje Ministarstvu obrane te nekretnine koje se unajmljuju za rad, smještaj i obuku zapovjedništava, postrojba i ustanova te posebne vojne građevine specifične namjene.

Nekretnine kojima upravlja Ministarstvo obrane

Ministarstvo obrane je 31. prosinca 2016. izvršilo popis nekretnina na upravljanju te je u siječnju 2017. izrađen Elaborat o popisu, Registar nekretnina i Knjiga nekretnina iz čega je utvrđeno kako Ministarstvo obrane upravlja s ukupno 2215 nekretnina, od čega su:

- 224 vojne nekretnine
- 1959 stanova
- 6 poslovnih prostora
- 26 garaža.

Vojne nekretnine - predaja neperspektivnih vojnih nekretnina i napuštenih vojnih objekata

Nakon izvršene uknjižbe vlasništva Republike Hrvatske i izvršenih očevida vojnih lokacija u evidenciju vojnih nekretnina uknjiženo je 20 građevina izgrađenih na dvije vojne lokacije i to u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“, 17 građevina od kojih je jedna novoizgrađena, sedam građevina ima rješenje za uklanjanje koje nije provedeno i devet postojećih građevina koje prilikom popisa 2014. godine nisu evidentirane, kao i tri građevine na vojnom poligonu „Gašinci“ koje nisu uklonjene na temelju rješenja o uklanjanju.

U skladu sa Strategijom upravljanja i raspolaganja državnom imovinom za razdoblje od 2013. do 2017. godine, tijekom 2016. godine tadašnjem Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom predane su tri neperspektivne vojne nekretnine.

Ministarstvo obrane pripremilo je podatke i s tadašnjim Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom poduzimalo aktivnosti radi realizacije prodaje neperspektivnih vojnih nekretnina, čijom prodajom je planirano osiguranje sredstava za modernizaciju infrastrukture Ministarstva obrane.

Stanovi, garaže i poslovni prostori

Na temelju Odluke potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane o popisu imovine i obveza na dan 31. prosinca 2016., proveden je popis stanova, garaža i poslovnih prostora kojima upravlja Ministarstvo obrane, na način da su sve nekretnine fizički obidene.

Na dan 31. prosinca 2016. Ministarstvo obrane upravlja s 1959 stanova, 26 garaža i šest poslovnih prostora.

Ministarstvo obrane steklo je jedan stan u postupku povezivanja zemljišne knjige i knjige položenih ugovora. Ministarstvu hrvatskih branitelja predano je 46 stanova.

Na temelju prethodnih odluka i važeće Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane (Narodne novine, br. 28/15) te na temelju ostalih propisa o prodaji stanova prodan je 241 stan.

Vojne građevine

Na vojnim lokacijama provode se održavanja, rekonstrukcije i adaptacije postojećih građevina, kao i izgradnja novih građevina potrebnih za redovito funkcioniranje Ministarstva obrane i Oružanih snaga. U cilju realizacije navedenoga, značajna ulaganja vršena su na sljedećim lokacijama:

- Nastavljena su ulaganja u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji. Završena je izgradnja i opremanje obučne građevine, a u cilju daljnjeg razvoja vojarnje započela je izgradnja zapovjedne građevine. Utrošeno je 15,5 milijuna kuna.
- U cilju povećanja smještajnih i učioničkih kapaciteta za potrebe novih studijskih programa, uređene su dodatne četiri učionice i tri amfiteatra te se započelo s izgradnjom nove smještajne građevine na Hrvatskom vojnom učilištu. Utrošeno je 2,7 milijuna kuna.
- U cilju poboljšanja i povećanja skladišnih kapaciteta ubojnih sredstava nastavljeni su radovi u Vojno-skladišnom kompleksu „Hrvatski Ždral“ u Doljanima. Završena je izgradnja 10 skladišnih građevina čime se povećao kapacitet skladišta za dodatnih 2.300 m². Utrošeno je 14 milijuna kuna.
- U sjedištu Ministarstva obrane nastavljena je rekonstrukcija građevina. U cilju poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada izvođeni su radovi na teremoenergetskom postrojenju, krovovima i rekonstrukciji unutarnjeg pročelja. Utrošeno je 5,9 milijuna kuna.
- U Zrakoplovnoj bazi „Pleso“ završena je izgradnja hangara i stajanke Dežurnog borbenog dvojca što je financirala Zračna luka Zagreb sa iznosom od 5,8 milijuna kuna.
- U Zrakoplovnoj bazi „Zemunik“ nastavljeno je s radovima rekonstrukcije i adaptacije postojećih građevine u cilju podizanja standarda korisnika i energetske obnove zgrada. Ukupno je utrošeno 3,5 milijuna kuna.
- Na Vojnom poligonu „Slunj“ vršena su znatna ulaganja u izgradnju kontejnerskog naselja u kojemu će biti smješteni djelatnici Oružanih snaga tijekom vježbi tako da je utrošeno 13,9 milijuna kuna.

Ulagalo se i u druge manje zahtjevne postojeće građevine u vojarnama „Vargarola“ u Puli, „Andrija Matijaš Pauk“ u Kninu, „Knez Trpimir“ u Divuljama, „Sveti Nikola“ u Splitu,

vojarna u Velikoj Buni, na Vojnom poligonu „Gašinci“ i RP ROTA I i II na Pelješcu na što je ukupno utrošeno oko 5,5 milijuna kuna.

1.6. Upravljanje financijskim resursima

Financijski plan Ministarstva obrane za 2016. godinu utvrđen je Državnim proračunom Republike Hrvatske i mijenjao se u skladu s Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske te dobivenim suglasnostima Ministarstva financija. U konačnici je iznosio 3.982.609.178 kuna, što predstavlja 1,16 % projiciranog BDP-a. U usporedbi s 2015. godinom, udio obrambenog proračuna u BDP-u je smanjen za 0,16 % (s 1,32 % na 1,16 % BDP-a).

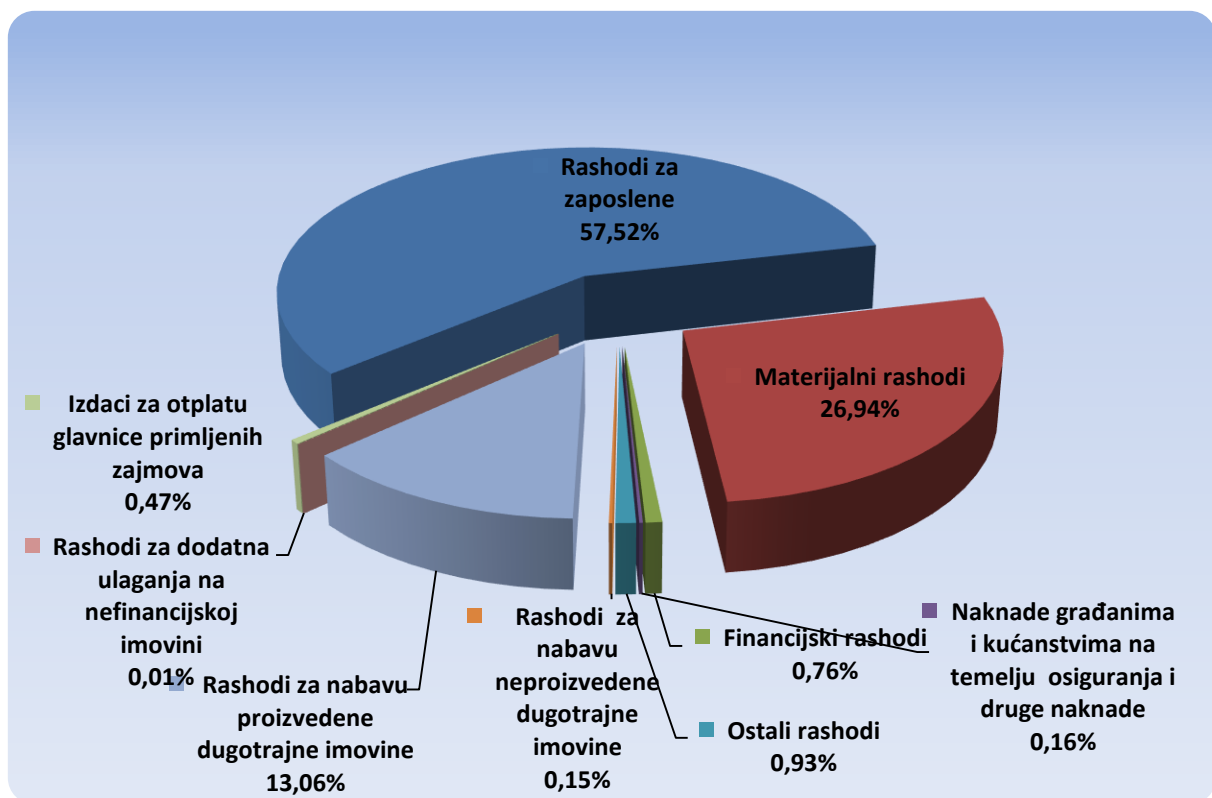
Do usvajanja Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu, u razdoblju od 1. siječnja do 31. ožujka 2016. na snazi je bila Odluka o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske u prvom tromjesečju 2016. godine (Narodne novine, br. 109/15) kojim je utvrđen Financijski plan Ministarstva obrane za razdoblje I. – III. 2016. godine u iznosu od 840.307.000 kuna.

Donošenjem Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu i projekcija za 2017. i 2018. godinu (Narodne novine, br. 26/16), utvrđen je Financijski plan Ministarstva obrane koji je za 2016. godinu izvorno iznosio 4.022.609.178 kuna (udio u BDP-u 1,17 %). Tijekom 2016. godine se mijenjao sukladno Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske te dobivenim suglasnostima Ministarstva financija tako da je u konačnici iznosio 3.982.609.178 kuna (udio u BDP-u 1,16 %).

Rashodi i izdaci poslovanja Ministarstva obrane u 2016. godini prema Financijskom izvještaju za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2016., koji je izrađen sukladno odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, iznose 4.072.552.871 kuna. U Tablici 10. dajemo prikaz ostvarenih rashoda i izdataka po ekonomskoj klasifikaciji u 2016. godini u uspoređi sa 2015. godinom.

RASHODI I IZDACI	IZVRŠENJE 2015.	IZVRŠENJE 2016.	Indeks	Struktura izvršenja u % u 2016.
1	2	3	4=3/2*100	5=3/ukupno
Rashodi za zaposlene	2.377.953.807	2.342.654.038	98,52	57,52%
Materijalni rashodi	1.145.398.906	1.097.169.343	95,79	26,94%
Financijski rashodi	45.265.926	30.755.316	67,94	0,76%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	6.875.684	6.562.572	95,45	0,16%
Ostali rashodi	80.196.975	37.649.912	46,95	0,92%
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	4.659.187	6.250.683	134,16	0,15%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	638.579.273	531.927.807	83,30	13,06%
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	0	498.200		0,01%
Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova	0	19.085.000		0,47%
UKUPNO	4.298.929.759	4.072.552.871	94,73	100,00%

Tablica 10. Izvršeni rashodi i izdaci Ministarstva obrane u 2015. i 2016. godini

Slika 2: Struktura izvršenih rashoda i izdataka Ministarstva obrane u 2016. godini prema ekonomskoj klasifikaciji

U strukturi izvršenja Financijskog plana za 2016. godinu, 57,52 % ili 2.343 milijardi kuna odnosi se na rashode za zaposlene, što uključuje redovne plaće zaposlenika, obvezne doprinose na plaću, kao i ostale rashode za zaposlene (otpremnine, naknade za bolest i invalidnost, jubilarne nagrade, dar za djecu, nagrade za uspješno ispunjenje ugovora o vojničkoj službi, regres i božićnicu).

Materijalni rashodi čine 26,94 % izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane ili 1.097 milijardi kuna, a najvećim dijelom se odnose na usluge tekućeg i investicijskog održavanja, ostale usluge, rashode za energiju, naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život, službenu, radnu i zaštitnu odjeću i obuču te usluge telefona, pošte i prijevoza. Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine čine 13,06 % izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane ili 531,93 milijuna kuna, a odnose se najvećim dijelom na vojnu opremu (udio od 81,16 % ili 431,69 milijuna kuna) te na izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju objekata, nabavu uredske opreme i namještaja.

Preostalih 2,01 % izvršenja rashoda Financijskog plana Ministarstva obrane ili 81,72 milijuna kuna odnosi se na financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode te rashode za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine.

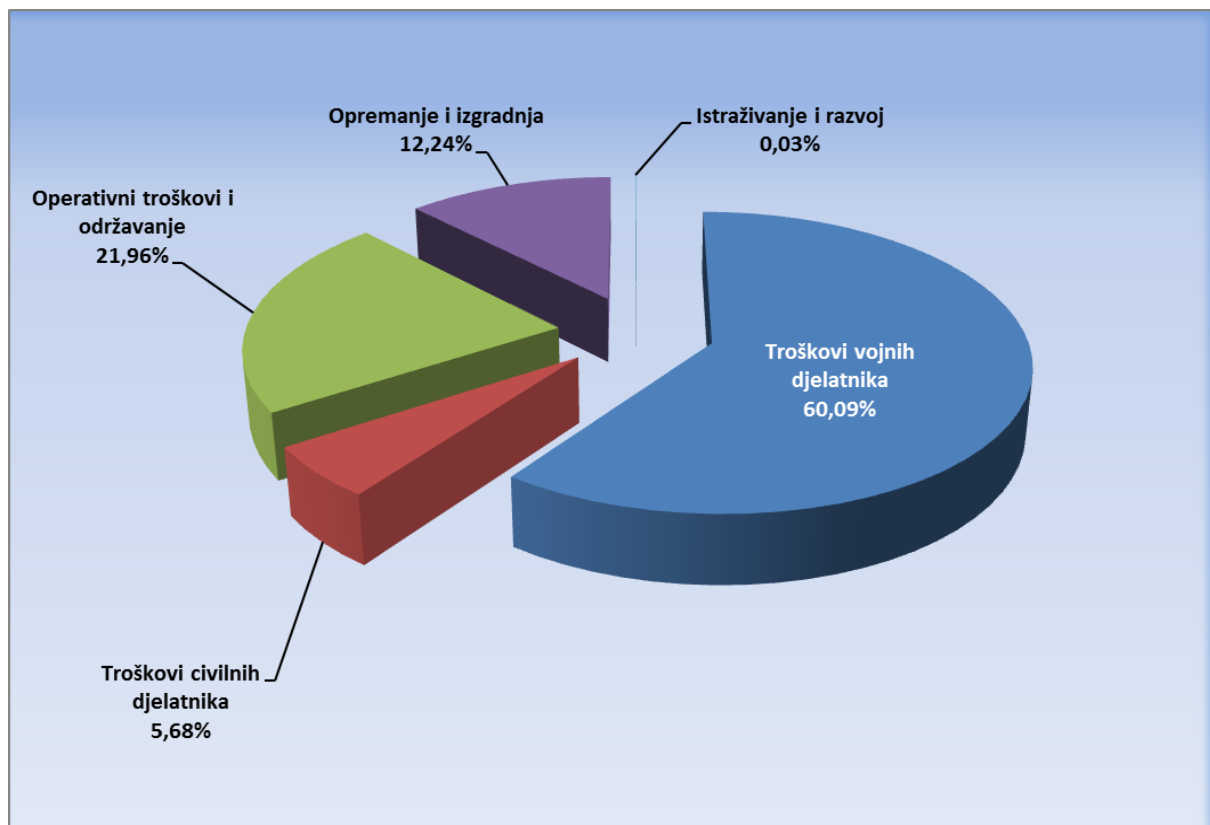
Izvršenje izdataka za otplatu glavnice primljenih zajmova od međunarodnih organizacija u 2016. godine iznosi 19,1 milijuna kuna i odnosi se na Sporazum o isporuci oklopnih samohodnih haubica PzH2000, sklopljen između Ministarstva obrane i Saveznog ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke.

Prema NATO metodologiji prikaza strukture izvršenja financijskog plana, troškovi za vojno osoblje iznose 60,09 %, za civilno osoblje 5,68 %, operativni troškovi i održavanje su 21,96 %, troškovi opremanja i izgradnje 12,24 %, a troškovi istraživanja i razvoja 0,03 % ukupnog izvršenja financijskog plana u 2016. godini.

NATO METODOLOGIJA		IZVRŠENJE 2015.	IZVRŠENJE 2016.	Indeks	Struktura izvršenja 2016.
1		2	3	4=3/2*100	5=3/ukupno
1	OPERATIVNI TROŠKOVI	3.685.200.733	3.572.692.668	96,95	87,73%
1a	Troškovi vojnih djelatnika	2.457.435.754	2.447.128.645	99,58	60,09%
1b	Troškovi civilnih djelatnika	251.975.435	231.339.538	91,81	5,68%
1c	Operativni troškovi i održavanje	975.789.543	894.224.485	91,64	21,96%
2	OPREMANJE I IZGRADNJA	612.363.339	498.460.153	81,40	12,24%
3	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	1.365.688	1.400.050	102,52	0,03%
UKUPNO:		4.298.929.759	4.072.552.871	94,73	100,00%

Tablica 11. : Izvršeni rashodi Ministarstva obrane u 2015. i 2016. godini prema NATO metodologiji

Troškovi vojnog i civilnog osoblja prema NATO metodologiji razlikuju se od rashoda za zaposlene po ekonomskoj klasifikaciji u financijskom planu, jer osim plaća, doprinosa na plaću i ostalih rashoda za zaposlene, obuhvaćaju i naknade zaposlenima, troškove za hranu, troškove za odjeću i obuču.

Slika 3. : Struktura izvršenih rashoda Ministarstva obrane u 2016. godini prema NATO metodologiji

2. ORUŽANE SNAGE

2.1. Izvršenje misija i zadaća

Oružane snage su tijekom 2016. godine provodile aktivnosti u potpori provedbe misija i zadaća utvrđenih u okvirima tih misija¹⁰. Prva misija je primarna, a u 2016. godini aktivnosti su bile usmjerene na odvratanje, nadzor zračnog i pomorskog prostora te doprinos savezničkoj kolektivnoj obrani.

Značajan dio napora Oružanih snaga bio je usmjeren i na provedbu zadaća u okvirima drugih dviju misija. Sudjelovanje u operacijama potpore miru, misijama i drugim aktivnostima u inozemstvu je tijekom 2016. godine ostalo na približno istoj razini kao i 2015. godine, dok su se aktivnosti vezane za trenutačno ili buduće angažiranje i sudjelovanje Oružanih snaga u sklopu NATO-a NRF/VJTF/eFP, EUBG te UN misija i operacija potpore miru intenzivirale i značajno pojačale.

U okvirima obrambene diplomacije, kroz aktivnosti međunarodne vojne suradnje, naročito sa strateškim partnerima, ostvareni su ili su pokrenuti značajni projekti u područjima razvoja vlastitih, ali i zajedničkih savezničkih sposobnosti.

Provedba zadaća potpore civilnim institucijama tijekom 2016. godine utvrdila je i dokazala posvećenost i spremnost Oružanih snaga u zaštiti interesa Republike Hrvatske. Uz ostalo, posebno je to bilo vidljivo tijekom pomoći u protupožarnoj sezoni uključujući i angažiranje izvan Republike Hrvatske.

Usprkos izazovima koje predstavljaju ograničeni resursi, Oružane snage su nastavile razvojne procese i održavanje sposobnosti te su u 2016. godini uspješno provele sve misije i zadaće.

2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika

U okviru ove misije Oružane snage moraju biti spremne odvratiti, zaustaviti i odbaciti, samostalno i uz saveznike, oružanu agresiju na Republiku Hrvatsku, pridonositi obrani

¹⁰ Utvrđena uloga Oružanih snaga podrazumijeva provedbu tri temeljne misije: (1) obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrana saveznika; (2) doprinos međunarodnoj sigurnosti i (3) potpora civilnim institucijama.

saveznika u operacijama prema članku 5. Sjevernoatlantskoga ugovora te štititi suverenitet Republike Hrvatske nad morskim i zračnim prostorom.

Doprinos savezničkoj kolektivnoj obrani

Oružane snage su tijekom 2016. godine bile usredotočene na povećanje i održavanje operativnih sposobnosti, potporu operacijama te dostizanje razine ambicija određenih sudjelovanjem u NATO snagama za brzi odgovor, združenim snagama vrlo visoke spremnosti i drugim snagama NATO-a i Europske unije.

Razmjestive snage predviđene i spremne za razmještaj u područje operacije čine bazen snaga za buduće kontingente te su održavale visoku razinu obučenosti i spremnosti za provedbu zadaća kroz široki spektar operacija u različitim uvjetima.

Oružane snage su za NATO snage za brzi odgovor tijekom 2016. godine deklarirale motoriziranu satniju, nacionalni element potpore te stožerno osoblje. Snage su bile u visokom stupnju spremnosti tijekom cijele 2016. godine, a od 1. siječnja 2017. prelaskom u *stand down* fazu (tzv. faza raspreme) postaju dijelom ojačanih snaga za brzi odgovor (*enhanced NRF*) za 2017. godinu pa se smanjuje razina spremnosti na 30 dana (*Notice to move, NTM*).

Započete su pripreme za uključenje u Združene snage vrlo visoke spremnosti u kojem je Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske vodeća nacija. Deklariran je vod vojne policije, CIMIC tim, taktička postrojba specijalnih snaga (*Special Operations Task Unit, SOTU*), nekoliko pozicija u Zapovjedništvu specijalnih snaga te nacionalni element potpore. Ove snage su bile dijelom snaga za brzi odgovor kao snage u nižem stupnju spremnosti (*stand up* snage s NTM 45 dana).

Sveobuhvatne pripreme deklarirane mehanizirane satnije u okviru koncepta ojačane prednje prisutnosti (*enhanced Forward Presence, eFP*) započele su u drugoj polovici 2016. godine. S obzirom na to da je Republika Hrvatska najavila namjeru doprinosa jednom motoriziranom pješačkom satnijom za ojačanu prednju prisutnost na istoku Saveza unutar skupine pod vodstvom Savezne Republike Njemačke, u cilju dostizanja zahtijevanih sposobnosti satniju je potrebno ojačati logističkom desetinom, ROLE-1 timom i timom veze.

Hrvatska ratna mornarica pridonosi savezničkoj pomorskoj sigurnosti sudjelovanjem u potpori NATO vođene operacije „*Active Endeavour*“ prijenosom dijela situacijske pomorske slike na Jadranu iz Operativnog središta Hrvatske ratne mornarice prosljeđivanjem AIS podataka o brodovima koji plove Jadranom u Pomorsko zapovjedništvo (*Maritime Command, MARCOM*) u Northwoodu (Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske).

Republika Hrvatska provodi zadaće nadzora i zaštite zračnog prostora u sklopu Integriranog sustava protuzračne i proturaketne obrane NATO-a (*NATINAMDS – NATO Integrated Air And Missile Defence System*) od 2009. godine. U navedenom sustavu Republika Hrvatska sudjeluje sa sljedećim snagama:

- Središte za nadzor zračnog prostora (SzNZP) bojne Zračnog motrenja i navođenja (bZMIN) Podvornica (nacionalni *CRC - Control and Reporting Centre*)
- Pet radarskih postaja radara FPS-117
- Dežurni borbeni dvojac (DBD) – dva aviona MiG-21 u dežurstvu 7/365, a sukladno NATO dokumentu (*Air Tasking Order*).

Nacionalni sustav za nadzor i zaštitu zračnog prostora dostigao je sposobnost inicijalnih operativnih sposobnosti, odnosno proizvodnju prepoznate slike zračnog prostora (*Recognized Air Picture, RAP*) i provedbu misije zaštite integriteta zračnog prostora Saveza (*Air Policing, AP*).

Kroz provedbu zadaće zaštite i nadzora zračnog prostora, izvršena su tri angažiranja dežurnog borbenog dvojca za potrebe provedbe „*Alpha Scramble*“. Provedeno je 71 angažiranje za potrebe „*Tango Scramble*“. Angažirano je 12 pilota, 60 zrakoplovnih tehničara i 120 pripadnika Bojne zračnog motrenja i navođenja.

Zaštita suvereniteta nad morskim i zračnim prostorom

Oružane snage kontinuirano osiguravaju zaštitu suvereniteta nad hrvatskim morskim i zračnim prostorom sposobnostima nadzora i zaštite te u suradnji s drugim nadležnim tijelima nadležnim za nadzor, zaštitu i ostvarivanje prava i interesa Republike Hrvatske na moru.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana provodi zadaće nadzora i zaštite zračnog prostora u sklopu Integriranog sustava protuzračne i proturaketne obrane NATO-a.

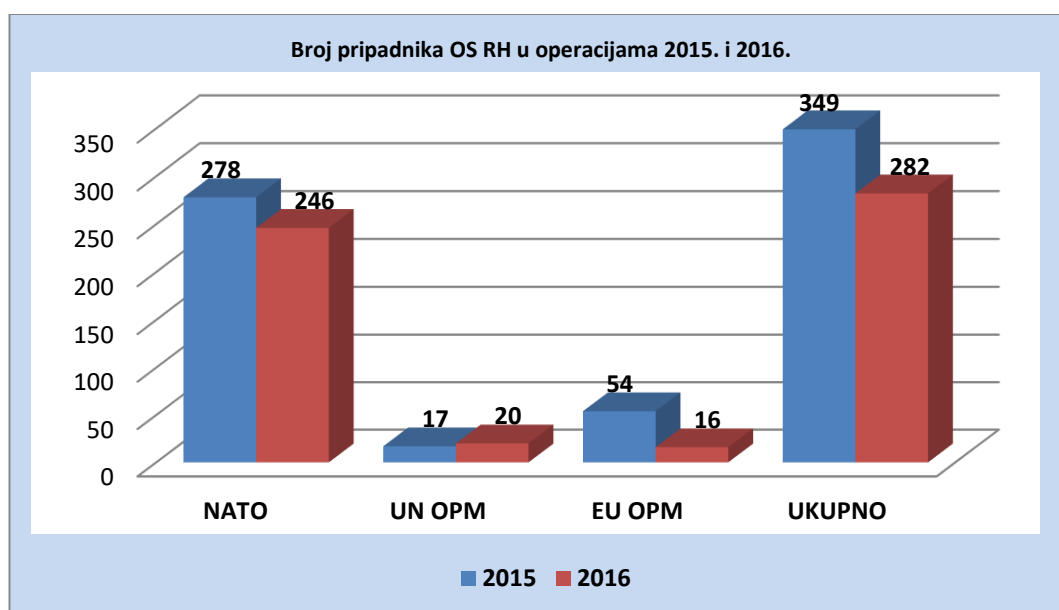
Hrvatska ratna mornarica sudjelovala je u provođenju zadaća nadzora u području odgovornosti. Navedene zadaće provodile su snage Flotile Hrvatske ratne mornarice, Obalne straže Republike Hrvatske, Bojne obalne službe motrenja i obavješćivanja te Pomorska baza Split samostalno ili združeno s drugim dijelovima Oružanih snaga.

Tijekom 2016. godine snage Obalne straže Republike Hrvatske ostvarile su značajno povećanje angažiranosti u provedbi operativnih zadaća.

2.1.2. Doprinos međunarodnoj sigurnosti

U operacije potpore miru i misije tijekom 2016. godine ukupno su upućena 282 pripadnika Oružanih snaga dok je u sastavu različitih kontingenata bilo angažirano ukupno 423 pripadnika Oružanih snaga, od čega 31 žena.

Upućivanja i sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga se razlikuju zbog preklapanja kontingenata odnosno pripadnika Oružanih snaga koji su započeli u prethodnoj, a završili mandat u narednoj godini.

Slika 4. : Grafički prikaz upućivanja u mirovne misije i operacije potpore miru u 2015. i 2016. godini

NATO misija potpore miru u Afganistanu – Odlučna potpora (*Resolute Support, RSM*)

Tijekom 2016. godine u NATO misiji potpore miru u Afganistanu „Odlučna potpora“ sudjelovao je ukupno 291 pripadnik Oružanih snaga, od kojih 23 žene koji su bili dijelom 3., 4. i 5. hrvatskog kontingenta, upućivani na rok od šest mjeseci. Redovite rotacije provedene su od 1. do 18. ožujka 2016. između 3. i 4. kontingenta te od 29. kolovoza do 12. rujna 2016. između 4. i 5. kontingenta. Pripadnici 3. hrvatskog kontingenta upućeni su u misiju 30. kolovoza 2015., a 1. siječnja 2016. kontingent je brojio 105 pripadnika Oružanih snaga, dok je u sastavu 5. kontingenta 31. prosinca 2016. bilo ukupno 94 pripadnika Oružanih snaga. Brojčana veličina hrvatskog kontingenta bila je u skladu s odlukama o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga u misiji potpore miru „Resolute Support“ (Narodne novine, br. 105/15 i 58/16) kojima je odobreno upućivanje do 110 pripadnika Oružanih snaga od 1. siječnja do 30. lipnja 2016. te do 95 pripadnika od 1. srpnja do 31. prosinca 2016.

Sam proces smanjenja sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga u misiji potpore miru „Resolute Support“ proveden je tijekom rotacije 4. hrvatskog kontingenta.

Glavne aktivnosti pripadnika Oružanih snaga u NATO sustavu zapovijedanja bile su usmjerene na savjetovanje pripadnika vojske i policije Afganistana. Za istaknuti je da su pripadnici savjetničkih timova i vodova za zaštitu savjetnika boravili nekoliko puta u kampu „Pamir“ u Kunduzu radi provedbe ekspedicijskog savjetovanja u skladu s mandatom misije. Također, pripadnici snaga za specijalna djelovanja Oružanih snaga, koji savjetuju pripadnike Središta za obuku specijalne policije Afganistana, premješteni su iz kampa „Phoenix“ u kamp „Gibson“ u Kabulu.

NATO operacija potpore miru na Kosovu (*Kosovo Force, KFOR*)

U NATO operaciji potpore miru na Kosovu KFOR „Kosovo Force“ u 2016. godini sudjelovalo je ukupno 86 pripadnika Oružanih snaga od čega tri žene. Uz ukupno 71 pripadnika Oružanih snaga u sastavnicama zračnog i zemaljskog osoblja hrvatskog kontingenta te dva helikoptera Mi-17Sh, stacioniranih u bazi „Bondsteel“ u Ferizaju/Uroševcu, angažirano je i 15 pripadnika Oružanih snaga na stožernim dužnostima u zapovjedništvu KFOR-a.

Oružane snage nastavile su s upućivanjem pripadnika u sklopu NATO multinacionalne postrojbe za kontrolu kretanja.

Tijekom 2016. godine nastavljeno je redovito upućivanje stožernih časnika u zapovjedništvo operacije KFOR.

Nastavljeno je i s redovitim rotacijama časnika na poziciji u Zapovjedništvu KFOR-a na dužnosti višeg savjetnika u Zapovjedništvu za obuku i doktrinu u trajanju od godinu dana. Do studenoga 2016. godine na dužnostima pomoćnika načelnika stožera KFOR-a za osoblje, logistiku i inženjeriju te stožernog administrativnog dočasnika/vozača u zapovjedništvu KFOR-a bila su dva pripadnika Oružanih snaga. Na tim pozicijama pripadnici Oružanih snaga se u sedmomjesečnim rotacijama izmjenjuju s pripadnicima oružanih snaga Republike Slovenije i Mađarske. Od studenoga 2015. godine Oružane snage popunjavaju novu stožernu poziciju u Zapovjedništvu operacije – savjetnik za logistiku i infrastrukturu s jednogodišnjim rotacijama.

Operacija potpore miru Europske unije u Somaliji (ATALANTA)

Oružane snage sudjelovale su u operaciji s ukupno 17 pripadnika od kojih su tri obnašala stožernu dužnost u zapovjedništvu operacije, jedan pripadnik je bio ukrcan na ratni brod Kraljevine Nizozemske, a 12 pripadnika Samostalnog tima za sigurnosnu zaštitu broda (*Autonomous Vessel Protection Detachment, AVPD*) bilo je ukrcano na ciparski WFP brod „MSM Douro“.

Operacije potpore miru Ujedinjenih naroda

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. Oružane snage sudjelovale su u tri operacije potpore miru Ujedinjenih naroda:

- UNMOGIP u Indiji i Pakistanu
- MINURSO u Zapadnoj Sahari
- UNIFIL u Libanonu.

U navedenim operacijama ukupno je sudjelovalo 30 pripadnika Oružanih snaga od čega četiri žene.

Operacija potpore miru UNMOGIP (UN Military Observer Group in India and Pakistan)

U operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu tijekom 2016. godine sudjelovalo je ukupno 14 pripadnika Oružanih snaga, od čega dvije žene. Pripadnici Oružanih snaga bili su raspoređeni na stožerne dužnosti u zapovjedništvu operacije kao vojni

promatrači ili zapovjednici UN promatračkih postaja te je jedan pripadnik Oružanih snaga bio raspoređen na mjesto zamjenika zapovjednika operacije potpore miru UNMOGIP.

MINURSO (UN Mission for the Referendum in Western Sahara)

U operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Zapadnoj Sahari sudjelovalo je 14 pripadnika Oružanih snaga, od čega dvije žene. Pripadnici Oružanih snaga bili su raspoređeni na stožerne dužnosti u zapovjedništvu operacije, kao vojni promatrači ili zapovjednici promatračkih postaja Ujedinjenih naroda.

UNIFIL (UN Interim Force in Lebanon)

U operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu sudjelovala su dva časnika Oružanih snaga na dužnosti stožernog časnika za vezu.

Zadaci pripadnika Oružanih snaga iz mandata operacije uključivale su nadzor prekida neprijateljstava, pružanje pomoći libanonskoj vojsci u razmještanju na jugu Libanona te pomoć humanitarnim organizacijama u sigurnom povratku raseljenih osoba.

Borbene skupine Europske unije (European Union Battlegroup, EUBG)

Koncept Borbene skupine Europske unije predviđa angažiranje vodećih nacija na rotacijskoj osnovi svakih nekoliko godina te uključivanje manjih nacija sa svojim sposobnostima.

Oružane snage angažirale su 239 pripadnika Oružanih snaga u Borbenoj skupini Europske unije 2016/II. pod vodstvom Savezne Republike Njemačke.

Unutar borbene grupe Oružane snage deklarirale su mehaniziranu satniju na borbenim vozilima MRAP, desetinu za logističku potporu, desetinu za pretovar tereta, desetinu za skladištenje goriva, vod za opću inženjerijsku potporu, stožerno osoblje na svim razinama te nacionalni element potpore. Navedene snage su bile u spremnosti za djelovanje od 1. srpnja do 31. prosinca 2016.

Za sudjelovanje u borbenoj skupini Europske unije u 2017. godini (EUBG 2017/I.) pod vodstvom Talijanske Republike, planirano je angažiranje do 25 pripadnika Oružanih snaga.

Kako bi se dala jedna cjelovita i vidljiva sposobnost unutar borbene grupe, Oružane snage odlučile su nominirati PSYOPS vod za psihološke operacije, nacionalni element

potpore te dva stožerna časnika. Navedene snage nalaze se u spremnosti za djelovanje od 1. siječnja do 30. lipnja 2017.

Međunarodna vojna suradnja

Tijekom 2016. godine Republika Hrvatska bila je domaćin i organizator dva skupa visoke razine: 18. rujna 2016. u Splitu je održana Konferencija Vojnog odbora NATO-a u formatu načelnika glavnih stožera oružanih snaga, a 30. studenoga 2016. Konferencija načelnika glavnih stožera oružanih snaga država članica Američko-jadranske povelje (A-5).

Republika Hrvatska se osobito istaknula inovacijama u okviru inicijative Američko-jadranske povelje koja je dobila novi zamah i potvrdu predanosti ciljevima inicijative od strane država članica.

Glavne teme Konferencije Vojnog odbora NATO-a u formatu načelnika glavnih stožera oružanih snaga bile su prilagodba NATO zapovjedne i strukture snaga, zadaće nakon posljednjeg summita, politički i vojni aspekti trenutačne situacije s težištem na Afganistanu, središnjem Mediteranu te borbi protiv ISIL-a.

Glavni zaključci konferencije bili su kako regionalni sigurnosni izazovi imaju potencijalno globalne implikacije te da NATO struktura snaga mora odgovarati svrsi i osigurati strateške učinke u kompleksnom sigurnosnom okružju. Naglašena je važnost koherentnosti kratkoročnih i dugoročnih adaptacijskih mjera i utvrđeno je poštivanje obveza vlada i država u osiguravanju resursa za misiju u Afganistanu, kao i stabilizirajuća uloga i učinci KFOR-a za jugoistočnu Europu.

Multilateralna vojna suradnja

Oružane snage aktivno su i uspješno uključene u one multilateralne inicijative u kojima vodeću ulogu imaju oružane snage država koje su naši glavni bilateralni partneri (Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska – u NATO operacijama, u NATO i *stand-by* snagama Europske unije ili dodatno Republika Slovenija, Mađarska, Češka Republika i Republika Austrija).

Temeljem Pisma namjere (Slovačka Republika, Republika Hrvatska, Republika Bugarska, Mađarska), pod mentorstvom NATO stožera za specijalne operacije, zajednički se razvijaju sposobnosti specijalnih snaga navedenih zemalja u dostizanju cilja sposobnosti Tima

zračnih specijalnih snaga (*SOATU, Special Operations Aviation; Special Operations Aviation Tactical Unit*).

Bilateralna vojna suradnja

Broj provedenih aktivnosti odgovaraju razini prioriteta: prednjače aktivnosti u suradnji sa Sjedinjenim Američkim Državama. Sa Saveznom Republikom Njemačkom provedeno je osam aktivnosti, a s Republikom Poljskom šest aktivnosti. U bližem susjedstvu najviše se provedenih aktivnosti odnosilo na suradnju s Republikom Slovenijom, dok su s Republikom Austrijom provedene tri aktivnosti. U području Jugoistočne Europe najviše aktivnosti provedeno je s Bosnom i Hercegovinom (devet aktivnosti), Crnom Gorom, dok su s Republikom Makedonijom provedene četiri, a s Republikom Kosovom tri aktivnosti.

Najintenzivnija je bila suradnja sa Sjedinjenim Američkim Državama čija se vrijednost u posljednje tri godine povećala četiri puta. Ta se obrambena suradnja odvija u gotovo svim funkcionalnim područjima, od školovanja pripadnika Oružanih snaga u Sjedinjenim Američkim Državama, opremanja i strateškog prijevoza pripadnika Oružanih snaga u Afganistanu, organiziranja zajedničkih oblika obuke i vježbi, dostupnosti financijskih sredstava kroz različite fondove za opremanje i obuku pa do potpore u obliku humanitarnih aktivnosti.

Američka strana je pozitivno odgovorila na interes Republike Hrvatske što se tiče zamjene naoružanja i vojne opreme rusko-istočnog podrijetla u Oružanim snagama, kroz donaciju izvidničkih helikoptera 16 OH-58D „Kiowa Warrior“, kao i kroz daljnje traženje adekvatnog rješenja za zamjenu flote transportnih helikoptera.

Kroz suradnju s Nacionalnom gardom Minnesote, Oružane snage provode aktivnosti u izravnoj potpori ispunjenju NATO standarda te poboljšanju operativne sposobnosti sudjelovanja u operacijama.

Drugi partner po važnosti za Oružane snage i tijekom 2016. godine bile su Oružane snage Savezne Republike Njemačke. S njima Oružane snage kontinuirano surađuju u NATO operacijama u Afganistanu, u operaciji ATALANTA, u školovanju i obuci te u „stand-by“ snagama NATO-a i EU-a, a suradnja se planira nastaviti i u okviru koncepta ojačane prednje prisutnosti.

U NATO konceptu vodećih nacija (*Framework Nation Concept, FNC*) Republika Hrvatska se priključila skupini gdje je vodeća nacija Savezna Republika Njemačka, a krajnji cilj ove FNC skupine je stvaranje tzv. *larger formations*, odnosno afilijacija NATO

deklariranih snaga u divizijsko-korpusnu NATO strukturu u kojoj su Oružane snage Savezne Republike Njemačke u vodećoj ulozi. U projektima opremanja u tijeku je nabava njemačkih neborbenih vozila te oklopnih haubica 155 mm (PzH2000).

2.1.3. Potpora Oružanih snaga civilnim institucijama

Potpore civilnim institucijama misija je putem koje Oružane snage pružaju potporu civilnim institucijama i stanovništvu u procesu upravljanja krizama i u suočavanju s različitim vrstama rizika i prijetnji koje nisu klasične vojne prirode, a ostvaruje se potporom policiji i drugim državnim tijelima, potporom u zaštiti i spašavanju te potporom civilnom društvu.

Oružane snage sudjelovale su u gašenju požara, hitnim zračnim prijevozom životno ugroženih osoba, prevoženju organa za transplantaciju, u sprječavanju i uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda te traganjem i spašavanjem na kopnu, otocima i moru.

Pružane su potpore odavanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima, kao i potpore udrugama proizašlim iz Domovinskog rata, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim udrugama. Sposobnosti Oružanih snaga koristile su se i u humanitarnoj pomoći u vezi s dolaskom migranata na područje Republike Hrvatske. Provedeno je ukupno 7795 potpora.

Gašenje požara otvorenog prostora

Tijekom 2016. godine Oružane snage su u zadaćama gašenja velikih požara otvorenog prostora zračnim snagama sudjelovale u izvršenju 271 zahtjeva te je ostvareno 6364 leta i 937:05 sati naleta zrakoplova, uključujući i protupožarna izviđanja.

Uz učinkovitu i stručnu pripremu, vrlo dobru organizaciju poslova, pravodobno i učinkovito praćenje svih stavki raspoloživih materijalnih i financijskih resursa te u koordinaciji sa snagama Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Hrvatske vatrogasne zajednice, Oružane snage su uspješno provele sve zadaće u pripremi i provedbi protupožarne sezone u 2016. godini.

Pružanje pomoći Državi Izrael u gašenju požara

Na prijedlog potpredsjednika Vlade i ministra obrane Odluku o uporabi Oružanih snaga na zadaćama pružanja humanitarne pomoći Državi Izrael u gašenju požara donijela je Vlada Republike Hrvatske 23. studenoga 2016.

Na temelju Naredbe potpredsjednika Vlade i ministra obrane, dva protupožarna zrakoplova CL-415 i 14 pripadnika Oružanih snaga (osam pilota CL-415, četiri tehničara-letača i dva tehničara) od 24. studenog do 6. prosinca 2016. bili su angažirani na zadaćama gašenja požara u Državi Izrael. Provedba zadaća za pripadnike Oružanih snaga odvijala se iz zračne baze Hatzor, Israeli AB, a bili su angažirani na području grada Haifa, Mount of Jerusalem i urbanom prostoru Natafa.

Na zadaćama protupožarne zaštite izvan teritorija Republike Hrvatske, protupožarni zrakoplovi Oružanih snaga ukupno su proveli 66 letova.

Pripadnike Oružanih snaga posjetio je 25. studenog 2016. izraelski premijer Benjamin Netanyahu i izraelski predsjednik Reuven Rivlin koji su izrazili zahvalnost Republici Hrvatskoj na brzom odgovoru na poziv za pomoć i na brzom dolasku protupožarnih snaga Oružanih snaga u Državu Izrael te uključivanje u gašenje požara.

Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom

Oružane snage su tijekom 2016. godine izvršavale zadaće hitnoga medicinskog prevoženja ozlijeđenih i/ili oboljelih osoba zrakom, kao i zadaće hitnoga zračnog prijevoza organa za transplantaciju.

U stalnoj su spremnosti osposobljene posade i dva transportna helikoptera u 15-minutnoj spremnosti u vojarni „Knez Trpimir“ u Divuljama te na otoku Krku u Zračnoj luci Rijeka. Intenzitet hitnoga medicinskog prevoženja zrakom povećava se tijekom turističke sezone.

Tijekom 2016. godine izvršeno je 736 zahtjeva hitnoga medicinskog prijevoza zrakom i tri zahtjeva za prijevoz organa za transplantaciju. Prevezeno je 805 pacijenata i 1498 pratitelja, što je značajno više nego u proteklom razdoblju.

Traganje i spašavanje na kopnu, moru i otocima

Zadaće traganja i spašavanja na kopnu i moru provođene su u suradnji i prema zahtjevima Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Obalne straže Republike Hrvatske. Osim zadaća izviđanja terena, zrakoplovi Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane sudjelovali su i u izvlačenju osoba na nepristupačnom području, odnosno području u kojem kretanje i transport nisu mogući uobičajenim javnim sredstvima. Za ove zadaće korišteni su helikopteri Mi-8MTV i Mi-171Sh te avioni PC-9. Realizirana su 22 zahtjeva traganja i spašavanja na kopnu, moru i otocima.

Korištenje Oružanih snaga u sklopu pomoći državnim tijelima Republike Hrvatske u provedbi aktivnosti vezanih za izbjegličku krizu

Angažman Oružanih snaga na pružanju potpore državnim tijelima u provedbi aktivnosti u vezi s dolaskom migranata u Republiku Hrvatsku trajao je do 8. travnja 2016.. Zadaćama je rukovodio zapovjednik Zapovjedno-operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga, a zadaće su dodjeljivane Hrvatskoj kopненоj vojsci i Zapovjedništvu za potporu.

Od 1. siječnja do 8. travnja 2016. pripadnici Oružanih snaga bili su angažirani u privremenom tranzitnom zimskom centru za migrante u Slavonskom Brodu i skladištu Industrije nafte d.d. u industrijskoj zoni „Bjeliš“.

Angažman se odnosio na korištenje autocisterne za distribuciju i opskrbu gorivom, terenski viljuškar te na osiguranje materijalne imovine. U pripravnosti su se nalazile snage u ljudstvu, motornim vozilima i radnim strojevima za angažiranje po pozivu.

Pripadnici Oružanih snaga bili su angažirani i na pružanju logističke potpore opskrbom gorivom te osiguranju smještajnih kapaciteta za policijske službenike u vojarnama u Vinkovcima i Đakovu (Vinkovci 400 mjesta i 100 mjesta u Đakovu).

U koordinaciji s Ministarstvom unutarnjih poslova izrađen je prijedlog Koncepta pružanja potpore Oružanih snaga Republike Hrvatske u zaštiti državne granice u slučaju eskalacije migrantske krize te prijedlog Akcijskog plana pružanja potpore Oružanih snaga policiji u zaštiti državne granice.

Sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u sklopu počasti na sahranama hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Oružane snage redovito su pružale potporu Ministarstvu hrvatskih branitelja u provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odavanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima. U 2016. godini bila je 2431 potpora.

Ostale potpore

Oružane snage pružale su potporu civilnim institucijama angažiranjem i u brojnim drugim aktivnostima pružanjem logističke potpore udrugama proizašlim iz Domovinskog

rata, pružanjem potpore jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim udrugama.

2.1.4. Izvanredni događaji

U Ministarstvu obrane i Oružanim snagama 2016. godine evidentirano je ukupno 328 izvanrednih događaja.

Godina	Broj izvanrednih događaja
2015.	321
2016.	328

Tablica 12. : Prikaz broja evidentiranih izvanrednih događaja u 2015. i 2016. godini

U 328 izvanredna događaja tijekom 2016. godine sudjelovalo je ukupno 388 osoba. Najčešći uzrok izvanrednih događaja je ljudski faktor i to u 312 izvanrednih događaja (nepažnja, alkoholizam, nepoštivanje propisa, krađa, prometna nesreća) te smrt uslijed bolesti, dok su preostali uzroci meteorološki uvjeti, neispravnost materijalno-tehničkih sredstava, elementarne nepogode i eksplozija i to u 16 izvanrednih događaja (4,88 %).

Tijekom 2016. godine smrtno je stradalo pet osoba (dvoje u prometnim nesrećama, dva suicida i jedno utapanje), a prirodnom smrću umrlo je 13 pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga, što ukupno iznosi 18 izvanrednih događaja sa smrtnim posljedicama.

U operacijama potpore miru i misijama evidentirana su tri izvanredna događaja, što je za tri (50 %) manje nego u 2015. godini.

2.1.5. Postupanje Vojne policije

Vojna policija tijekom 2016. godine postupala je u 327 događaja u kojima su sudjelovali pripadnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga te civilne osobe, što u odnosu na 2015. čini povećanje za 3,2 %. U navedenim događajima sudjelovalo je 570 sudionika što je u odnosu na 2015. godinu povećanje za 5 %.

Kategorija koja se prati s posebnom pozornošću su događaji u kategoriji „obiteljsko nasilje“. Služba vojne policije je u 2016. godini izradila raščlambu događaja obiteljskog

nasilja zabilježenih u postupanju Vojne policije Oružanih snaga za sedmogodišnje razdoblje (od 2009. do 2015. godine). Provedeno je stručno savjetovanje u svezi s problematikom obiteljskog nasilja i ustrojeno je Povjerenstvo za izradu dokumenata o prevenciji i postupanju u slučajevima nasilja u obitelji pripadnika Oružanih snaga kao i obveza provođenja ciljanih predavanja.

Kriminalistička Vojna policija podnijela je 92 kaznene prijave što u odnosu na 2015. godinu čini povećanje za 22,7 %. Kazneno je prijavljena 131 osoba što u odnosu na 2015. godinu čini povećanje za 13,9 %, zbog postojanja osnovane sumnje da su počinjena 123 kaznena djela što u odnosu na 2015. godinu čini povećanje za 35,2 %.

Značajnija kriminalistička istraživanja u najvećem se broju predmeta odnose na sumnje u počinjenje kaznenih djela koja se odnose na raspolaganje financijskim sredstvima, uporabu ljudskih i materijalnih resursa te zlouporabu položaja i ovlasti.

Kriminalistička istraživanja se provode u stalnoj koordinaciji s Uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te Policijskim nacionalnim uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

2.2. Pregled stanja sposobnosti

Razvoj odgovarajućih sposobnosti preduvjet je uspješne realizacije misija i zadaća Oružanih snaga. Oružane snage su i tijekom 2016. godine temeljile razvoj svojih sposobnosti u prvom redu na zahtjevima koji proizlaze iz koncepta kolektivne obrane odnosno članstva Republike Hrvatske u NATO-u i Europskoj uniji te paketu ciljeva sposobnosti iz 2013. godine prihvaćenih u sklopu NATO procesa obrambenog planiranja.

Uz navedeno, razvoj obrambenih sposobnosti je tijekom 2016. godine bila prioritetna zadaća provedenih aktivnosti međunarodne vojne suradnje, naročito sa strateškim partnerima i to ne po broju aktivnosti, već po vrijednosti projekata (npr. projekti opremanja i modernizacije, vježbe, interoperabilnost, zajednička izgradnja sposobnosti i dr.).

Pokazatelji razvoja novih sposobnosti najviše se ogledaju u procesima opremanja i modernizacije Oružanih snaga koji su se provodili planski s ciljem nastavka razvoja sposobnosti i interoperabilnosti sa saveznicima. Najvažniji projekti u tom smislu bili su:

- nastavak opremanja i uvođenja u operativnu uporabu borbenog oklopnog vozila PATRIA AMV, provedba revizije tenkova M-84, nastavak priprema i uvođenja u operativnu uporabu vozila MRAP
- nastavak projekta opremanja samovoznih haubica PzH 2000
- nastavak produljenja životnog vijeka protubrodskog raketnog sustava RBS-15B i zadržavanje u operativnoj uporabi
- nabava 16 izvidničko-jurišnih helikoptera OH-58D „Kiowa Warrior“ te početak obuke
- održavanje sposobnosti i NATO interoperabilnosti radara FPS 117, kao sastavnice NATO integriranoga sustava protuzračne obrane
- poboljšane navigacijske i sposobnosti protuminske obrane u plitkom moru nabavom dva autonomna podvodna vozila, opremanje raketnih topovnjača novim radarima te provođenje redovitog ciklusa održavanja brodova Hrvatske ratne mornarice
- provedena konsolidacija dijelova komunikacijsko-informacijskog sustava, razvoj i nadogradnja aplikativnih rješenja, racionalizacija stacionarnog komunikacijsko – informacijskog sustava, a razmjestivi komunikacijski modul postigao je zahtjevanu operativnu sposobnost za sudjelovanje u operacijama
- povećane sposobnosti kibernetičke obrane

- rad na interoperabilnosti kroz aktivnosti obuke i na vježbama, sudjelovanjem u operacijama potpore miru i misijama te drugim aktivnostima Oružanih snaga u inozemstvu
- nastavak integracije Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u sveučilišnu zajednicu Republike Hrvatske te umrežavanje u međunarodni visokoobrazovni znanstveni prostor.

Treba naglasiti da su u tijeku aktivnosti unutar NATO procesa obrambenog planiranja o dodjeli i prihvaćanju novog paketa ciljeva sposobnosti za Republiku Hrvatsku u 2017. godini. Naime, u sklopu NATO procesa obrambenog planiranja, pokrenut je novi ciklus koji daje okvir prema kojem nacionalne i savezničke aktivnosti obrambenog planiranja moraju biti harmonizirane. Tijekom 2015. i 2016. godine od pet koraka NATO procesa obrambenog planiranja okončana su prva dva koraka te su započete aktivnosti trećeg koraka: Dodjela zahtjeva i određivanje ciljeva.

2.2.1. NATO ciljevi sposobnosti

Paket ciljeva sposobnosti koje je prihvatila Republika Hrvatska u okvirima NATO obrambenog planiranja sadrži 50 ciljeva.

Ovim paketom je određen razvoj niza sposobnosti s naglaskom na razvoj mehanizirane pješačke brigade odnosno sposobnosti razmjestivog stožera mehanizirane pješačke brigade i zapovjedništva logističke bojne u srednjoročnom razdoblju do 2025. godine, dok je u kratkoročnom razdoblju naglasak na sposobnosti generiranja tri mehanizirane bojne grupe do 2015. godine odnosno 2017. i 2018. godine. Upravo ovaj cilj sposobnosti možemo okarakterizirati kao najslženiji jer je povezan s razvojem niza sposobnosti i postrojbi čiji je razvoj predviđen implementacijom drugih ciljeva sposobnosti.

Za potpunu implementaciju paketa ciljeva sposobnosti, osim ciljeva dodijeljenih Oružanim snagama, potrebno je voditi računa o implementaciji ciljeva sposobnosti koji se implementiraju na razini Ministarstva obrane, kao i u drugim državnim tijelima. Te su sposobnosti koje se razvijaju, primjerice kroz ciljeve stabilizacije i rekonstrukcije, u izravnoj potpori snaga bojne grupe u slučaju njezinog razmještaja u područje operacije.

Metodologija procjene implementacije ciljeva sposobnosti sukladna je i prilagođava se metodologiji koja se razvija u okvirima NATO upitnika o sposobnostima.

2.3. Obuka i vježbe

Doktrinarni okvir sustava upravljanja obukom u Oružanim snagama u skladu je s Doktrinom obuke Oružanih snaga.

Oružane snage kroz obuku i vježbe dostižu zahtijevane sposobnosti za provedbu operacija u Republici Hrvatskoj i inozemstvu u skladu s raspoloživim obučnim kapacitetima i odobrenim financijskim sredstvima.

Uspješnim sudjelovanjem u raznim oblicima obuke i vježbi, nacionalnim i međunarodnim, kontinuirano se podiže razina obučenosti, unaprjeđuje interoperabilnost te dostiže odgovarajući stupanj spremnosti pojedinaca i postrojbi.

Glavna postignuća u području obuke i vježbi ogledaju se kroz organiziranje i sudjelovanje u 55 domaćih i međunarodnih vježbi od kojih treba naglasiti sudjelovanje u međunarodnoj vježbi „ANAKONDA 16“ u kojoj je sudjelovalo 257 pripadnika Oružanih snaga te značajan dio tehnike i opreme pri čemu su unaprijeđene sposobnosti organizacije strateškog transporta kopnom te razmještanje snaga u područje operacije.

Dragovoljno vojno osposobljavanje u 2016. godini provedeno je u dva uputna roka, a osposobljavanje je uspješno završilo 956 kandidata/kandidatkinja od čega je devet kandidata/kandidatkinja za časnike zdravstvene službe.

Specijalistička vojna obuka za prijam u djelatnu vojnu službu provedena je u dva ciklusa za ukupno 800 vojnika/mornara.

Nastavljen je proces obuke pričuvnika s ciljem da se do 2024. godine ustroji razvrstana pričuva veličine 20 000 pričuvnika. Provedena je obuka razvrstane pričuve u zapovjedništvu, pristožernim postrojbama i 2. bojni 2. pješačke pukovnije Osijek te zapovjedništvu, pristožernim postrojbama i 2. bojni 6. pješačke pukovnije Dubrovnik za ključno i stožerno osoblje i kritične vojno-stručne specijalnosti (operatori POVRS, topnički računaljelji). Obuku je završilo 145 pričuvnika.

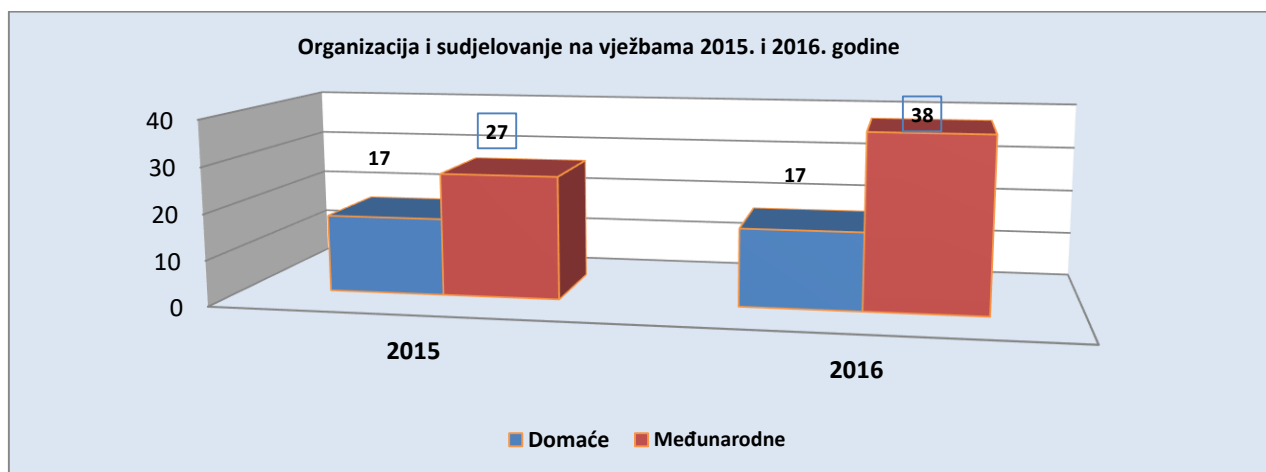
Obuka kadeta provedena je tijekom 2016. godine kroz redovite zimske, ljetne i granske kampove.

Preduputna obuka za sudjelovanje operacijama potpore miru i misijama provodila se u skladu sa zahtijevanim sposobnostima i specifičnostima pojedine misije/operacije.

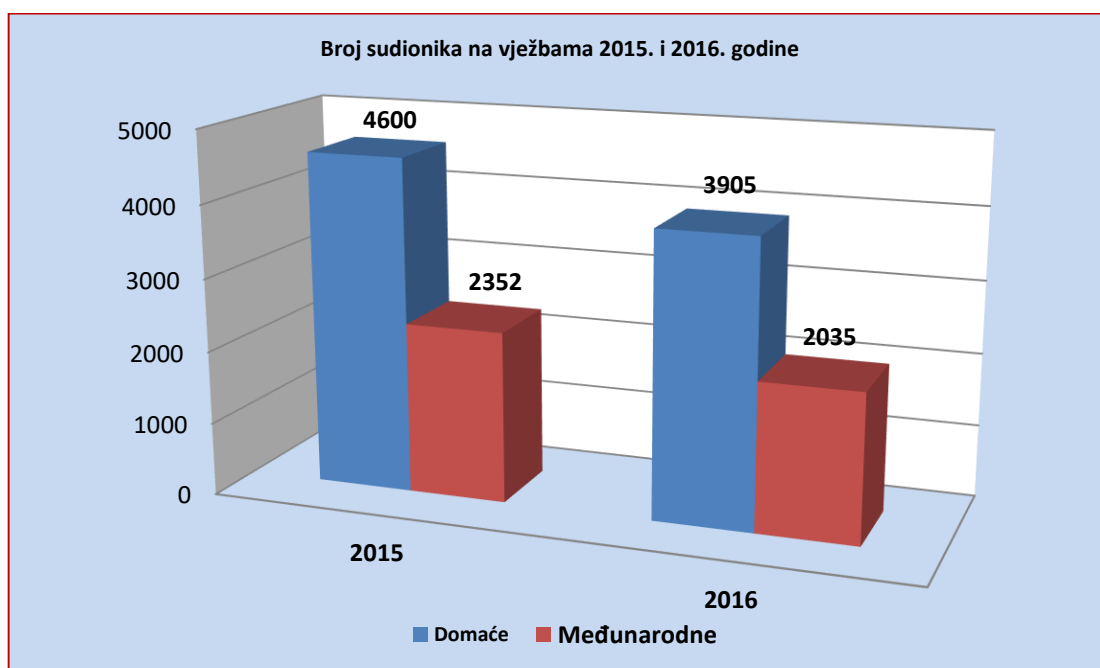
U 2016. godini provedeno je ukupno 55 vježbi, 17 domaćih i 38 međunarodnih što je povećanje sudjelovanja na međunarodnim vježbama, dok je broj organiziranih vježbi u Republici Hrvatskoj ostao na razini 2015. godine.

Na vježbama je sudjelovalo 5600 pripadnika Oružanih snaga, a uključujući pripadnike oružanih snaga drugih država na vježbama u Republici Hrvatskoj, ukupni broj kreće se oko 6000 pripadnika.

Za provedbu vježbi utrošeno je oko 15.000.000 kuna.

Slika 5: Organizacija i sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga na vježbama 2015. i 2016. godine

Slika 6: Broj sudionika na vježbama 2015. i 2016. godine

Obuka za potporu civilnim institucijama i stanovništvu provodi se kroz redovite pripreme namjenski organiziranih snaga za protupožarnu i protupoplavnu sezonu te hitni medicinski prijevoz.

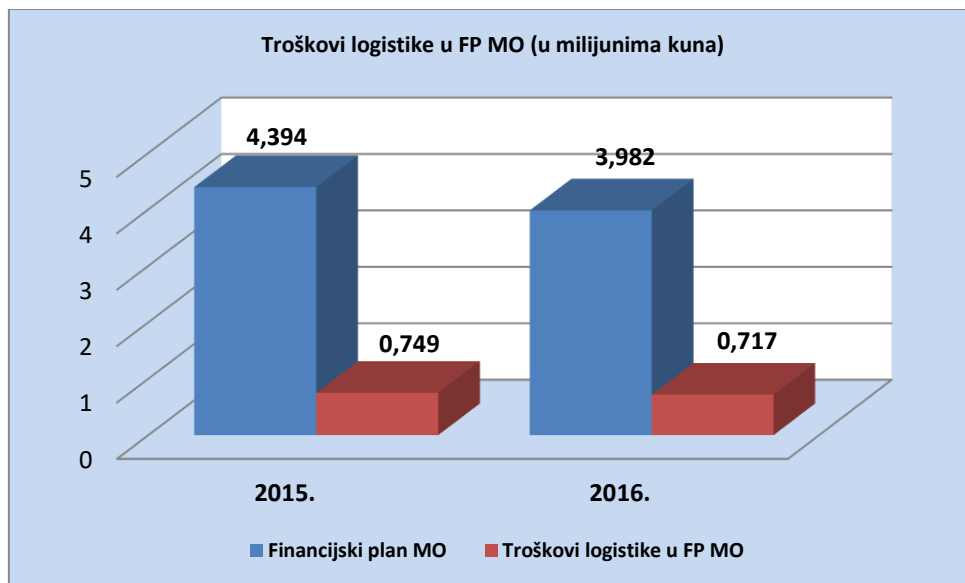
Nastavljen je znatan angažman u regionalnoj vojnoj suradnji sudjelovanjem u inicijativama A-5, CEDC, MATC, BRAAD, JJI. Kroz provedbu tečajeva u regionalnom pristupu zračnoj obrani (BRAAD) provedeno je 10 tečajeva za 46 pripadnika oružanih snaga Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije. U okviru Međunarodnoga zrakoplovnog obučnog središta (MATC) prvi put je provedena obuka pilota Češke Republike (dva polaznika) u Republici Hrvatskoj na helikopteru Bell-206B.

Oružane snage nastavile su s provedbom obuke pripadnika stranih oružanih snaga pa je tako temeljnu letačku obuku završilo osam pilota Sultanata Oman. Provedena je obuka za pripadnike Oružanih snaga Države Katar u provedbi osiguranja zrakoplova i aerodroma (24 polaznika) i tečaj C-IED/UXO procedura (21 polaznik).

Pregled obučnih događaja i vježbi nalazi se u prilogu ovoga Izvješća.

2.4. Logistički sustav

Prioriteti logističke potpore bili su na neprekinutoj logističkoj potpori u operacijama potpore miru, misijama i operacijama pomoći civilnim službama, vježbama, poboljšanju uvjeta smještaja u vojnim lokacijama, boljem opremanju odjećom i obućom, uspostavljanju logističke potpore novih sustava naoružanja i opreme, povećanju sigurnosti skladištenja i čuvanja ubojitih sredstava te većoj ispravnosti ključnih borbenih sustava, a u skladu s financijskim planovima.

Slika 7. : Udio troškova logistike u Financijskom planu Ministarstva obrane 2015. i 2016. godine

2.4.1. Održavanje tehničko – materijalnih sredstava

Glavna značajka održavanja tehničko-materijalnih sredstava u 2016. godini je nastavak povećanog utroška financijskih sredstava. Povećanja troškova za održavanje programirana su u postupku izrade Strateškog plana Ministarstva obrane te su realizirana kroz godišnje planove nabave. Od 2012. do 2016. godine povećana su ulaganja u održavanje tehnike najvažnijih sustava naoružanja u Oružanim snagama kako bi se njezina operativna raspoloživost podigla na višu razinu, a dio povećanja se odnosi na održavanje novih sustava naoružanja kojima su opremljene Oružane snage.

Najistaknutije zadaće održavanja u 2016. godine za Hrvatsku kopnenu vojsku bile su:

– Tenk M-84:

- Nastavljen je višegodišnji i kontinuirani program generalne revizije tenkova M-84 u tvrtki „Đuro Đaković – Specijalna vozila“ d.d. Završena je revizija na svih 26 tenkova. Ukupno je u 2016. godini završen postupak generalne revizije na 10 tenkova
- Provedena je zamjena dva tenkovska motora i zamjena gusjenica na pet tenkova
- Proveden je postupak javne nabave pričuvnih dijelova za tenk M-84 čime je osigurana određena količina dijelova za održavanje tenkova u kapacitetima Oružanih snaga te ugovori za nabavu dijelova prema potrebi.

– BOV PATRIA:

- Opremanjem alatima i dijagnostičkim uređajima te planskom obukom i osposobljavanjima logističkog osoblja dostignuta je sposobnost održavanja i izvršenja jednogodišnjeg i dvogodišnjeg servisa na borbenim oklopnim vozilima PATRIA CRO u kapacitetima Oružanih snaga
- Jednogodišnji servisi provedeni su u postrojbama Hrvatske kopnene vojske, a dvogodišnji i četverogodišnji u postrojbama Zapovjedništva za potporu. Nakon ugovaranja usluge održavanja borbenih oklopnih vozila PATRIA CRO s tvrtkom „Đuro Đaković – Specijalna vozila“ d.d. i osiguranja dodatnih financijskih sredstava, pokrenuto je korektivno održavanje neispravnih vozila radi podizanja stupnja ispravnosti
- Provedeno je servisiranje određenog broja borbenih oklopnih vozila PATRIA CRO koja su u završnoj fazi opremanja sustavima NSO kako bi bila spremna za predaju postrojbama Oružanih snaga na uporabu
- Isporučena je znatna količina pričuvnih dijelova koji će omogućiti učinkovitije održavanje borbenih oklopnih vozila PATRIA CRO u kapacitetima Oružanih snaga.

– Radar „Giraffe“:

- Proveden je popravak jednog radara tipa „Giraffe“ namijenjenog za zemaljsku blisku topničku protuzračnu obranu.

- Teretna vozila MAN:
 - Vozila su primljena od Oružanih snaga Savezne Republike Njemačke
 - Vozila su servisirana i kompletirana te su predana na uporabu postrojbama Oružanih snaga
 - Uspostavljen je sustav njihova održavanja kapacitetima Oružanih snaga.
- Oklopna vozila MRAP:
 - Izvršena je obuka i osposobljavanje osoblja za provedbu održavanja oklopnih vozila MRAP tipa M-ATV, MaxxPro Plus i HAGA-RG33L, kapacitetima Oružanih snaga
 - Nabavljena je potrebna količina pričuvnih dijelova za MRAP vozila putem lokalnog dobavljača i Ureda za obrambenu suradnju Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država
 - Cjelokupna količina nabavljenih neprobojnih stakala je u 2016. godini ugrađena u vozila.

Najistaknutije zadaće održavanja za Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračnu obranu bile su:

- U 2016. godini završen je veći dio remonta od osam helikoptera (6 x Mi-8 MTV-1 i 2 x Mi-8T), a ostatak će biti dovršen u 2017. godini.
- Redovno servisiranje i održavanje šest zrakoplova tipa CL-415 CANADAIR i šest AT-802 A/F AIR-TRACTOR
- Redovno servisiranje i održavanje radarskog sustava FPS-117.

Najistaknutije zadaće održavanja za Hrvatsku ratnu mornaricu bile su:

- Tijekom 2016. godine proveden je ili pokrenut remont na 25 brodova i plovila, od čega je remont brodova RTOP-11, RTOP-12, RTOP-21, m/j UČKA, OB-04, SB-73 i PT-71 započeo tijekom 2015. godine. Remont dva broda (m/j „Čista Velika“, PDS-713) te radovi korektivnog održavanja na m/j „UČKA“ završeni su u prvom kvartalu 2017.

- Izvršen je generalni remont i tehnološki zahtjevna tvornička modifikacija glavnog pogonskog motora SEMT PIELSTICK na ophodnom brodu OB-04 „Hrvatska Kostajnica“
- Mobilni obalni lanseri protubrodskih raketa RBS-15B su tehnički ispravni kao i sustavi za lansiranje raketa RBS-15B na raketnim topovnjačama.

2.4.2. Prehrana i usluge

Prehrana

Prehrana pripadnika Oružanih snaga u 2016. godini planirana je i realizirana na temelju važećih propisa i zaključenih ugovora.

U 2016. godini došlo je do povećanja troškova za prehranu u Republici Hrvatskoj zbog povećanja brojnog stanja kadeta te povećanja lokacija na kojima se koristi prehrana preko civilnih dobavljača. S druge strane došlo je do smanjenja troškova u međunarodnim operacijama i misijama radi smanjenja pripadnika Oružanih snaga u NATO vođenoj operaciji „Resolute Support“ u Afganistanu te su stoga ukupni troškovi prehrane za 2016. godinu smanjeni za 1,4 % u odnosu na 2015. godinu.

Ukupno je na troškove prehrane pripadnika Oružanih snaga u 2016. godini utrošeno 121,9 milijuna kuna.

Tijekom studenoga i prosinca 2016. godine pripremljene su promjene radi poboljšanja u segmentu prehrane vojnika, dočasnika i časnika te je taj pravilnik stupio na snagu 1. siječnja 2017.

Usluge

Usluga pranja i glačanja rublja realizirana je u iznosu od 4,8 milijuna kuna, što je smanjenje u odnosu na 2015. godinu od ukupno 0,9 milijuna kuna ili 16,3%.

Usluga pranja i glačanja rublja preko trgovačkog društva „Pleter-usluge“ d.o.o. Zagreb je u 2016. godini realizirana u iznosu od 4,8 milijuna kuna, što je smanjenje u odnosu na 2015. godinu od ukupno 0,9 milijuna kuna ili 16,3%.

Na usluge čišćenja poslovnih prostora ukupno je utrošeno 8,9 milijuna kuna.

Usluge čišćenja poslovnih prostora su u 2016. godini realizirane korištenjem dijela vlastitih kapaciteta te preko trgovačkog društva „Pleter-usluge“ d.o.o. Zagreb u ukupnom iznosu od 5,9 milijun kuna, što je smanjenje u odnosu na 2015. godinu za 0,2 milijuna kuna ili 3,4%.

2.4.3. Prometna potpora

Evidencija i stanje ispravnosti motornih vozila u Oružanim snagama

Zaključno s 31. prosincem 2016., a u skladu s praćenjem i ažuriranjem podataka o raspoloživosti nebojnih motornih i priključnih vozila u Oružanim snagama na operativnoj evidenciji nalazilo se ukupno 1878 motornih vozila (od toga 182 vozila iz najma).

Godišnja ispravnost vozila u 2016. godini iznosila je 75 %.

Nedostatnost motornih vozila za potrebe svakodnevnog funkcioniranja zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga osigurana je putem ugovora o najmu.

Implementacija regulativnih dokumenata

Provedena je ratifikacija STANAG-a 4441 – Allied Multi-Modal Transportation of Dangerous Goods Directive – AMovP-6 Edition A (Normizacijski sporazum broj 4441 Direktiva za multi-modalni transport opasnih tvari, publikacija AMovP-6 izdanje A), a u tijeku je normizacija STANAG 2455 – Procedures for Surface Movements Across National Frontiers – AMovP-2(B) (Normizacijskog sporazuma broj 2455 Postupci za prelazak međudržavnih granica u kopnenom transportu, publikacija AMovP-2 izdanje B) i STANAG 2456 – Movements and Transport Documents and Glossary of Terms and Definitions - AMovP-3(B) (Normizacijski sporazum broj 2456 Dokumenti s rječnikom pojmova i definicija koji se koriste u transportu i kretanju, publikacija AMovP-3 izdanje B).

Navedeni STANAG-i ključni su dokumenti vezani za procedure prelaska državnih granica, kretanja i transporta, a vezano za Akcijski plan za spremnost Saveza (*Readiness Action Plan, RAP*), Snage vrlo visoke spremnosti (*Very High Readiness Joint Task Forces, VJTF*) i NATO snage za odgovor (*NATO Response Forces, NRF*) gdje je i Republika Hrvatska deklarirala svoje snage.

Strateški transport

Organizacija strateškog prijevoza nacionalna je odgovornost, a Republika Hrvatska je obvezna samostalno osigurati pristup kapacitetima strateškog prijevoza osoba i tereta kroz potpisivanje ugovora s nacionalnim i/ili međunarodnim prijevoznicima.

Za organizaciju strateškog transporta za misiju „Resolute Support“ u Afganistanu, Oružane snage se i dalje oslanjaju na bilateralne logističke sporazume potpisane sa Sjedinjenim Američkim Državama i Saveznom Republikom Njemačkom.

Potpisan je Tehnički dogovor između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke o pružanju logističke potpore transporta u korist hrvatskog vojnog osoblja koje sudjeluje u vojnoj operaciji Europske unije „EU NAVFOR Somalija – ATALANTA“.

Kako bi se preuzete obveze prema NATO-u mogle izvršiti, a u skladu s obvezama prilikom deklariranja snaga i sudjelovanja u operacijama te na vježbama, iskazane su potrebe za sklapanje okvirnih sporazuma i ugovora s kompanijama i/ili institucijama koje mogu osigurati strateški transport za sve vidove transporta (more, kopno, zrak, unutarnji vodni putovi) i ostale popratne usluge vezane za strateški transport (prihvata, ukrcaja, iskrcaja, manipuliranja i skladištenja vojne opreme, posredovanje u carinskom postupku, posredovanje špediterskih usluga).

Opremanje/nabava nebojnih motornih vozila

U cilju dostizanja određenih transportnih sposobnosti Oružanih snaga, nabavom s tržišta osigurana su i stavljena u operativnu uporabu sljedeća sredstva:

- pet sanitetskih motornih vozila Citroen Jumper F35 L2H2 DANGEL 4x4, nabavne vrijednosti 2.625.000 kuna
- tri vučna vlaka – labudice za prijevoz teških tereta, nabavne vrijednosti 9.906.250 kuna
- 10 traktorskih priključnih sredstava za uređenje i održavanje vojnih površina i objekata, nabavne vrijednosti 538.650,00 kuna: malčer PERFECT DR 480 – dva komada, malčer SEPPI SMO FH 225 – dva komada, ralica za snijeg RASCO MOSOR LIGHT 2.4 – dva komada, četka za čišćenje prometnica PRONAR AGATA – dva komada, posipač soli i sipine MEGAMETAL RG 800 – dva komada.

Nastavak suradnje s Oružanim snagama Sjedinjenih Američkih Država rezultirao je potpisanim sporazumom na temelju kojeg je za potrebe Oružanih snaga dodatno osigurano šest MAX PRO RECOVERY vozila.

2.4.4. Zdravstvena potpora

Težišni događaji u 2016. godini bili su prijem devet liječnika s tržišta rada, nabava pet novih medicinskih vozila i početak rada vojnog tima za hitni helikopterski prijevoz u zračnoj luci Rijeka. Ministarstvo zdravstva i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO) dali su suglasnost za proširenje djelatnosti Zavoda za zrakoplovnu i Zavoda za pomorsku medicinu čime je odobreno obavljanje liječničkih pregleda za vozače i za rad u inozemstvu.

U sustavu Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava Republike Hrvatske (CEZIH) ugovoreno je 45 vojnih ordinacija (opće i dentalne medicine). Broj evidentiranih osiguranika u vojnim ordinacijama raste iz godine u godinu te je do kraja 2016. godine oko 5200 pripadnika Ministarstva obrane izabralo vojne liječnike opće, a 5 000 dentalne medicine. Evidentirani broj pregleda u vojnim ordinacijama na godišnjoj razini bio je 44 000 u općoj, a 16 000 u dentalnoj zdravstvenoj zaštiti.

U Zavodu za zrakoplovnu i Zavodu za pomorsku medicinu, medicina rada u 2016. godini pregledala je 6915 pripadnika Ministarstva obrane. Osim toga pregledali su i 170 pripadnika civilnog zrakoplovstva, te 124 pacijenta kandidata za terapiju u barokomori Odjela za hiperbaričnu i podvodnu medicinu. Nastavljena je dugogodišnja suradnja s Ministarstvom branitelja u liječenju hiperbaričnom oksigenacijom 100%-tnih invalida Domovinskog rata.

Pored rada u ordinacijama, vojno-zdravstveno osoblje provelo je i velik broj terenskih osiguranja obuke i vježbovnih aktivnosti postrojbi Oružanih snaga, što je izraženo kroz više od 30 000 sati terenskog rada u 2016. godini.

Treće područje angažiranja vojnog zdravstvenog osoblja je obuka pripadnika Oružanih snaga iz prve pomoći i različitih preventivnih mjera na što je utrošeno dodatnih 3 000 radnih sati.

Uz sve obaveze rada u sustavu, vojni liječnici i medicinske sestre imaju zakonsku obvezu trajnog usavršavanja kroz odlaske na stručne tečajeve, seminare i predavanja kako bi prikupili bodove potrebne za održavanje licence.

Nova zadaća vojnog zdravstva u 2016. godini bila je priprema i organizacija vojnih timova za hitni helikopterski prijevoz pacijenata na području Sjevernog Jadrana, sa stalnim

dežurstvom u Zračnoj luci Rijeka na otoku Krku. Ova dodatna zadaća najviše je angažirala mlade liječnike kojima redovito nedostaje iskustvo u radu s vitalno ugroženim pacijentima, a upravo takav oblik rada potreban im je za sudjelovanje u međunarodnim misijama.

Opseg posla povećavao se od svibnja 2016. godine, kada je ta zadaća krenula, preko svakodnevnog angažiranja u turističkoj sezoni. Ukupno je u osam mjeseci prevezeno 248 pacijenata, a većinom se radilo o otočkoj populaciji Malog Lošinja i Raba koji imaju lošiju povezanost s kopnom i s Kliničkim bolničkim centrom Rijeka koji takve hitne pacijente zbrinjava.

Već uspostavljena bilateralna suradnja sa Saveznom Republikom Njemačkom u misiji „Resolute Support“ nastavljena je tijekom 2016. godine kroz četiri tromjesečne rotacije medicinskih timova (liječnik i medicinska sestra) koji rade u njemačkoj Role 2 bolnici, stječu praksu i upoznaju se s međunarodnim vojnim zdravstvom i NATO standardima. Osim navedenog, časnici zdravstvene službe Oružanih snaga sudjelovali su i misiji „Resolute Support“ i kao mentori Afganistanskih snaga u području organizacije zdravstvene potpore, nastavljajući svoj doprinos izgradnji te zemlje.

Od ostalih sudjelovanja u međunarodnim aktivnostima treba spomenuti medicinski tim Vojnog zdravstvenog središta na međunarodnoj vježbi „ANACONDA 16“ u Republici Poljskoj.

Za zdravstvenu potporu pripadnika Ministarstva obrane po svim programima u 2016. godini utrošeno je 8,08 milijuna kuna.

3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE

3.1. Obrambene pripreme

Kako je Vlada Republike Hrvatske 5. studenog 2015., uz suglasnost Predsjednice Republike Hrvatske, donijela Plan obrane Republike Hrvatske, tijekom 2016. godine predstavnici Ministarstva obrane održali su niz ekspertnih sastanaka s nositeljima izrade planova djelovanja, odnosno planova provođenja utvrđenih obveza. Civilni nositelji obrambenih priprema, na temelju izvoda iz Plana obrane Republike Hrvatske, dužni su razraditi obrambene mjere i način obavljanja drugih poslova iz svoje nadležnosti za koje se ocijeni da bi u stanju neposredne ugroženosti ili ratnom stanju imali bitno drukčija obilježja, dok su tijela sigurnosno-obavještajnog sustava i tijela državne uprave nadležna za zaštitu i spašavanje i hidrometeorologiju dužna razraditi obveze utvrđene Planom obrane Republike Hrvatske. Po izradi Nacrta plana djelovanja odnosno, plana provođenja utvrđenih obveza, svi sudionici obrambenih priprema dužni su od Ministarstva obrane zatražiti prethodnu suglasnost s ciljem utvrđivanja ocjene usklađenosti tih planskih dokumenata s Planom obrane Republike Hrvatske.

Ministarstvo obrane kontinuirano prati razvoj i prilagodbu NATO sustava odgovora na krize na aktualne prijetnje i izazove po sigurnost Saveza te u ulozi koordinatora procesa implementacije svih NATO Mjera odgovora na krize (NATO-MOK) osigurava usklađenost i komplementarnost postupanja Republike Hrvatske s NATO-om. S obzirom na to da je Sjevernoatlantsko vijeće u veljače 2016. godine odobrilo novi Priručnik NATO sustava odgovora na krize, Ministarstvo obrane pripremlilo je i uputilo u proceduru donošenja prijedlog izmjene Odluke Vlade Republike Hrvatske kojom se ažurira popis koordinatora za postojeće i nove NATO Mjere odgovora na krize. Odluka je donesena 2. ožujka 2017.

Sudjelovanjem u najvećoj NATO simulacijskoj vježbi CMX 16 (*Crisis Management Exercises*) Ministarstvo obrane je, zajedno s ostalim nadležnim tijelima, na strateškoj političko-vojnoj razini provježbalo proces donošenja odluka u krizama, uključujući prethodno spomenuti proces implementacije NATO MOK u Republici Hrvatskoj, što je svakako doprinijelo razvijanju svijesti o postojećim procesima i alatima koji su na raspolaganju donosiocima odluka u krizama i njihovoj funkcionalnosti, kako na nacionalnoj tako i na savezničkoj razini. U novom planskom ciklusu za vježbu CMX 17 Ministarstvo obrane je, u skladu s dogovorom između Ministarstva obrane i Ministarstva vanjskih i europskih poslova,

preuzelo ulogu nacionalnog koordinatora pripreme i provedbe vježbe u Republici Hrvatskoj. U planskom ciklusu za vježbu CMX 17, predstavnici Ministarstva obrane ostvarili su uspješnu koordinaciju s ostalim središnjim tijelima državne uprave te po prvi put predložili i uključili hrvatske prijedloge događaja kao dijela glavnog scenarija vježbe CMX 17.

U okviru civilnog i civilno-vojnoga kriznog planiranja, civilne potpore kolektivnoj obrani te sudjelovanju pripadnika civilnih institucija u obvezama u području potpore zemlje domaćina (*Host Nation Support*), nastavljene su međuresorne aktivnosti nositelja obrambenih priprema zato što su, osim sposobnosti Oružanih snaga, deklarirane i civilne sposobnosti Republike Hrvatske.

Ministarstvo obrane kontinuirano je pružalo stručnu pomoć tijelima državne uprave i pravnim osobama u području obrambenih priprema, u skladu s njihovim zahtjevima i potrebama.

3.2. Inspekcijski poslovi

Inspektorat obrane je tijekom 2016. godine proveo 11 redovitih nadzora, četiri izvanredna inspekcijska nadzora, pet praćenja aktivnosti te je sudjelovao u pripremi i koordinaciji nadzora kojima je nositelji bilo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike. Nadzorima je obuhvaćena većina funkcionalnih područja rada (upravljanje osobljem, obavještajno-sigurnosno područje, operativno planiranje, logistika, zapovjedno-informacijski komunikacijski sustavi, obuka i školovanje).

Predložene su ukupno 222 mjere za uklanjanje nedostataka utvrđenih u provedenim inspekcijskim nadzorima u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane i Oružanim snagama i devet preporuka. Preporuke i mjere za uklanjanje nedostataka u potpori su reformi i stalnim prilagodbama u području obrane, a cilj im je promicanje normi, spremnosti, odgovornosti odnosno povećanja učinkovitosti.

Težište u provođenju inspekcijskih nadzora bilo je na primjeni propisa koji reguliraju aktivnosti na glavnim obučnim događajima u Oružanim snagama važnim za spremnost Oružanih snaga, u procesu ocjenjivanja, certifikaciji i validaciji deklariranih snaga za misije i operacije potpore miru po NATO-ovu sustavu ocjenjivanja te području upravljanja ljudskim i financijskim resursima. Inspekcijskim nadzorima sagledana je i utvrđena dostignuta razina sposobnosti dijela ustrojstvenih cjelina (zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga) kroz primjenu propisa iz područja obrane za provedbu dodijeljenih zadaća.

3.3. Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija bila je angažirana na pružanju sigurnosno-obavještajne potpore donosiocima odluka u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, kao i u području nacionalne sigurnosti. Zadaće Vojne sigurnosno-obavještajne agencije obuhvaćale su prikupljanje obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih podataka koji ponajprije omogućuju preventivno djelovanje na suprotstavljanju prijetnjama i ugrozama.

U suradnji s ostalim tijelima sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je kroz redovito, tematsko i izvanredno izvješćivanje pridonosila pružanju sigurnosno-obavještajne potpore donosiocima odluka na svim razinama.

Sigurnosno-obavještajni proizvodi koje je Vojna sigurnosno-obavještajna agencija dostavljala korisnicima, pridonijeli su stvaranju svijesti o ugrozama koje se razvrstavaju kao trenutačne, trajne i predviđajuće. Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je svojim radom sudjelovala u razradi mjera zaštite odnosno doprinijela sigurnosti vojne infrastrukture, osoblja te opreme i materijalno-tehničkih sredstava.

U cilju suzbijanja transnacionalnih prijetnji te stabiliziranja sigurnosne situacije u okružju, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je razmjenjivala informacije i iskustva u okviru NATO-a i Europske unije te kroz bilateralnu i multilateralnu regionalnu suradnju s partnerskim službama. Osim spomenute razmjene informacija, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je sudjelovala u radnim skupinama i tijelima NATO-a i Europske unije koje su nadležne za sigurnosno-obavještajno funkcionalno područje.

Razvoj sposobnosti podrazumijevao je edukaciju osoblja, razvoj novih koncepata te modernizaciju i opremanje. Kontinuirano se provodilo osposobljavanje i uvježbavanje osoblja u cilju usavršavanja postojećih te usvajanja novih znanja i vještina. Osim vlastitim kapacitetima, osposobljavanje se provodilo kroz suradnju s ostalim sastavnicama sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske, drugim državnim tijelima te kroz međunarodnu suradnju. Provođeno je sustavno istraživanje novih tehničkih i konceptualnih rješenja na temelju kojih je planski provođena nabava materijalno-tehničkih sredstava.

U cilju boljeg protoka informacija, nastavljen je razvoj i intenzivirano korištenje komunikacijskih sustava na nacionalnoj razini, prema NATO-u, Europskoj uniji i partnerskim službama.

4. UPRAVNO-PRAVNI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA

4.1. Upravno-pravni poslovi

U 2016. godini donesen je Zakon o dopuni Zakona o obrani (Narodne novine, br. 27/16) i Zakon o izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 50/16).

Dopunom Zakona o obrani propisano je da Oružane snage mogu pružati potporu policiji u zaštiti državne granice u skladu s posebnim zakonom kojim se uređuje nadzor državne granice i da odluku o pružanju potpore Oružanih snaga policiji donosi Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra obrane i uz prethodnu suglasnost Predsjednice Republike Hrvatske i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga.

Navedena dopuna donesena je u vezi s migrantskom krizom s kojom su se suočavale države na tzv. „balkanskoj ruti“ radi učinkovitije zaštite državne granice Republike Hrvatske koja je ujedno i vanjska granica Europske unije te potpune zaštite suvereniteta Republike Hrvatske.

Zakonom o izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske prilagodila se dinamika izdvajanja određenih kategorija djelatnog vojnog osoblja stvarnim potrebama Oružanih snaga, uskladila s financijskim, obučnim i drugim mogućnostima zadržavanja potrebnog osoblja, posebno osoblja deficitarnih vojno-stručnih specijalnosti te se uravnotežilo izdvajanje iz Oružanih snaga vojnika/mornara primljenih u djelatnu vojnu službu na neodređeno vrijeme.

4.2. Imovinsko-pravni poslovi i upravni postupci

U 2016. godini ukupno je zaprimljeno 1875 novih predmeta iz ovoga područja, tako da je ukupno 9200 predmeta čije je rješavanje u tijeku. Prema vrstama sporova, od ukupnog broja predmeta čije je rješavanje u tijeku, na naknadu štete odnosi se 3021 predmet (33 %), na radne sporove 4159 predmeta (45 %), 956 na ovršene postupke (10 %), a 1065 predmeta (12 %) odnosi se na ostale vrste sporova.

Od predmeta zaprimljenih u 2016. godini najviše je predmeta iz područja radnih odnosa (1596 predmeta), 158 predmeta su predmeti naknade štete, a 79 predmeta su ostali sporovi (smještaj u objektima, nekretnine, stambeni odnosi). Predmeti iz područja radnih sporova odnose se najvećim dijelom na prekovremeni rad, rad u turnusu, dežurstvo i stražu djelatnih vojnih osoba (1038 predmeta) i na naknadu za godišnji odmor (388 predmeta). U vezi s postupanjem u upravnom postupku zaprimljena su 246 nova predmeta te ukupan broj predmeta čije je rješavanje u tijeku iznosi 2230.

Prema vrstama predmeta, 73 % odnosi se na rješavanje po žalbama protiv prvostupajskih rješenja u predmetima koji se odnose na rješavanje statusa hrvatskih branitelja, a 27 % se odnosi na rješavanje u predmetima koji se odnose na ostvarivanje prava po osnovi radnog odnosa pripadnika Oružanih snaga.

U 2016. godini riješeno je 57 predmeta koji su se odnosili na ostvarivanje prava po osnovi radnog odnosa.

Vođeno je 40 upravnih sporova iz radnog odnosa, od kojih je odbijena tužba u 10 predmeta, a tužba je usvojena u jednom predmetu. Bilo je upravnih sporova po osnovi ostvarivanja prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te je u tim predmetima odbijeno 312 tužbi, a usvojeno šest tužbi.

4.3. Javna nabava

Donošenje Uredbe o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti, ali i cjelokupna zakonodavna regulativa iz područja javne nabave pridonijeli su velikom smanjenju nabava označenih stupnjem tajnosti, sve u cilju povećanja transparentnosti i upoznavanja javnosti s nabavama unutar obrambenog resora.

U Planu nabave Ministarstva obrane za 2016. godinu predmeti nabave označeni stupnjem tajnosti iznosili su oko 2 %. Navedeni podaci prikazani su članovima Odbora za obranu Hrvatskoga sabora i Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije na predstavljanju Plana nabave Ministarstva obrane za 2016. godinu. Prezentacija je održana uz predstavnike medija te je Ministarstvo obrane ovim putem pridonijelo transparentnom i otvorenom predstavljanju Plana nabave.

U skladu s Planom nabave Ministarstva obrane za 2016. godinu i planiranim financijskim sredstvima, realizirano je 887 predmeta nabave u vrijednosti 1.082.602.674,17 kuna.

Potkraj rujna 2016. godine provedene su pripreme za planiranje nabave za 2017. godinu te je izrađen Prijedlog plana nabave za 2017. godinu, a koji je donesen i predstavljen 18. siječnja 2017. u Ministarstvu obrane predstavnicima Odbora za obranu Hrvatskog sabora, Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije Hrvatskog sabora, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te zainteresiranim udrugama civilnog društva.

Zakonom o obrani propisano je da Odbor za obranu Hrvatskoga sabora daje mišljenje Ministarstvu obrane o nabavi za potrebe obrane za vrijednosti veće od 5.000.000 eura, prije pokretanja postupka javne nabave te je u 2016. godini Odbor za obranu raspravljao i dao suglasnost na pokretanje postupaka remonta helikoptera Mi-171Sh te nabave rabljenih helikoptera OH-58D Kiowa Warrior.

U skladu s člankom 21. Zakona o javnoj nabavi izvršena je objava registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma na internetskim stranicama Ministarstva obrane te je provedena koordinacija sa Središnjim državnim uredom za središnju javnu nabavu vezano za pripremu i distribuciju podataka koji se odnose na nabavne kategorije iz nadležnosti istoga.

4.4. Ostala područja rada

4.4.1. Financijsko upravljanje i kontrole

Financijsko upravljanje i sustav unutarnjih kontrola povezuje sva područja poslovanja i sve poslovne transakcije, a osobito vezane za proračunske procese i financije. Tijekom 2016. godine pristupilo se primjeni nove zakonske i podzakonske regulative o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, primarno sa svrhom postizanja ciljeva te pravilnog, etičnog, ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog poslovanja. Ministarstvo obrane je radilo na unaprjeđenju komponenata sustava unutarnjih kontrola unutar proračunskog procesa te njegove usklađenosti i povezanosti s ostalim ključnim procesima u sustavu obrane.

Ministarstvo obrane kontinuirano izrađuje izvješća, analize, raščlambe i procjene sa svrhom razvoja troškovnog i upravljačkog računovodstva, čime čelnici jačaju odgovornost, usmjeravaju i kontroliraju financijske učinke poslovanja radi ostvarenja poslovnih ciljeva.

Radilo se na poboljšanju komponenti sustava unutarnjih kontrola na temelju analize podataka iz Izjave o fiskalnoj odgovornosti kao i analize rizika iz procesa programiranja i strateškog plana te na poboljšanju procesa povezivanja programa, aktivnosti/projekata financijskog plana s ciljevima i načinom ostvarenja iz strateškog plana.

Kontrolom nad prijenosom ovlasti i odgovornosti za trošenjem proračunskih sredstava za programe, aktivnosti/projekte te posebne ciljeve i načine njihova ostvarenja, postignuta je veća odgovornost čelnika zaduženih za njihovo upravljanje i provedbu.

Također, radilo se na poboljšanju internih akata iz proračunskog procesa i sustava unutarnjih kontrola, pratila se njihova primjena, pružali savjeti i davala potrebna potpora rukovoditeljima u oblikovanju daljnjeg razvoja proračunskog procesa.

4.4.2. Unutarnja revizija

Unutarnja revizija pomaže organizaciji ostvariti ciljeve uvođenjem sustavnog, discipliniranog pristupa procjenjivanju i povećanju efikasnosti poslovnih sustava i procesa kroz upravljanje rizicima i uspostavljanje kontrolnih mehanizama.

Strateškim planom unutarnje revizije u razdoblju od 2015. do 2024. godine i Godišnjim planom unutarnje revizije za 2016. godinu definirani su organizacijski, kadrovski, materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije u Ministarstvu obrane.

Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi unutar Ministarstva obrane, a prioriteta za odabir revidiranih područja su:

- doprinos ostvarenju strateških ciljeva
- vrijednost materijalno-financijskih resursa
- učinak na vanjske interesne skupine
- učinak na unutarnje sustave
- složenost sustava i njegova ranjivost.

Na temelju Godišnjeg plana unutarnje revizije provedene su sljedeće revizije:

1. Revizija izvršenja financijskog doprinosa dodijeljenog iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje hitnih operacija i operacija oporavka nakon katastrofe uzrokovane poplavama u Republici Hrvatskoj
2. Revizija procesa održavanja kvalitete življenja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
3. Revizija procesa davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
4. Revizija procesa edukacije i stručnog usavršavanja nastavnika, instruktora i predavača na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“
5. Revizija procesa primarne zdravstvene zaštite djelatnih vojnih osoba
6. Revizija procesa uporabe službenih motornih vozila u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
7. Revizija prestanka službe djelatnih vojnih osoba u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
8. Revizija procesa izrade i ažuriranja nastavnih planova i programa na izobrazbama Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“.

Provedbom revizijskih procesa dana su stručna mišljenja i preporuke koji pomažu usmjeravanju poslovanja prema postavljenim ciljevima, a čija provedba dovodi do minimizacije određenih slabosti i nedostataka u funkcioniranju pojedinih poslovnih sustava i procesa Ministarstva obrane.

4.4.3. Odnosi s javnošću

Aktivnosti koje su se provodile na području odnosa s javnošću mogu se podvesti pod tri temeljna stupa NATO doktrine odnosa s javnošću: odnosi s medijima, interna komunikacija i odnosi sa širom zajednicom. Navedene aktivnosti provođene su koristeći sve dostupne kanale komunikacija, od interneta i društvenih mreža, pisanih, radijskih i TV medija

do izravne komunikacije s građanima tijekom konferencija, izložbi, prezentacija i promocije Oružanih snaga i njihovih aktivnosti.

Težište je na području odnosa s javnošću stavljeno na pravovremeno i transparentno informiranje javnosti o radu Ministarstva obrane te djelovanje i izvršavanje temeljnih misija i zadaća Oružanih snaga. Održavanje pozitivne percepcije javnosti o aktivnostima Ministarstva obrane i Oružanih snaga provodilo se putem unutarnjeg i vanjskog informiranja, izdavanja tiskanih, multimedijalnih i elektroničkih publikacija te kroz aktivnosti promidžbe vojnog poziva.

Nastavljajući praksu aktivne komunikacije s javnošću, u 2016. godini objavljeno je ukupno 586 objava za medije (priopćenje, najava, vijest), a istodobno je odgovoreno na 1549 pojedinačnih građanskih i novinarskih upita.

Svi značajniji događaji u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama poput vježbi, međunarodnih konferencija, obljetnica i sl. medijski su popraćeni, dok se promidžba vojnih poziva organizirala putem 49 različitih aktivnosti. Značajan dio tih aktivnosti bio je usmjeren na promidžbu studijskih programa na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, promidžbu poziva vojnog pilota te prijma dragovoljnih ročnika na dragovoljno vojno osposobljavanje.

Nastavljeno je s komunikacijom putem interneta i društvenih mreža korištenjem raznih multimedijalnih sadržaja pri čemu je na internetskoj stranici Ministarstva obrane u 2016. godini objavljeno ukupno 1611 pisanih informacija na hrvatskom i engleskom jeziku, 427 tematskih foto-galerija s ukupno 5341 fotografijom te 42 različita video i audio priloga.

Internetska stranica Ministarstva obrane zadržala je visoku razinu posjećenosti te je u 2016. godini zabilježeno 680 330 pojedinačnih posjeta.

U 2016. godini izrađeno je 40 različitih tiskovina (časopisi, brošure, knjige, katalogi, kalendari) informativnog, edukativnog, vojno-stručnog i dokumentarističkog sadržaja te stotinjak ostalih grafičkih rješenja (plakati, deplijani, vizuali, akreditacije), kao i 40 video i audioizdanja.

Internetska stranica vojnostručnog časopisa „Hrvatski vojnik“ bilježi 947 474 posjeta (prosječno 78 956 mjesečno), a na njoj je objavljeno 900 tekstova na hrvatskom i engleskom jeziku te 50-ak tematskih videa i fotogalerija.

Na društvenim mrežama u protekloj godini bilježi se izniman interes javnosti za sadržaj koji se objavljuje te je tako na Twitteru, Facebooku i LinkedInu bilo oko 500 objava, s više od 52000 *lajkova*, a doseg objava je bio oko 2 000 000, dok YouTube na kojem je objavljeno 35 novih video materijala bilježi 540 325 pregleda (45 027 mjesečno).

Tijekom 2016. godine nastavljeno je s provedbom različitih prigodnih muzejsko-galerijskih i izložbenih aktivnosti te s aktivnostima prikupljanja muzejske građe i zaštiti izložaka iz hrvatske vojne povijesti.

5. Realizacija Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2015. – 2024.

Dugoročnim planom razvoja utvrđuje se dugoročna projekcija razvoja vojnih sposobnosti i definiraju resursi za njihovu realizaciju.

Cjelokupni proces obrambenih reformi usklađen je s NATO-ovim procesom obrambenog planiranja tako da se razvoj nacionalnih sposobnosti harmonizira s razvojem sposobnosti NATO-a. Implementacija NATO ciljeva sposobnosti planski je razrađena i ugrađena u Dugoročni plan razvoja kao prioritet u razvoju sposobnosti Oružanih snaga.

Krajnji cilj je izgraditi moderne i učinkovite Oružane snage koje se mogu nositi sa svim izazovima u međunarodnim operacijama i u slučaju potrebe zaštititi suverenitet Republike Hrvatske te biti na raspolaganju za potporu civilnim institucijama u slučaju katastrofa, nesreća i u drugim situacijama u kojima resursi civilnih institucija nisu dostatni.

Kako bi Hrvatski sabor redovito mogao pratiti njegovu provedbu, obveza je Ministarstva obrane da u sklopu izrade Godišnjeg izvješća o obrani u zasebnom poglavlju izvješćuje o provedbi Dugoročnog plana razvoja.

Polazeći od utvrđene vizije razvoja i ključnih dugoročnih ciljeva, putem kratkoročnih planskih dokumenata utvrđene su aktivnosti za početno razdoblje realizacije Dugoročnog plana razvoja, na temelju čega je tijekom 2016. godine nastavljen niz aktivnosti i projekata u različitim područjima rada.

Obveza donošenja novog, odnosno, ažuriranja postojećeg Dugoročnog plana razvoja proizlazi iz Dugoročnog plana razvoja za razdoblje 2015.-2024. Tim planom je predviđeno kako će se DPR revidirati svake treće godine, a u slučaju značajnijih izmjena u strateškom i sigurnosnom okružju, u odvijanju društvenih i gospodarskih procesa, prije svega povezanih sa stanjem financijskih resursa ili pojave drugih okolnosti koje bi upućivale na potrebu za značajnijom revizijom dokumenta, prethodno će se provesti proces strateškog pregleda obrane. U narednom razdoblju potrebno je izvršiti reviziju Dugoročnog plana razvoja jer su ispunjeni svi, za to, predviđeni uvjeti.

5.1. Upravljanje ljudskim potencijalima, obrazovanje i znanost

Zadaća predviđena Dugoročnim planom razvoja 2015. – 2024. „Utvrđiti poslovne procese u upravljanju ljudskim resursima, pojednostaviti postupke, ukloniti preklapanja i

dugotrajnost te donijeti novi model upravljanja osobljem (2015.)“ provedena je u značajnom dijelu donošenjem Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske i podzakonskih propisa, no novi model upravljanja osobljem nije donijet te je u tijeku njegovo razmatranje.

Cilj predviđen Dugoročnim planom razvoja o smanjenju brojnosti Oružanih snaga do kraja 2017. godine na 14 364 djelatnih vojnih osoba i 624 državna službenika i namještenika, u smislu djelatnih vojnih osoba proveden je do kraja 2015. godine, a zatim je njegova provedba analizirana te je predloženo donošenje odgovarajućih odluka o promjeni toga cilja.

Dugoročnim planom razvoja, uspostava sustava organizacijske kulture određena je kao cilj druge razine prioriteta. Slijedom navedenog, tijekom 2016. godine Uprava za ljudske potencijale provela je informiranje čelnika ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga o pojmu organizacijske kulture, njezinoj ulozi i značaju. U cilju dijagnosticiranja organizacijske kulture, kao jednog od bitnih čimbenika razvoja obrambenog resora, provedeno je ispitivanje na stratificiranom uzorku djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga. Na osnovi prikupljenih podataka, u skladu s dobivenim rezultatima, u cilju definiranja konkretnih aktivnosti koje će biti realizirane na području organizacijske kulture u idućem razdoblju, izrađen je dokument „Istraživanje organizacijske kulture u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama“.

5.2. Materijalni resursi

U skladu s prikazom projekata za opremanje i modernizaciju iz Dugoročnog plana razvoja, tijekom 2016. godine provedeno je:

5.2.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Dugoročnim planom razvoja bilo je planirano uvođenje u operativnu uporabu svih 126 borbenih oklopnih vozila PATRIA CRO u sedam varijanti, što nije u potpunosti realizirano u 2016. godini. Promjena dinamike uzrokovana je kašnjenjem isporuke od dobavljača specijalne opreme te kompleksnim i dugotrajnim postupkom javne nabave i integracije oružnog sustava 30 mm s POVRS-om.

Dovršetak predaje u operativnu uporabu svih varijanti vozila osim varijante s DUOS 30L planira se tijekom 2017. godine, a dovršetak vozila opremljenih s DUOS 30L (osam vozila) i njihovo uvođenje u operativnu uporabu planira se tijekom 2018. i 2019. godine.

U Dugoročnom planu razvoja planirano je opremanje jurišnom puškom jedne mehanizirane bojne pješništva do kraja 2017. godine. Iako u 2016. godini nije bilo nabave

jurišnih pušaka, Oružane snage su opremljene s ukupno 10649 jurišnih pušaka VHS-1 i VHS-2 u raznim inačicama nabavljenih u 2015. i ranijim godinama. Tako je ukupni broj jurišnih pušaka domaće proizvodnje u naoružanju Oružanih snaga dovoljan za ispunjenje cilja definiranog u Dugoročnom planu razvoja.

Dugoročnim planom razvoja predviđeno je opremanje Hrvatske kopnene vojske samovoznim topničkim sustavima u kalibru 155 mm. Budući da je u tu svrhu potkraj 2014. godine potpisan sporazum o nabavi 12 operativnih te jedne haubice za obuku vozača od Saveznog ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke, u tijeku je projekt njihova servisa i prilagodbe. Predviđeni završetak svih radova na haubicama i njihova isporuka te isporuka sustava za upravljanje paljbom predviđena je do kraja 2017. godine te se može ustvrditi kako se ostvarenje ovog cilja odvija prema planu.

Ostalo naoružanje i vojna oprema

Dugoročnim planom razvoja predviđeno je opremanje nebojnim vozilima te je u tu svrhu nastavljeno opremanje i stavljanje u operativnu uporabu lakih oklopnih vozila MRAP koje je započeto 2014. godine. Tijekom 2016. godine isporučeno je šest vozila MRAP Maxx Pro Recovery (logistička vozila za izvlačenje oštećene tehnike).

Opremanje opremom za pročišćavanje vode

Nabava uređaja za pročišćavanje vode pokrenuta je u 2015. godini. U 2016. godini potpisan je ugovor o donaciji navedene opreme od vlade Sjedinjenih Američkih Država, a isporuka se očekuje tijekom 2017. godine.

Opremanje inženjerijskim sredstvima i opremom za opću i borbenu potporu i EOD (prioritet su deklarirane postrojbe za NATO)

Dugoročnim planom razvoja do kraja 2017. godine planirano je prioritetno dovršiti opremanje inženjerijskih snaga deklariranih za NATO, odnosno opremanje onim inženjerijskim sustavima i opremom potrebnim za realizaciju prihvaćenih NATO ciljeva sposobnosti, a završetak opremanja je planiran do kraja 2020. godine. Nastavak opremanja inženjerijskim sredstvima i opremom za opću i borbenu potporu i uklanjanje eksplozivnih sredstava planiran je do kraja 2024. godine.

Tijekom 2016. godine nabavljen je jedan inženjerijski utovarivač u vojnoj izvedbi te su primljena u operativnu uporabu dva vodena razbijača – *disruptora*.

Za potrebe postrojbi vojne policije nabavljeno je jedno zaštitno odijelo za pirotehničara s kacigom (model EOD-9).

5.2.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice

Opremanja Obalne straže Republike Hrvatske s obalnim ophodnim brodovima (gradnja prototipa)

U 2016. godini završen je glavni projekt obalnoga ophodnog broda, izvršena je nabava ključne opreme za prototip, završena je gradnja aluminijskog nadgrađa i njegovo spajanje s trupom broda te se započelo opremanjem broda na navozu.

Opremanje s dva autonomna podvodna vozila

Cilj „Opremanje s dva autonomna podvodna vozila za stjecanje sposobnosti borbe protiv pomorskih mina u plitkom moru“ ispunjen je u 2016. godini isporukom i uvođenjem u operativnu uporabu Hrvatske ratne mornarice dva autonomna podvodna vozila „REMUS 100s“, nabavljena putem američkog programa pomoći FMF. Vrijednost nabave je 1,7 milijuna američkih dolara, a uz vozila su isporučeni alati i pričuvni dijelovi za održavanje te je provedena obuka korisnika za uporabu i održavanje.

Ispitivanje i produljenje vijeka uporabe protubrodskih raketa RBS-15B

U 2016. godini, nakon uspješnih nadzorno-tehničkih gađanja raketama RBS-15B u 2015. godini, određen broj remontiranih raketa s produljenim vijekom uporabe vraćen je u Hrvatsku ratnu mornaricu na operativno korištenje.

5.2.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane

Air Command and Control Software-Based Element – ASBE

Za potrebe implementacije projekta ASBE Republici Hrvatskoj, NATO odbor za investicije odobrio je 8,9 milijuna eura za plaćanje 75 % troškova implementacije projekta od 2015. do 2020. godine. Preostalih 25 % troškova plaća se iz Financijskog plana Ministarstva obrane. U

2016. godini utrošeno je 297.000 eura za graditeljske radove i projektnu dokumentaciju te usluge NATO CIS Agency (NCIA).

NATO Integrated System of Air Defense – NATINADS

Za provođenje druge faze implementacije NATINADS projekta Republici Hrvatskoj NATO odbor za investicije odobrio je 5,1 milijun eura sredstava iz NATO-ova programa za sigurnosne investicije (NSIP) za plaćanje 100 % troškova implementacije druge faze projekta čiji je završetak predviđen u 2018. godini. U 2016. godini utrošeno je 285.000 eura za graditeljske radove i projektnu dokumentaciju te usluge *NATO CIS Agency* (NCIA).

PRILOZI

1. Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu u 2016. godini.
2. Pregled izvršenih verifikacijskih aktivnosti po nadzoru naoružanja
3. Postupanje Vojne policije
4. Ukupan broj izvanrednih događaja
5. Pregled izvanrednih događaja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
6. Završene slijedno-rastuće izobrazbe časnika i dočasnika 2015./2016.
7. Završene funkcionalne izobrazbe časnika i dočasnika 2015./2016.
8. Izobrazba i testiranje stranog jezika u Središtu za strane jezike 2015./2016.
9. Vježbe Oružanih snaga

1. Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu u 2016. godini.

R br.	SASTAVNICA	LOKACIJA	ČASNICI		DOČASNICI		VOJNICI		DS/N		UKUPNO		
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	SVI
1	2	3	4		5		6		7		8		
1	3. HRVCON RS	AFGANISTAN	27	4	56	3	16	1	0	0	99	8	107
2	4. HRVCON RS	AFGANISTAN	25	1	34	7	15	1	0	0	74	9	83
3	5. HRVCON RS	AFGANISTAN	26	1	46	5	16	0	0	0	88	6	94
4	DCM „F“ - RSM	AFGANISTAN	1	0	4	0	0	0	0	0	5	0	5
5	NSOCC-A	AFGANISTAN	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
6	NATO CIS Group	AFGANISTAN	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
7	UNMOGIP	INDIJA I PAKISTAN	12	2	0	0	0	0	0	0	12	2	14
8	MINURSO	ZAPADNA SAHARA	12	2	0	0	0	0	0	0	12	2	14
9	UNIFIL	LIBANON	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
10	ATALANTA	SOMALIJA	7	1	8	0	0	0	0	0	15	1	16
11	20. HRVCON KFOR	KOSOVO	14	1	9	0	0	0	0	0	23	1	24
12	21. HRVCON KFOR	KOSOVO	10	0	10	1	1	0	0	0	21	1	22
13	22. HRVCON KFOR	KOSOVO	11	0	8	1	0	0	0	0	19	1	20
14	23. HRVCON KFOR	KOSOVO	9	0	11	0	0	0	0	0	20	0	20
UKUPNO			158	12	186	17	48	2	0	0	392	31	423

2. Pregled izvršenih verifikacijskih aktivnosti po nadzoru naoružanja

I. Pregled provedenih inspekcija u drugim državama u skladu sa Sporazumom o subregionalnoj kontroli naoružanja u 2016. godini

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Lokacija inspekcije	Mjesto
1.	od 31. svibnja do 2. lipnja 2016.	Bosna i Hercegovina	Zračna luka „Dubrave“	Dubrave, Tuzla
2.	od 7. do 9. lipnja 2016.	Republika Srbija	kasarna „Mija Stanimirović“	Niš
3.	od 11. do 13. listopada 2016.	Republika Srbija	Aerodrom „Batajnica“	Batajnica, Beograd

II. Pregled provedenih inspekcija u Republici Hrvatskoj u skladu sa Sporazumom o subregionalnoj kontroli naoružanja u 2016. godini

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Lokacija inspekcije	Mjesto
1.	od 5. do 7. travnja 2016.	Bosna i Hercegovina	Vojno skladište „Varaždin Breg“	Varaždin Breg, Varaždin
2.	od 26. do 28. travnja 2016.	Republika Srbija	Vojarna „3. gardijske brigade KUNE“	Đakovo
3.	od 17. do 19. svibnja 2016.	Republika Srbija	vojarna „Pukovnik Marko Živković“	Pleso, Zagreb

III. Pregled provedenih evaluacijskih posjeta i inspekcija specificiranog područja u drugim državama u skladu s Bečkim dokumentom 2011 u 2016. godini

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Aktivnost	Područje - Mjesto
1.	od 22. do 25. veljače 2016.	Ukrajina	Inspekcija specificiranog područja s gostom inspektorom iz Latvije	Odesa, Mikolaev, Krivoi Rog, Černobaevska, vojni poligoni
2.	od 30. ožujka do 1. travnja 2016.	Republika Irska	Evaluacijska posjeta	Središte za obuku - Curragh, Dublin

IV. Pregled provedenog evaluacijskog posjeta u Republici Hrvatskoj u skladu s Bečkim dokumentom 2011. u 2016. godini

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Aktivnost	Područje - Mjesto
1.	od 30. svibnja do 2. lipnja 2016.	Makedonija	Inspekcija specificiranog područja	Knin – Gardijska mehanizirana brigada, Zadar, Zemunik – 93.zrakoplovna baza, Pukovnija Protuzračne obrane
2.	od 18. do 20. srpnja 2016.	Ruska Federacija	Evaluacijska posjeta	91. ZB Pleso, Zagreb
3.	od 27. do 30. rujna 2016.	Ruska Federacija	Inspekcija specificiranog područja	Knin – Gardijska mehanizirana brigada., vojni poligon Slunj, Karlovac – Hrvatska kopnena vojska, Inženjerijska pukovnija, 91. ZB Pleso, Zagreb
4.	od 3. do 6. listopada 2016.	predstavnici 21 države članica OESS-a i NATO-a	Organizacija posjete zrakoplovnoj bazi i vojnoj instalaciji	Zemunik 93. ZB, vojni poligon Slunj

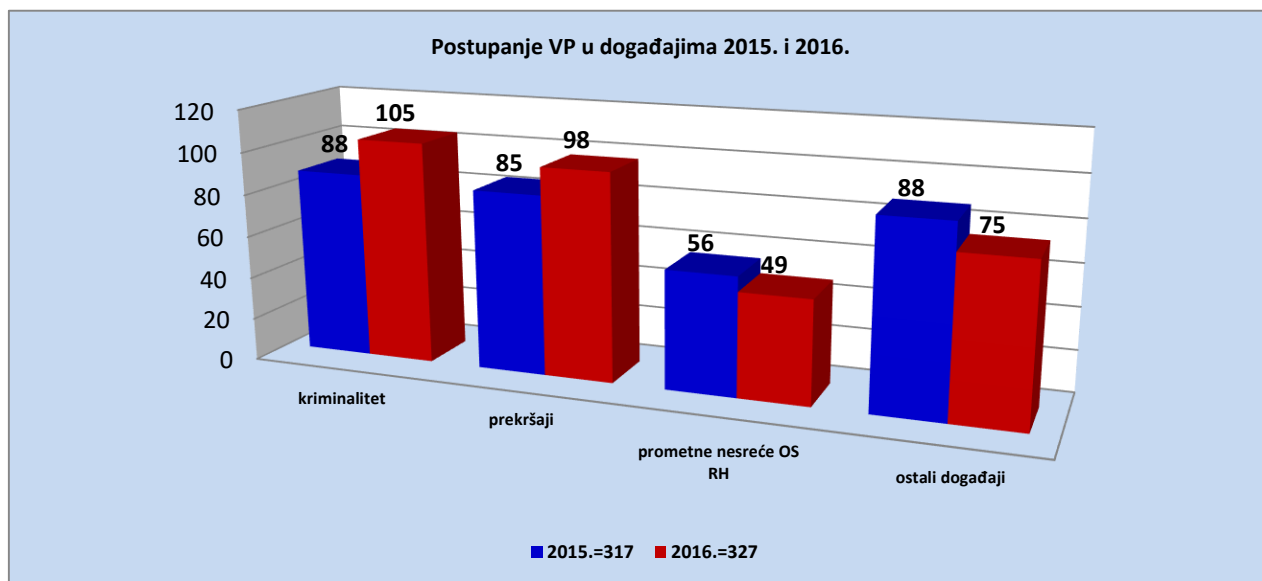
V. Pregled provedene promatračke misije (u suradnji s Mađarskom, Francuskom Republikom i Saveznom Republikom Njemačkom) u drugoj državi u skladu s Ugovorom Otvoreno nebo u 2016. godini

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Avion	Dužina leta	Trajanje leta
1.	od 6. do 10. lipnja 2016.	Bosna i Hercegovina	An-26	712 km	2 h 15 min

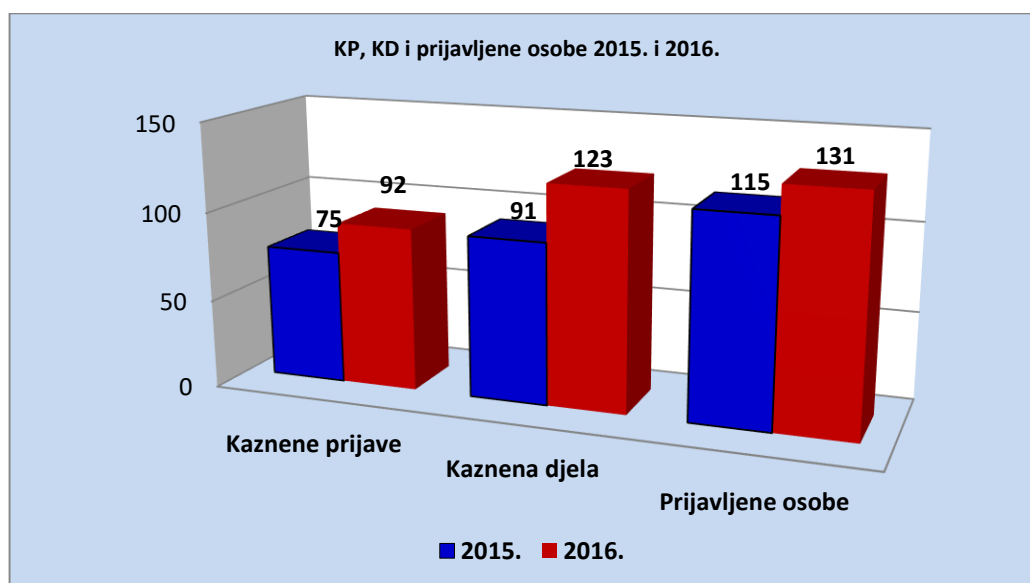
VI. Pregled provedene promatračke misije u Republici Hrvatskoj u skladu s Ugovorom
Otvoreno nebo u 2016. godini

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Avion	Dužina leta	Trajanje leta
1.	od 16. do 21. svibnja 2016.	Ruska Federacija	An-30B	1254,6 km	

3. Postupanje Vojne policije

Postupanje vojne policije 2015. i 2016. godine

Prikaz podnesenih kaznenih prijava, počinjenih kaznenih djela i prijavljenih osoba 2015. i 2016. godine

4. Ukupan broj izvanrednih događaja

Godina	Broj izvanrednih događaja
2015.	321
2016.	328
UKUPNO	649

5. Pregled izvanrednih događaja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu

Rbr.	Uzrok	Broj izvanrednih događaja		
		2014.	2015.	2016.
1.	Nesavjesno rukovanje oružjem	0	1	0
2.	Prometne nesreće	1	1	0
3.	Samoranjavanje	1	0	0
4.	Tjelesni sukob	0	0	0
5.	Teške tjelesne ozljede	1	2	0
6.	Lakše tjelesne ozljede	0	1	2
7.	Protupravno zadržavanje/otmica	0	0	0
8.	Krađa naoružanja	0	0	0
9.	Uništenje, oštećenje sredstva ratne tehnike	1	1	0
10.	Odbijanje zapovijedi	0	0	0
11.	Napad na konvoj	0	0	0
12.	Krađa materijalno-tehničkih sredstava	0	0	0
UKUPNO		4	6	3

6. Završene slijedno-rastuće izobrazbe časnika i dočasnika 2015./2016.

Razina izobrazbe	Završene izobrazbe u 2015.							Završene izobrazbe u 2016.							Usporedba 2015./2016. (%)	
	Republika Hrvatska			Inozemstvo				Republika Hrvatska			Inozemstvo				Oružane snage i Minist.obr. u Hrvatskoj	Oružane snage i Ministar. obrane u ino.
	Oružane snage i Ministarstvo obrane			Inozemni i ostali polaznici	Oružane snage i Ministarstvo obrane			Oružane snage i Ministarstvo obrane			Inozemni i ostali polaznici	Oružane snage i Ministarstvo obrane				
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno
Ratna škola (4.razina) RS/SNS	7	0	7	6	3	0	3	11	0	11	4	4		4	57%	33%
Zapovjedno stožerna škola (3. razina) ZŠS	38	1	39		3	0	3	28	1	29	7	3		3	-26%	0%
Vojno strukovna izobrazba časnikova (3. razina) IFP	40	10	50		0	0	0	45	12	57	0	0		0	14%	0%
Napredna časnička izobrazba (2.razina) NČI	219	53	272		9	2	11	76	24	100	0	14		14	-63%	27%
Temeljna časnička izobrazba (1.razina) TČI	64	19	83		0	0	0	56	8	64	0	0		0	-23%	0%
Slijedno rastuće izobrazbe ČASNICI UKUPNO	368	83	451	6	15	2	17	216	45	261	11	21	0	21	-42%	24%
Visoka dočasnička izobrazba (4. razina) VDI	12	1	13	3	3	0	3	11	1	12	4	3	0	3	-8%	0%
Napredna dočasnička izobrazba (3.razina) NDI	87	8	95	6	1	0	1	80	4	84	6	1	0	1	-12%	0%
Temeljna dočasnička izobrazba (2.razina) TDI	96	3	99	1	0	0	0	142	11	153	2		0	0	55%	0%
Izobrazba za razvoj vođe (1.razina) IRV	93	10	103	0	0	0	0	233	26	259	0		0	0	151%	0%
Slijedno rastuće izobrazbe DOČASNICI UKUPNO	288	22	310	10	4	0	4	466	42	508	12	4	0	4	64%	0%
Slijedno-rastuće izobrazbe SVEUKUPNO	656	105	761	16	19	2	21	682	87	769	23	25	0	25	1%	19%

7. Završene funkcionalne izobrazbe časnika i dočasnika 2015./2016.

Broj polaznika funkcionalne izobrazbe časnika i dočasnika u RH i inozemstvu	Završene izobrazbe u 2015.							Završene izobrazbe u 2016.							Usporedba 2015. / 2016. (%)	
	Republika Hrvatska				Inozemstvo			Republika Hrvatska				Inozemstvo			OSRH i MORH u RH	OSRH i MORH u inozemstvu
	OSRH i MORH			Inozemni i ostali polaznici	OSRH i MORH			OSRH i MORH			Inozemni i ostali polaznici	OSRH i MORH				
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno
UKUPNO	806	55	861	42	46	88	54	1783	98	1881	28	62	33	65	118%	20%

8. Izobrazba i testiranje stranog jezika u Središtu za strane jezike 2015./2016.

Strani jezik	Izobrazba u Središtu za strane jezike 2015.			Testiranje 2015.						Izobrazba u Središtu za strane jezike 2016.			Testiranje 2016.						Izobrazba usporedba 2015./2016 (%)	Testiranje usporedba 2015./2016 (%)		
				ALCPT i ECL			STANAG 6001						ALCPT i ECL			STANAG 6001				Ukupno	Ukupno	Ukupno
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno				
Engleski	303	58	361	252	245	2766	252	32	284	369	47	416	3033	343	3376	286	36	322	15%	22,1%	13,4%	
Njemački	19	8	27	90	16	106	18	4	22	33	4	37	147	25	172	16	1	17	37%	62,3%	-22,7%	
Francuski	18	6	24	36	7	43	16	3	19	5	4	9	32	10	42	4	3	7	-63%	-2,3%	-63,2%	
Talijanski	12	10	22	28	11	39	6	6	12	27	6	33	51	13	64	9	4	13	50%	64,1%	8,3%	
UKUPNO	352	82	434	267	279	2954	292	45	337	434	61	495	3263	391	3654	315	44	359	14%	23,7%	6,5%	

9. Vježbe Oružanih snaga

R.B.	NAZIV VJEŽBE	PRIPADNICI Oružanih snaga	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
1	CMX 16	20	50.000
2	MILEX 16	3	37.200
3	STEADFAST ILLUSION/UNIFIED BLADE 16	4	108.800
4	STEADFAST INDICATOR 16	6	133.800
5	ANAKONDA 16	257	2.500.000
6	SHARP LYNX 16	35	715.000
7	CROATIAN LION 16/1	150	150.000
8	SEESIM 16	3	100.000
9	APOCALYPSE KNIGHTS 16	5	35.000
10	EUROPEAN WIND 16	24	250.000
11	CYBER COALITION 16	20	92.000
12	MIR 16/1	300	367.000
13	EUROPEAN EFFORT 16	4	36.000
14	TRIDENT JAGUAR 16	25	480.000
15	ŠTIT 16	600	933.000
16	EUROPEAN SPIRIT 16	4	50.000
17	IEL MILU 16/1	48	21.626
18	IEL MILU 16/2	4	27.027
19	SPREMNOST 16	350	354.000
20	BRILLIANT JUMP 16	25	240.000
21	EUROPEAN ENDEAVOUR 16	6	60.500
22	SABER STRIKE 16	10	150.000
23	ADRIATIC STRIKE CASEX16	15	156.500
24	MIR 16/2	300	370.500
25	SAVA STAR 16	40	59.000
26	AMPLE STRIKE 16	10	86.500
27	BRAVE WARRIOR 16	30	118.000
28	IMMEDIATE RESPONSE 16	400	1.546.500
29	UDAR 16	486	1.253.000
30	PUMA 16	368	388.000
31	DYNAMIC MOVE 16	1	35.000

32	BARAKUDA 16	220	381.000
33	TVBG Obalne straže RH	150	197.000
34	TVBG Flotile HRM	120	316.000
35	PRSTAC 16	150	177.000
36	ADRION 16	2	22.000
37	PHOENIX EXPRESS 16	7	81.000
38	JADRAN 16	180	188.000
39	ADRION 16	33	243.000
40	NOCO/DANEX 16	2	23.000
41	SARMEDOCC SQUALO 16	2	16.000
42	SAREX 16	30	5.000
43	HARPUN 16	800	1.342.000
44	JOINT DERBY 16	7	224.000
45	MOVCON MILU 16	4	90.000
46	STEDFAST FOUNT 16	2	17.000
47	SAFETY FUEL 16	20	197.000
48	MAČ 16	100	185.000
49	ORAO 16	70	137.590
50	POSKOK 16/1	16	5.000
51	POSKOK 16/2	16	5.000
52	VENERABLE GAUNTLET 16	2	100.000
53	NOBLE LEDGER-L 16	2	100.000
54	16-03 KFOR 21	12	90.000
55	ISTAR 16	120	121.000
UKUPNO		5 604	15.166.543